

1. Nadzór nad zdrowiem roślin	5
1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju.....	5
1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych	5
1.1.1.1. Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych	5
1.1.1.2. Zwalczanie organizmów kwarantannowych i regulowanych.....	14
1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych.....	15
1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2014.....	15
1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2014 roku.	22
1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi.....	23
1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego	23
1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego	27
1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich.....	28
1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej.....	31
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.....	31
1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej.....	34
1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych.....	35
1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.	36
2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką.....	37
2.1. Wprowadzanie do obrotu, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin	37
2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków	37
2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin	40
2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu	48
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony	53
2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin	58
2.1.5.1. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin.....	58
2.1.5.2. Badania kontrolne jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu.	62
2.2. Monitoring zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego	64
2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy	65
2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań.....	65
2.3.2. Badania opryskiwaczy	66
2.4. Integrowana produkcja	67
2.4.1. Zgłoszenia do systemu.....	67
2.4.2. Certyfikacja	72
2.4.3. Kontrole	76
2.5. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin	76
2.6. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin.....	77

2.7.	Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.....	77
3.	Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem.....	78
3.1.	Ocena polowa materiału siewnego.....	78
3.1.1.	Rośliny rolnicze i warzywne.....	78
3.1.2.	Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych.....	81
3.1.2.1.	Ocena polowa plantacji roślin rolniczych wykonana przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych.....	83
3.1.3.	Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych.....	87
3.2.	Nadzór nad materiałem siewnym.....	95
3.2.1.	Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców.....	95
3.2.2.	Kontrola materiału siewnego.....	97
3.3.	Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.....	101
3.4.	Rolnictwo ekologiczne.....	104
4.	Diagnostyka laboratoryjna.....	106
4.1.	Badania laboratoryjne.....	106
4.1.1.	Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN.....	106
4.2.	Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji.....	113
4.2.1.	Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego.....	113
4.2.2.	Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim.....	114
4.3.	Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji.....	115
4.3.1.	Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości.....	115
4.3.2.	Sterowanie jakością badań.....	116
4.3.3.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.....	116
5.	Ocena laboratoryjna materiału siewnego.....	118
5.1.	Ocena laboratoryjna.....	118
5.1.1.	Ogólne podsumowanie.....	119
5.1.2.	Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.....	120
5.1.3.	Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.....	120
5.1.3.1.	Laboratoria akredytowane.....	120
5.1.3.2.	Nadzór i kontrola nad próbobiorcami akredytowanymi i urzędowymi.....	121
5.1.4.	Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.....	121
5.1.5.	Drukowanie etykiet i paszportów.....	122

1. Nadzór nad zdrowiem roślin

1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju

1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

1.1.1.1. Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych była prowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie na identycznych zasadach jak w latach ubiegłych. W planach dotyczących kontroli zdrowotności, brano pod uwagę zdrowotnościowe wymagania specjalne dla roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów. W 2014 roku w skali całego województwa inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wykonali łącznie 13 411 kontroli zdrowotności pod kątem występowania organizmów kwarantannowych. Kontrolami zdrowotności objęto m.in. uprawy roślin, produkty roślinne i przedmioty w przechowalniach i magazynach, miejscach przeładunku, na giełdach i targowiskach. Ogółem kontroli poddano 3297.87 ha upraw roślin oraz 25470.5 t, 30738885 szt. oraz 123845.97m³ roślin, produktów roślinnych i przedmiotów. W poszczególnych oddziałach liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności była zróżnicowana i zależała od rodzaju upraw, produktów roślinnych lub przedmiotów, znajdujących się na danym terenie. Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w oddziałach: Mińsk Mazowiecki – 1953, kontroli Piaseczno – 1452 kontroli, Płock – 1320 kontroli, Warszawa – 879 kontroli, Grodzisk Mazowiecki – 843 kontroli, Wyszaków – 788 kontroli, Ciechanów 697 kontroli.

Najmniej kontroli wykonano w oddziałach: Lipsko – 134 kontrole, Białobrzegi 153 kontrole, oraz Sokołów Podlaski – 188 kontroli.

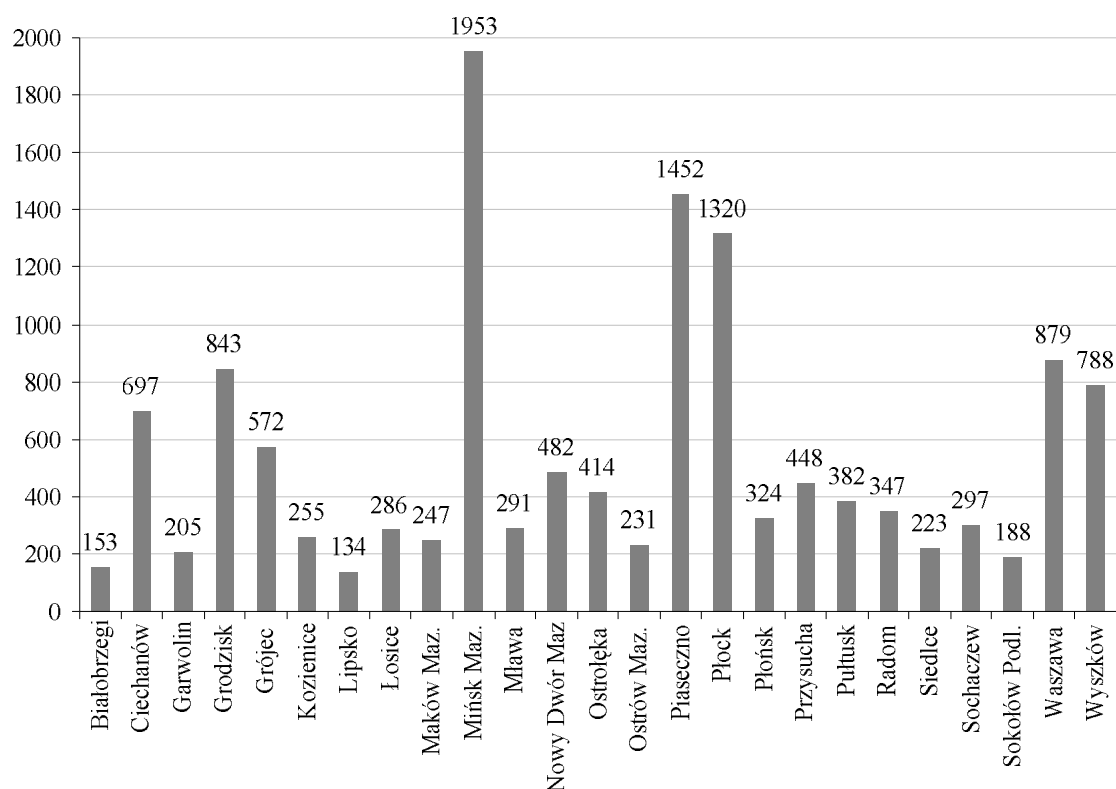
Szczegółowe dane liczbowe dotyczące ilości kontroli zdrowotności wykonanych w 2014 r. w skali całego województwa zostały przedstawione w tabeli 1.1 oraz na wykresie 1.1.

Tabela 1.1. Zestawienie kontroli zdrowotności (organizmy kwarantannowe) roślin produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2014 roku przez WIORiN w Warszawie.

L.p.	Oddział	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			hektary	tony	sztuki	m ³
1	Białobrzegi	153	158.287	347.425	13966	156.000
2	Ciechanów	697	69.320	1972.849	1735804	463.000
3	Garwolin	205	29.720	343.240	360001	0.000
4	Grodzisk Maz.	843	95.635	1961.249	8404880	18933.000
5	Grójec	572	127.276	1134.698	693758	125.000
6	Kozienice	255	65.882	687.496	101168	3500.000
7	Lipsko	134	41.661	216.448	28055	0.000
8	Łosice	286	119.379	6097.534	0	300.000
9	Maków Maz.	247	58.604	179.086	1592	500.000
10	Mińsk Maz.	1953	472.892	161.858	943654	133.000
11	Mława	291	75.367	796.136	17862	5527.000
12	Nowy Dwór Maz.	482	235.800	3177.230	6093009	7620.000
13	Ostrolęka	414	163.462	693.097	85207	150.000

L.p.	Oddział	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			hektary	tony	sztuki	m3
14	Ostrów Maz.	231	88.132	156.090	849	430.000
15	Piaseczno	1452	96.849	504.450	2153524	13850.000
16	Płock	1320	446.883	1400.523	1865711	15868.000
17	Płońsk	324	87.009	1185.315	405851	432.000
18	Przysucha	448	113.196	47.142	42880	50.000
19	Pultusk	382	128.868	831.247	40501	285.000
20	Radom	347	157.112	495.537	185045	43050.000
21	Siedlce	223	80.153	1734.681	1911	84.000
22	Sochaczew	297	87.292	582.448	24572	7454.000
23	Sokołów Podl.	188	42.393	490.985	12877	393.000
24	Warszawa	879	54.815	95.200	7844662	3379.970
25	Wyszków	788	201.884	178.571	5546	1163.000
WIORIN RAZEM		13411	3297.871	25470.534	30738885	123845.970

Wykres 1.1. Liczba kontroli zdrowotności przeprowadzonych w odniesieniu do upraw i partii roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w poszczególnych oddziałach w 2014 roku.

W 2014 roku przeprowadzono 2440 kontroli pod kątem występowania bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności w tym zakresie była zróżnicowana w poszczególnych oddziałach. Najwięcej takich kontroli przeprowadzono w oddziale Grodzisk Mazowiecki 213 kontroli, Łosice 194 kontrole, Mława 177 kontroli, Nowy Dwór Mazowiecki 170 kontroli, Koźnice 147 kontroli oraz Płock 141 kontroli.

Najmniej takich kontroli wykonano w oddziałach: Grójec - 15 kontroli, Warszawa - 17 kontroli, Białobrzegi – 39 kontroli oraz Wyszków 47 kontroli. Podobną liczbę kontroli przeprowadzono pod kątem występowania bakterii *Ralstonia solanacearum* sprawcy śluzaka.

Ze względu na zagrożenie zawleczenia z Hiszpanii i Portugalii na terytorium Polski szkodnika ziemniaka *Epitrix tuberis* przeprowadzono 2144 kontroli bulw ziemniaka pod kątem występowania tego szkodnika.

W związku z zagrożeniem występowania na terenie Unii Europejskiej nowego szkodnika drzew liściastych *Anoplophora chinensis* najwięcej kontroli w liczbie 3421 przeprowadzono pod kątem występowania tego organizmu jak również szkodnika roślin iglastych węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* - 1854 kontrole. Kontrole prowadzone były na materiale szkółkarskim jak również w drzewostanach leśnych i parkach.

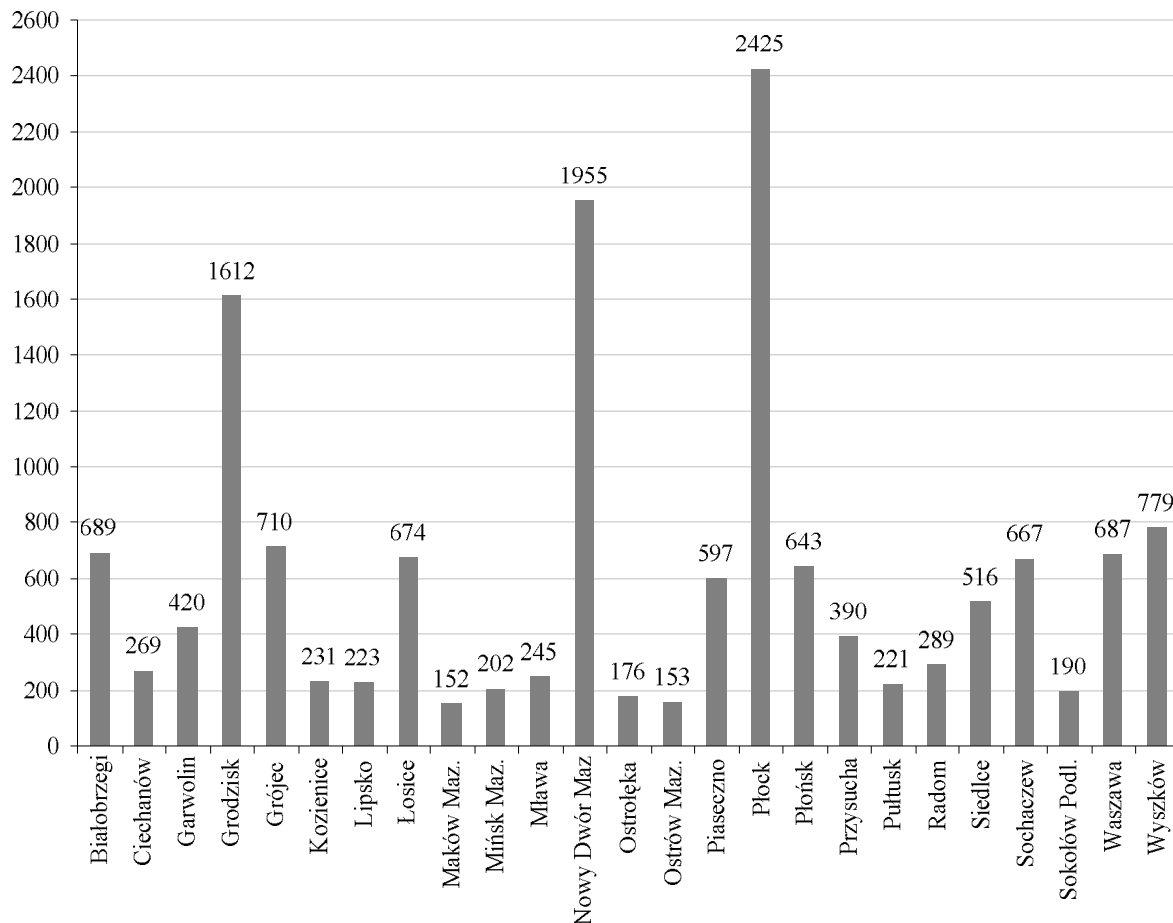
W tabeli 1.2 przedstawiono szczegółowe dane o liczbie kontroli zdrowotności przeprowadzonych pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.2. Zestawienie kontroli zdrowotności roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2014 roku pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych.

Lp.	Liczba kontroli zdrowotności pod kątem wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych	Oddział																				Razem					
		Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grójec	Kozienice	Lipisko	Łosice	Maków Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrow Mazowiecka	Piaseczno	Płock	Płońsk	Przysucha	Pułtusk	Radom		Siedlce	Sochaczew	Sokołów Podlaski	Warszawa	Wyszków
1	Apple proliferation mycoplasma	25	50	66	17	116	42	7	6	24	33	3	6	53	6	52	173	35	97	16	31	2	24	8	22	308	1222
2	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	13	208	8	138	74	8	7	32	32	360	30	56	60	55	234	67	63	92	80	14	13	33	25	134	18	1854
3	<i>Clavibacter michiganensis ssp.sepedonicus</i>	39	79	81	213	15	147	64	194	82	61	177	170	65	71	60	141	120	74	99	100	123	123	78	17	47	2440
4	<i>Epirix tubertis</i>	20	78	14	213	17	147	64	184	82	31	183	169	65	71	56	141	120	16	99	100	89	43	78	17	47	2144
5	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	5	0	0	12	0	0	0	0	0	0	2	75	3	0	0	1	8	0	0	0	0	0	1	33	0	140
6	<i>Globodera rostochiensis</i>	15	25	19	31	36	18	21	116	19	27	17	81	18	16	43	114	30	56	34	27	53	9	25	127	93	1070
7	Plum Pox Virus	28	38	10	49	130	19	10	3	5	93	1	5	75	4	176	216	22	52	24	41	0	37	4	62	232	1336
8	<i>Synchytrium endobioticum</i>	15	30	19	32	34	18	21	129	19	26	22	111	18	16	39	121	29	56	44	27	75	9	26	127	93	1156
9	<i>Gibberella circinata</i>	1	69	2	36	1	2	1	6	6	145	5	14	23	24	94	22	35	28	35	11	0	8	15	41	9	633
10	<i>Anoplophora chinensis</i>	38	129	74	136	108	53	18	6	76	575	25	29	158	44	421	631	49	32	90	84	19	26	1	229	370	3421
11	<i>Erwinia amylovora</i>	28	142	56	128	214	37	10	10	14	176	2	22	79	11	235	240	31	121	40	37	1	28	20	75	359	2116
12	<i>Ralstonia solanacearum</i>	20	80	82	127	15	148	64	194	83	63	182	175	102	72	62	151	121	74	99	103	125	47	80	24	48	2341

W 2014 r. podczas przeprowadzanych kontroli zdrowotności pobrano 15 115 prób do badań laboratoryjnych. Najwięcej prób pobrano w Oddziale w Płocku – 2425, Nowym Dworze Mazowieckim - 1955, Grodzisku Mazowieckim – 1612. Najmniej prób pobrano w Oddziałach: Maków Maz. – 152, Ostrów Maz. – 153, Ostrołęka – 176, Na wykresie 1.2 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby pobranych prób.

Wykres 1.2. Liczba pobranych prób w 2014 r.

W 2014 roku w wyniku prowadzonych inspekcji i wykonanych analiz laboratoryjnych w miejscach produkcji na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono ogółem występowanie 8 organizmów kwarantannowych. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2014 roku na terenie województwa mazowieckiego stwierdzano obecność bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Wyżej wymienioną bakterię stwierdzono w 161 miejscach produkcji. Najwięcej wykryć odnotowano na terenie oddziału: Kozienice, Radom, Łosice i Nowy Dwór Mazowiecki, najmniej porażonych miejsc produkcji przez ten organizm kwarantannowy stwierdzono na terenie oddziału Grójec, Ostrołęka, Piaseczno, Sochaczew i Wyszków. (dane w tabeli 1.3).

W 2014 roku na terenie Oddziału w Radomiu wykryto w 2 sadach towarowych występowanie Apple proliferation mycoplasma - proliferacja jabłoni.

Wśród wirusów odnotowano spadek występowania wirusa ospowatości śliw (*Plum pox virus*). W 2014 r. zanotowano go w 5 miejscach produkcji – na terenie 5 oddziałów.

W przypadku nicieni w 2014 roku stwierdzono znaczny spadek wykryć mątwika ziemniaczanego (*Globodera rostochiensis*) – wykryto go w 4 miejscach produkcji (w 2013 roku w 18). Wykrycie odnotowano na terenie Oddziału Grodzisk Mazowiecki, Pułtusk i Wyszków.

W roku 2014 w ramach poszukiwania nowych zagrożeń występowania organizmów szkodliwych zostało pobranych 5 prób materiału roślinnego do badań laboratoryjnych w kierunku występowania wszystkich możliwych organizmów szkodliwych (sprawca).

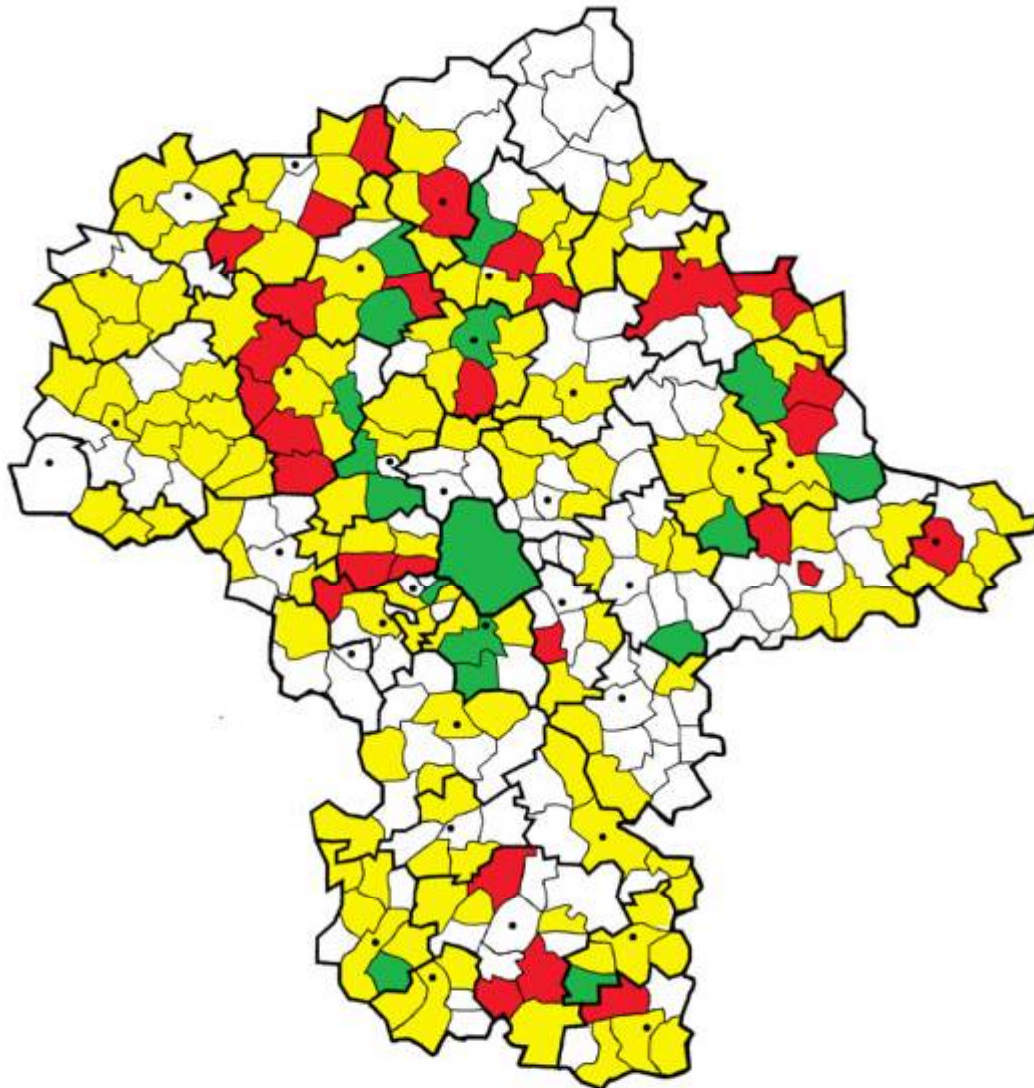
Szczegółowe dane o liczbie miejsc produkcji, gdzie wykryto w 2014 r. poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane przedstawia poniższa tabela 1.3.

Tabela 1.3. Liczba miejsc produkcji, w których wykryto poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane w 2014 r.

Lp.	Organizm kwarantannowy	Apple proliferation mycoplasma	Pepino mosaic virus	Phytophthora ramorum	Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus	Tomato spotted wilt virus	Globodera rostochiensis	Plum pox virus	Xanthomonas campestris pv. phaseoli	RAZEM
1	Białobrzegi				2					2
2	Ciechanów				5					5
3	Garwolin				7					7
4	Grodzisk Mazowiecki				6	1	1	1	1	10
5	Grójec			2	1			1		4
6	Kozienice				20					20
7	Lipsko				10					10
8	Łosice				11					11
9	Maków Mazowiecki				9					9
10	Mińsk Mazowiecki				4					4
11	Mława				8					8
12	Nowy Dwór Mazowiecki		1		11					12
13	Ostrołęka				1					1
14	Ostrów Mazowiecka				6					6
15	Piaseczno				1			1		2
16	Płock				7			1		8
17	Płońsk				10					10
18	Przysucha				4					4
19	Pultusk				5		2			7
20	Radom	2			13					15
21	Siedlce				6					6
22	Sochaczew				1					1
23	Sokolów Podlaski				10					10
24	Warszawa				2					2
25	Wyszaków				1		1	1		3
RAZEM		2	1	2	161	1	4	5	1	177

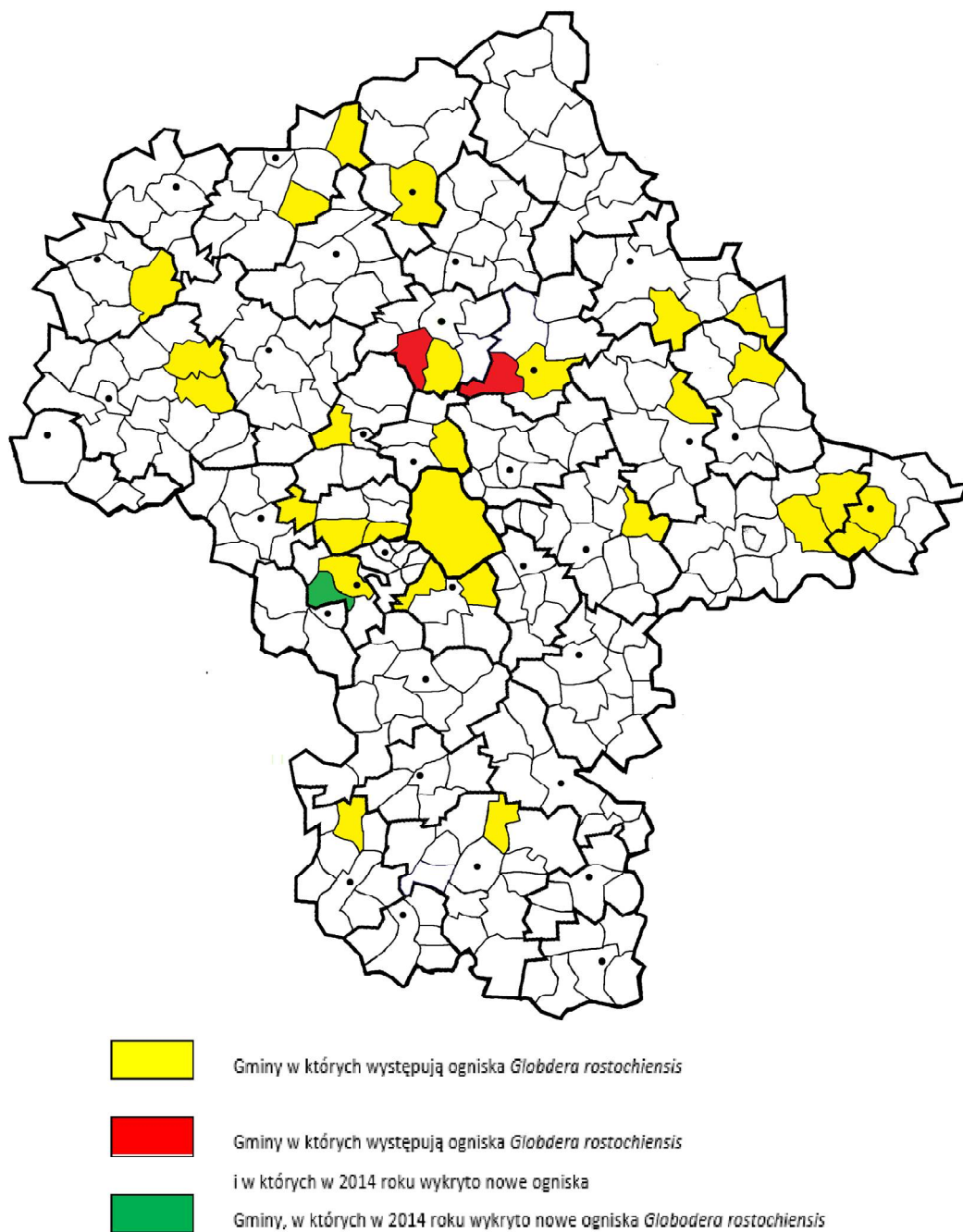

Mapa 1. Ogniska bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

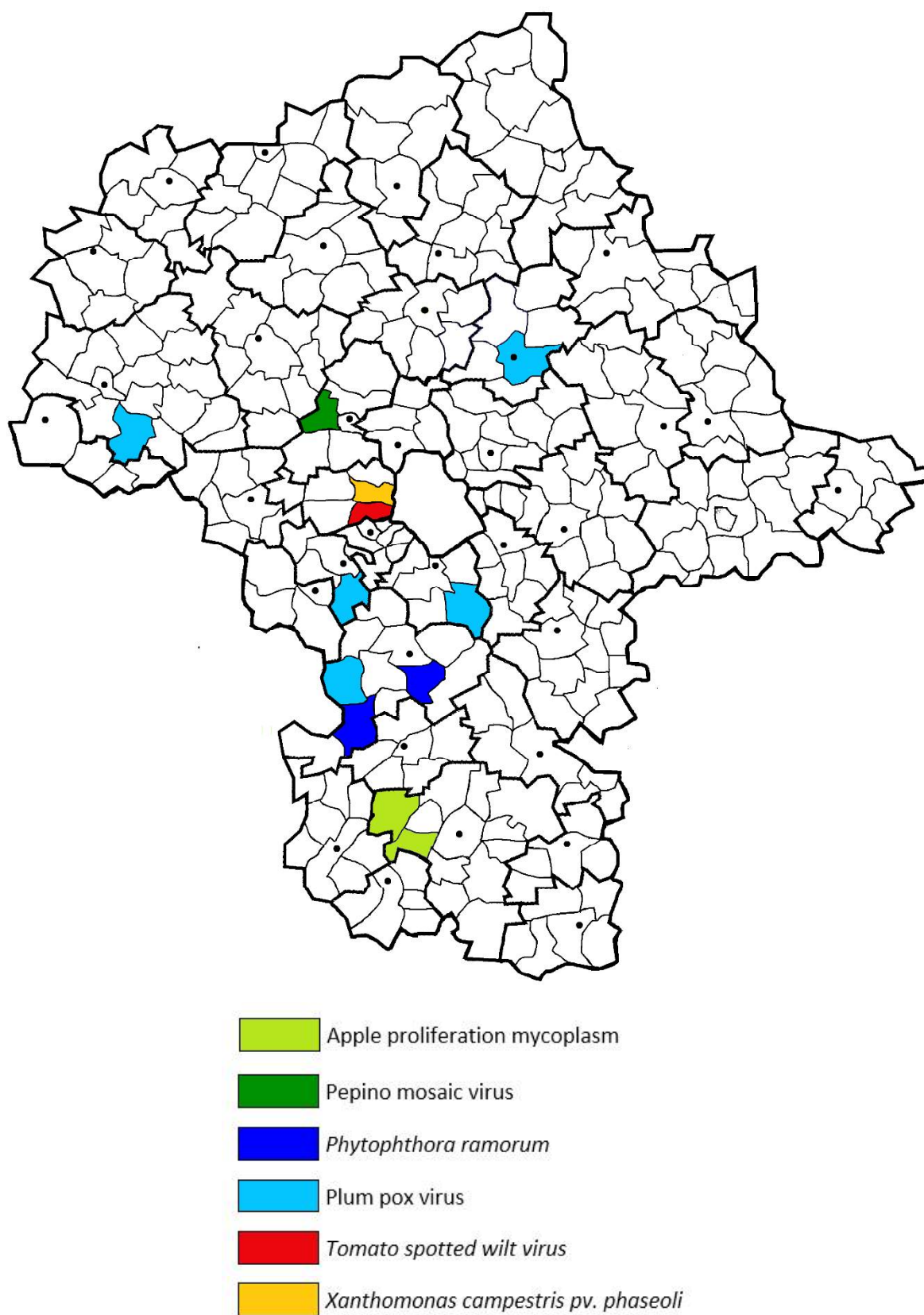

- Gminy, w których w 2014 r. wykryto nowe ogniska *Cms*
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*
i w których w 2014 r. wykryto nowe ogniska
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*

Mapa 2. Ogniska *Globodera rostochiensis* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

Mapa 3. Wykrycia innych organizmów kwarantannowych w podziale na gminy, które wykryto w 2014 roku.

1.1.1.2. Zwalczenie organizmów kwarantannowych i regulowanych

W związku z wykryciami organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2014 roku wydano 301 decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania tych organizmów.

Ze względu na obowiązki określone w decyzjach administracyjnych dotyczących zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się tych organizmów, pracownicy Inspekcji przeprowadzali kontrole w zakresie wykonania tych obowiązków przez producentów. W 2014 roku przeprowadzono 843 kontrole wykonania decyzji.

Najwięcej takich kontroli przeprowadzono na terenie oddziału w Kozienicach – 114 kontroli, Płock – 81 kontroli, Mława – 59 kontroli. Najmniej kontroli wykonania decyzji przeprowadzono na terenie oddziału w Piasecznie – 6 kontroli, Sochaczew – 8 kontroli, Grójec - 11 kontroli,

Łącznie w województwie mazowieckim w 2014 roku było 672 ognisk, które były objęte nadzorem Inspekcji w zakresie zwalczania organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.4. Zestawienie liczby decyzji w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2013 roku.

Lp.	Oddziały	Liczba decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych
1	Białobrzegi	11
2	Ciechanów	12
3	Garwolin	10
4	Grodzisk Mazowiecki	19
5	Grójec	2
6	Kozienice	34
7	Lipsko	16
8	Łosice	8
9	Maków Mazowiecki	15
10	Mińsk Mazowiecki	6
11	Mława	13
12	Nowy Dwór Mazowiecki	14
13	Ostrołęka	3
14	Ostrów Mazowiecka	12
15	Piaseczno	3
16	Płock	15
17	Płońsk	24
18	Przysucha	11
19	Pułtusk	11
20	Radom	15
21	Siedlce	11
22	Sochaczew	1
23	Sokolów Podlaski	23
24	Warszawa	5
25	Wyszków	7
	RAZEM	301

1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych

1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2014

W roku 2014 rejestracja, tj. ocena występowania ważnych gospodarczo chorób i szkodników roślin uprawnych wzorem roku ubiegłego, prowadzona była przez wszystkie 25 jednostek Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie. Dane z rejestracji tych organizmów są wykorzystywane do opracowania informacji o stanie zdrowotności upraw w roku sprawozdawczym. Zakres obserwowanych agrofagów (29 agrofagów) został ustalony w oparciu o strukturę roślin ważnych gospodarczo dla poszczególnych rejonów województwa. Wyniki obserwacji agrofagów, przekazywane są do Zakładu Metod Prognozowania i Rejestracji Agrofagów Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu. Stanowią materiał źródłowy dla tworzonej komputerowej bazy danych, pozwalają na uchwycenie dynamiki zmienności w nasileniu występowania poszczególnych agrofagów oraz stanowią podstawę dla prognozowania ich pojawu w latach następnych. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2014 roku dla województwa mazowieckiego przedstawia tabela 1.5.

W sezonie wegetacyjnym na wybranych losowo plantacjach prowadzono obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych oraz poziom uszkodzeń wywołanych przez choroby i szkodniki.

W 2014 roku na terenie województwa mazowieckiego przeprowadzono 2496 obserwacji na obecność organizmów niekwarantannowych z zakresu rejestracji i sygnalizacji zabiegów ochrony roślin

Obserwacje w ramach rejestracji prowadzono na:

- Uprawach roślin rolniczych
  - **Pszemica zwyczajna** (*Triticum aestivum*),
    - Mączniak prawdziwy zbóż i traw (pszenica)
    - Rdza brunatna pszenicy
    - Septorioza plew pszenicy
    - Zgorzel podstawy źdźbła
    - Łamliwość źdźbła zbóż i traw
    - Mszyca czeremchowo-zbożowa
    - Skrzypionki
    - Pryszczarek zbożowiec

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje pszenicy ozimej w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.3.

- **Kukurydza zwyczajna** (*Zea mays*),
  - Ploniarka zbożówka
  - Omacnica prosowianka

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje kukurydzy w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.4.

- **Ziemniak** (*Solanum tuberosum*),
  - Zaraza ziemniaka
  - Stonka ziemniaczana

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ziemniaka w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.5.

- **Rzepak** (*Brassica napus* var. *napus*),
  - Sucha zgnilizna kapustnych
  - Słodyszek rzepakowy
  - Chowacz brukwiaczek
  - Chowacz czterozębny
  - Chowacz podobnik

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje rzepaku w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.6.

- Upraw roślin warzywnych
  - **Cebula** (*Allium cepa*),
    - Mączniak rzekomy cebuli
  - **Ogórek** (*Cucumis sativus*),
    - Mączniak rzekomy dyniowatych
    - Kanciasta plamistość liści ogórka

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ogórka gruntowego w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.7.

- **Kapusta głowiasta biała** (*Brassica oleracea*),
  - Mszyca kapuściana
  - Bielinek kapustnik
- **Marchew jadalna** (*Daucus carota*),
  - Połyśnica marchwianka
- Uprawach roślin sadowniczych
  - **Jabłoń domowa** (*Malus domestica*),
    - Parch jabłoni
    - Owocówka jabłkóweczka
  - **Śliwa domowa** (*Prunus domestica*),
    - Owocówka śliwkóweczka
  - **Wiśnia pospolita** (*Prunus cerasus*),
    - Nasionnica trześniówka
    - Brunatna zgnilizna drzew pestkowych
  - **Truskawka** (*Fragaria ananassa*)
    - Szara pleśń truskawek

Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje roślin sadowniczych i truskawki w latach 2009-2014 przedstawia wykres 1.8.

Obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych wykorzystywane są również przy prowadzeniu sygnalizacji. Sygnalizacja terminów wykonywania zabiegów zwalczających agrofagi ma na celu wspomaganie decyzji posiadaczy roślin i produktów roślinnych o potrzebie i terminie wykonania takich zabiegów. Jednostki organizacyjne WIORiN informują podmioty o czasie i sposobie zwalczania agrofagów niekwarantannowych wydając komunikaty sygnalizacyjne umieszczane w Internetowym Systemie Sygnalizacji Agrofagów. W 2014 roku sygnalizacja prowadzona była w oparciu o 45 rodzajów komunikatów.

W sezonie wegetacyjnym 2014 roku zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie zakupił i wystawił w sadach jabłoniowych 20 pułapek feromonowych do monitoringu występowania *Grapholita molesta*. Obserwacje prowadzone były przez następujące Oddziały: Białobrzegi, Garwolin, Grójec, Koźnice, Lipsko, Nowy Dwór Mazowiecki, Piaseczno, Płońsk, Przysucha, Radom i Warszawa. W celu potwierdzenia prawidłowości odczytów odłowów z pułapek feromonowych podłogi lepowe pułapek były przekazywane do Laboratorium Wojewódzkiego, część z prób z wynikiem podejrzenia była skierowana do Centralnego Laboratorium, jednak ostateczne wyniki wykluczyły występowanie *Grapholita molesta* w sadach jabłoniowych zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego.

Tabela 1.5. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2014 roku dla całego województwa (rejestracja agrofagów ważnych w woj. mazowieckim).

Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
1	Mączniak prawdziwy zbóż i traw <i>Erysiphe graminis</i>	pszenica ozima	70	8	3	1
2	Rdza brunatna pszenicy <i>Puccinia recondita</i> f.sp. <i>tritici</i>	pszenica ozima	80	4	3	1
3	Septorioza paskowana liści pszenicy <i>Septoria tritici</i>	pszenica ozima	30	14	2	1
4	Zgorzel podstawy źdźbła pszenicy <i>Gaeumannomyces graminis</i>	pszenica ozima	19	2	3	1
5	Łamliwość podstawy źdźbła <i>Pseudocercospora herpotrichoides</i>	pszenica ozima	14	2	3	1
6	Fuzariozy zbóż <i>Fusarium</i> spp.	pszenica ozima	17	3	3	1
7	Mszycza czeremchowo zbożowa <i>Rhopalosiphum padi</i>	pszenica ozima	10	2	3	1
8	Skrzypionki <i>Lema</i> ssp.	pszenica ozima	16	3	3	1
9	Pryszczarek zbożowiec <i>Haplodiplosis equestris</i>	pszenica ozima	5	1	3	0
10	Ploniarka zbożówka <i>Oscinis frit</i>	kukurydza	7	1	2	1
11	Omacnica prosowianka <i>Pyrausta nubilalis</i>	kukurydza	31	4	2	1
12	Zaraza ziemniaka <i>Phytophthora infestans</i>	ziemniak	100	16	3	1
13	Stonka ziemniaczana <i>Leptinotarsa decemlineata</i>	ziemniak	98	6	3	1
14	Parch zwykły ziemniak <i>Streptomyces scabies</i>	ziemniak - bulwy	5	2	2	1
15	Fuzariozy (m. in. sucha zgnilizna bulw ziemniak) <i>Fusarium</i> spp.	ziemniak - bulwy	3	2	2	1
16	Sucha zgnilizna kapustnych <i>Phoma lingam</i>	rzepak ozimy	3	2	3	2
17	Słodyszek rzepakowy <i>Meligethes aeneus</i>	rzepak ozimy	11	3	3	1
18	Chowacz czterozębny <i>Ceutorrhynchus quadridens</i>	rzepak ozimy	11	3	3	1
19	Chowacz brukwiaczek <i>Ceutorrhynchus napi</i>	rzepak ozimy	69	3	3	1
20	Chowacz podobnik <i>Ceutorrhynchus assimilis</i>	rzepak ozimy	12	3	3	1
21	Mączniak rzekomy dyniowatych <i>Pseudoperonospora cubensis</i>	ogórek	35	6	3	1
22	Kanciasta plamistość liści ogórka <i>Pseudomonas syringae</i>	ogórek	27	4	3	1

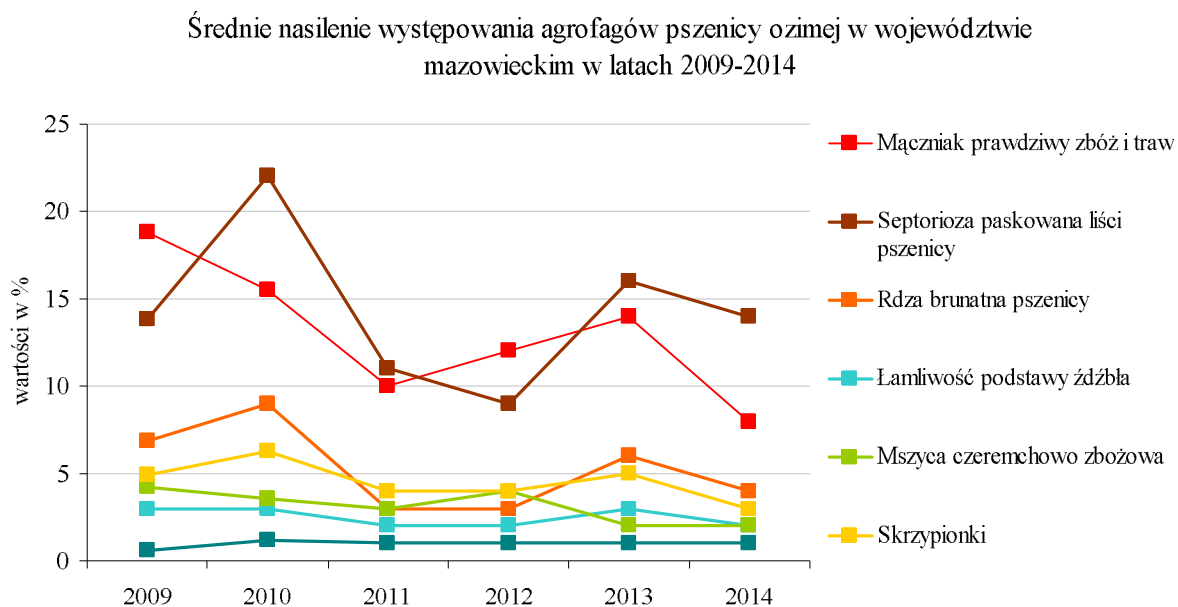
Lp.	agrofag	gatunek rośliny	% porażenia		stopień nasilenie	
			maksymalny	średni	maksymalny	średni
23	Mączniak rzekomy cebuli <i>Peronospora destructor</i>	cebula	15	3	1	1
24	Bielinek kapustnik <i>Pieris brassicae</i>	kapusta	13	3	1	1
25	Mszycy kapuściana <i>Brevicoryne brassicae</i>	kapusta	12	4	2	1
26	Polyśnica marchwianka <i>Psila rosae</i>	marchew	4	2	1	1
27	Parch jabłoni <i>Venturia inaequalis</i>	jabłoń - owoce	70	4	3	1
28	Owocówka śliwkoweczka <i>Laspeyresia funebrana</i>	śliwa	30	4	2	1
29	Brunatna zgnilizna drzew pestkowych <i>Monilinia laxa</i>	wiśnia	12	5	1	1
30	Szara pleśń truskawek <i>Botrytis cinerea</i>	truskawka-owoce	25	7	2	1

Legenda:

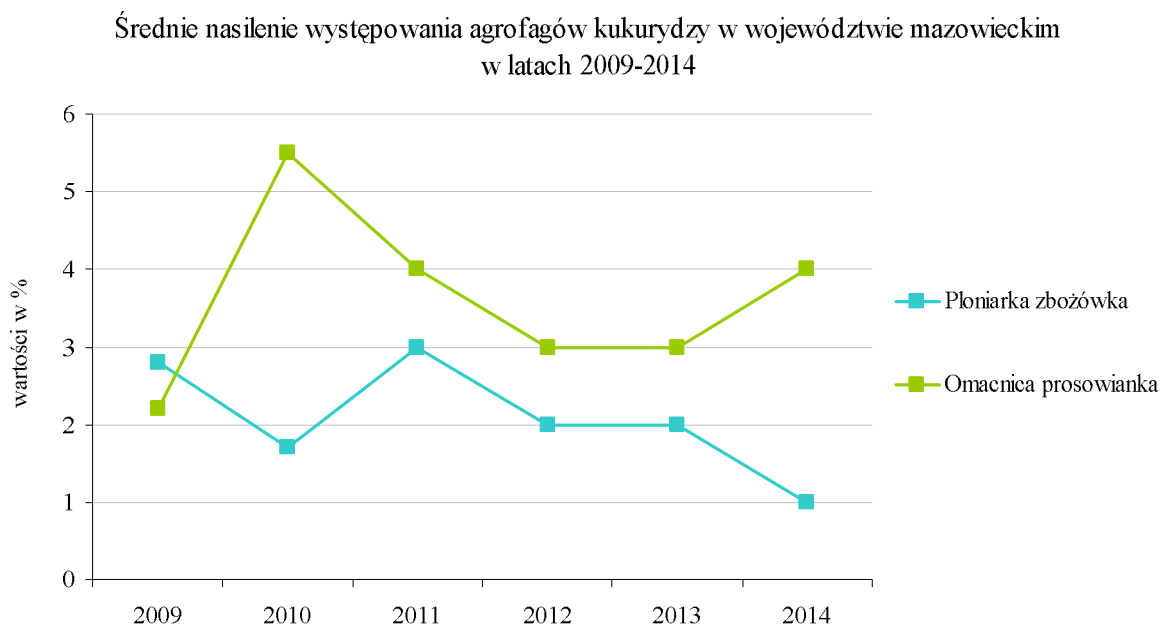
- procent porażenia tj. ilość roślin opanowanych, porażonych lub uszkodzonych przez agrofaga w stosunku do ogólnej ilości roślin obserwowanych,
- stopień nasilenia tj. liczebność agrofaga, nasilenia choroby lub uszkodzeń spowodowanych wystąpieniem organizmu niekwarrantannowego (stopień nasilenia: słaby-1, średni-2, silny-3)

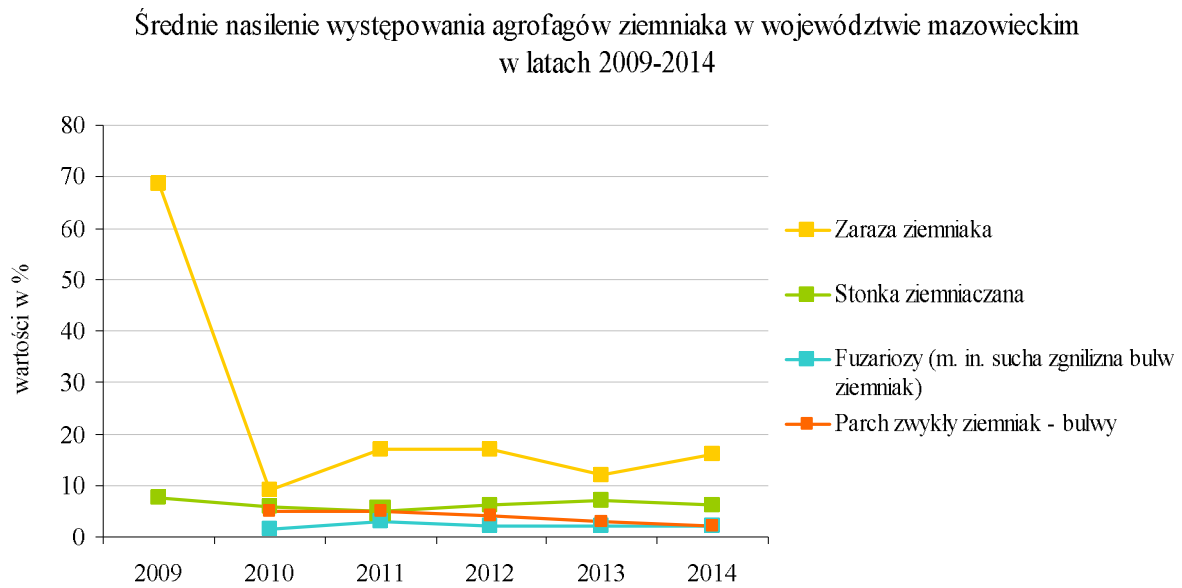
Wykres 1.3. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje pszenicy ozimej w latach 2009-2014.

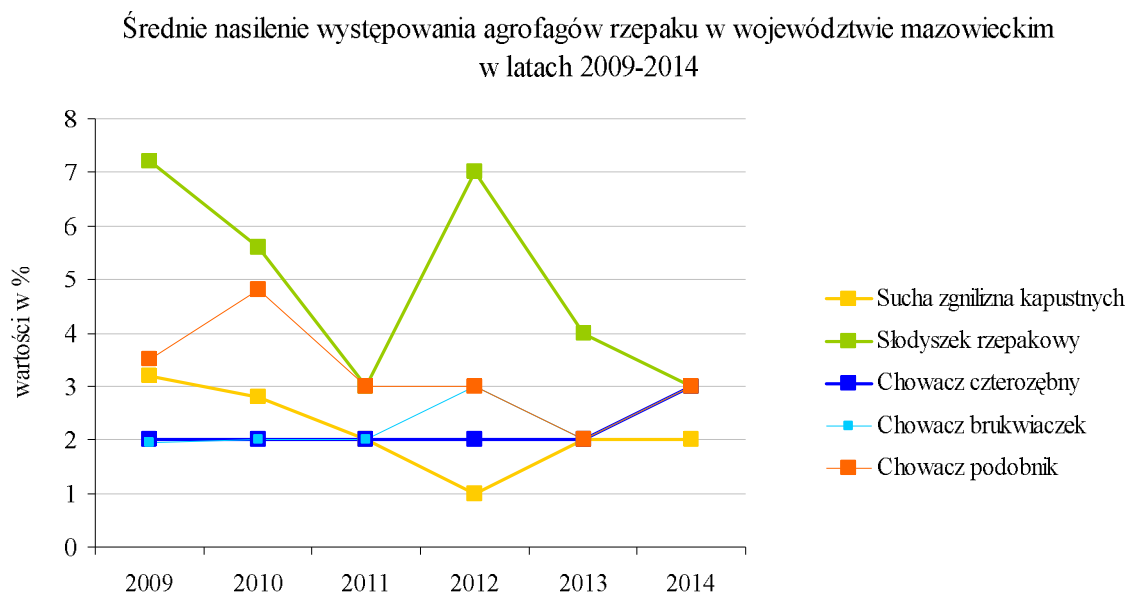
Wykres 1.4. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje kukurydzy w latach 2009-2014.

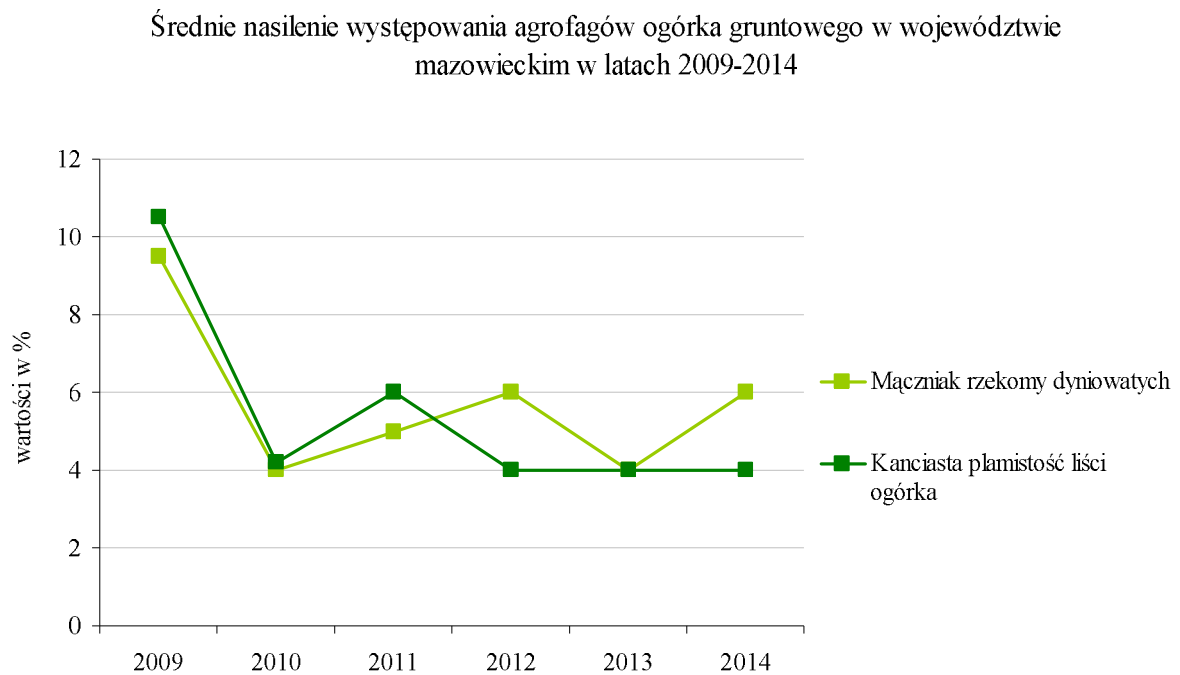
Wykres 1.5. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ziemniaka w latach 2009-2014.

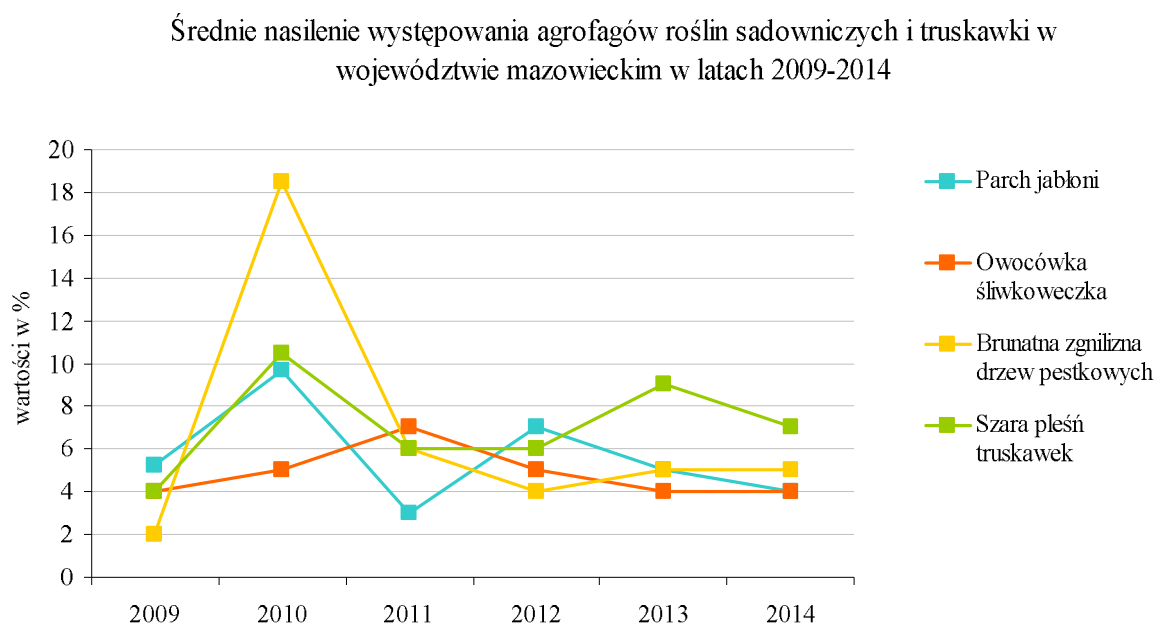
Wykres 1.6. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje rzepaku w latach 2009-2014.

Wykres 1.7. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ogórka gruntowego w latach 2009-2014.

Wykres 1.8. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje roślin sadowniczych i truskawki w latach 2009-2014.

1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2014 roku.

W 2014 roku jak i w latach ubiegłych Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadził współpracę z placówkami naukowymi w ramach realizowanych przez te instytucje wieloletnich programów badawczych. Zakres i rodzaj podejmowanych działań był przydzielany wybranym Oddziałom w sposób umożliwiający najefektywniejsze wykonanie prac w ramach współpracy, a jednocześnie nie wpływający na wykonywanie zadań ustawowych Inspekcji.

Zgodnie z prośbą Głównego Inspektoratu podjęta została współpraca z Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach w ramach prowadzenia badań dotyczących „Występowania nicieni pasożytniczych w uprawie selera i opracowanie biologicznej metody ich zwalczania”. Realizacji współpracy w zakresie pobierania próbek ziemi podjęły się następujące Oddziały: Grodzisk Mazowiecki, Lipsko oraz Płock.

W ramach współpracy z Instytutem Ochrony Roślin – Państwowym Instytutem Badawczym Zakładem Biologicznych Metod, Wojewódzki Inspektorat kolejny raz przystąpił do współpracy dotyczącej pozyskiwania materiału badawczego w postaci okazów wciornastków w ramach Programu Wieloletniego na lata 2011-2015 „Charakterystyka genetyczna oraz identyfikacja wciornastków *Trips palmi* Karny i *Frankliniella occidentalis* Pengande przy wykorzystaniu technik biologii molekularnej”. Oddziały, które podjęły współpracę i przekazały pobrane okazy owadów do IOR-PIB to Oddział Radom, Oddział Grodzisk Mazowiecki i Oddział Ostrołęka.

W związku z wieloletnią współpracą z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, Zakładem Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie Oddziały: Mława, Łosice, Ostrow Mazowiecka, Ostrołęka i Sokołów Podlaski opracowywały ankiety dotyczące podstawowych agrofagów w uprawie ziemniaka, prognozowania pojawu łądogowej i liściowej formy zarazy ziemniaka oraz monitoringu form grzyba *Phytophthora infestans* odpornych na fenyloamidy. W ramach tej współpracy pobierano również i przesyłano próby porażonych roślin do Zakładu Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie, jednostki IHAR-PIB.

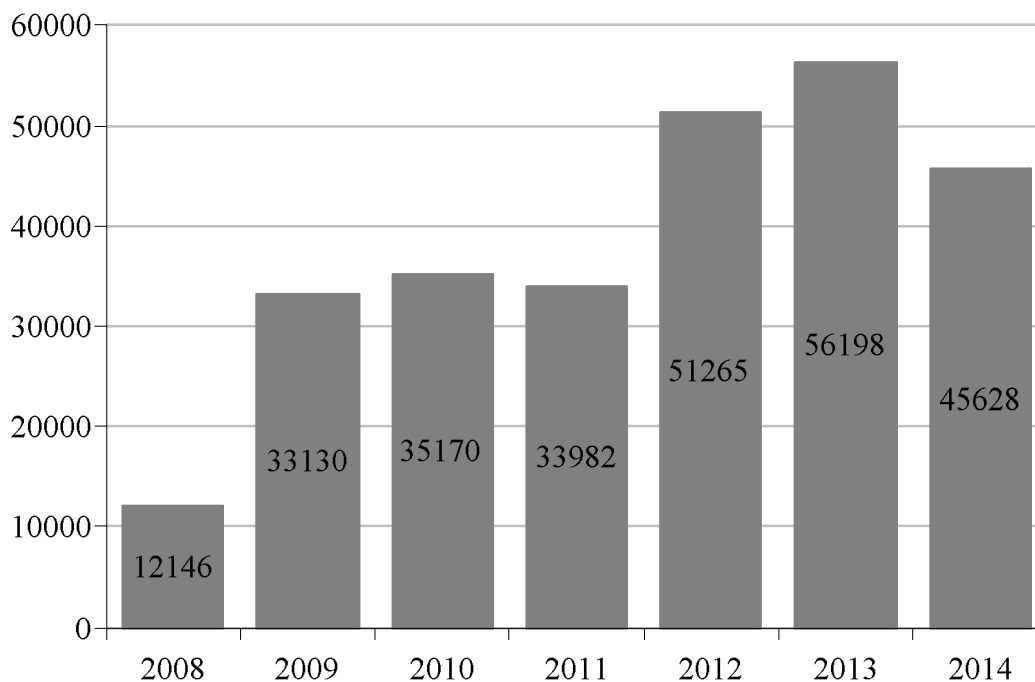
Jednym z realizowanych działań była kontynuacja współpracy z Zakładem Ochrony i Biotechnologii Roślin, Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUM w Gdańsku w ramach pomocy przy prowadzeniu badań nad polską populacją bakterii z rodzaju *Pectobacterium* i *Dickeya*, przesyłano pobrane próby zgodnie z przesłanymi wytycznymi: rośliny ziemniaka z objawami czarnej nóżki (fragmenty łądog), rośliny ziemniaka z objawami czarnej nóżki (korzenie z otaczającą je ziemią), bulwy z objawami mokrej zgnilizny oraz chwasty występujące na polu. Oddziałami biorącymi udział w realizacji tej współpracy były Oddziały: Grodzisk Mazowiecki, Łosice, Mława, Płock, Siedlce i Wyszaków.

1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi

1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego

W roku 2014 w jednostkach organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydano łącznie 45628 sztuk świadectw fitosanitarnych, w tym: 45507 sztuk dla eksportu i 121 sztuk dla reeksportu. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano spadek wydanych świadectw, który był związany z embargiem określonych produktów na rynek rosyjski. W związku z tym, że embargo zostało wprowadzone w trzecim kwartale roku, połowa z wystawionych świadectw fitosanitarnych dotyczy eksportu owoców i warzyw świeżych do Federacji Rosyjskiej. Liczbę wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2014 przedstawia wykres 1.9.

Wykres 1.9. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2014 (w sztukach).

W 2014 roku największą liczbę świadectw fitosanitarnych wystawiono w oddziałach: w Grójcu - 22 323 szt., w Łosicach - 3 007 szt. i Siedlcach - 2 993 szt.. Porównanie udziału poszczególnych oddziałów w ogólnej liczbie wystawionych w województwie mazowieckim świadectw przedstawia tabela 1.6.

Tabela 1.6. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych przez oddziały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie.

Lp.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawie Oddział w	Ilość wydanych świadectw	
		Szt.	% udział w ogólnej liczbie wystawionych w WIORiN Warszawa świadectw
1	Grójcu	22323	48,92
2	Łosicach	3007	6,59
3	Siedlcach	2993	6,56
4	Garwolinie	2918	6,40
5	Grodzisku Mazowieckim	2439	5,35
6	Piasecznie	2248	4,93
7	Białobrzegach	2106	4,62
8	Sochaczewie	1357	2,97
9	Płońsku	1313	2,88
10	Radomiu	1270	2,78
11	Nowym Dworze Mazowieckim	1161	2,54
12	Warszawie	954	2,09
13	Kozienicach	668	1,46
14	Lipsku	468	1,03
15	Przysusze	245	0,54
16	Ciechanowie	66	0,14
17	Mińsku Mazowieckim	43	0,09
18	Płocku	23	0,05
19	Sokołowie Podlaskim	16	0,04
20	Ostrołęce	7	0,02
21	Ostrowi Mazowieckiej	2	0,00
22	Makowie Mazowieckim	1	0,00
23	Mławie	0	0,00
24	Pułtusku	0	0,00
25	Wyszkowie	0	0,00
Razem		45628	100%

Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne zawiera tabela 1.7 oraz tabela 1.8

Tabela 1.7. Szczegółowe dane z ilości eksportowanych i reeksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w 2014 roku, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne.

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięta zieleń	0	1238	0
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięte kwiaty	4,55	1381445	0
inne rośliny / inne / korzenie	1,765	0	0
inne rośliny / inne / rosące rośliny	98,548	19	0
inne rośliny / liście / liście	35,907	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / orzechy	55,058	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. b. liści i szyp.	8397,919	1814	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. z liśćmi i szyp.	35,872	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoc. pd. - inne	3379,335	6400	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoce św.	642606,37	30130	0
inne rośliny / owoce i warzywa / warz. św.	83396,443	1292	0
inne rośliny / ziemniaki konsumpcyjne i przemysłowe / ziemniaki kons.	11796,88	0	0
inne rośliny / ścięte drzewa z liśćmi / ścięte drzewa z liśćmi i gałęziami i szyszkami	0	5537	0
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. okor.	24,752	253436	1812,476
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. z korą	20,962	170	267,948
produkty / drewno i kora / drewno r. liść. okor.	79,729	1191	215,701
produkty / drewno i kora / kora	100,881	26	0
produkty / drewno i kora / opakowania	0	2297	0
produkty / inne / inne	3945,611	166369	99,5
produkty / nasiona / nasiona	350,925	200	0
produkty / odpady pochodzenia roślinnego / pestki	0,022	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / liście susz.	3947,013	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / otręby	11,086	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / słód	5545,6	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / włókno	0	3800	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grys	0,036	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grzyby susz.	21,648	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grzyby św.	39725,149	1800	0

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / kasza	35,93	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / mączka	1	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / mąka	99,835	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / owoce mroż.	623,889	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / owoce susz.	75,831	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / płatki	29,152	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / susz	514,025	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kielkowania / warz. susz.	63,977	0	0
produkty / ziarno kons. / ziarno kons.	24,989	0	0
przedmioty / przedmioty / opakowania drewniane	0,705	102537	0
przedmioty / przedmioty / przedmioty	690,056	19779	0
rośl. do sadzenia / inne / bonsai	0	12	0
rośl. do sadzenia / inne / rośl. doniczkowe	0	123302	0
rośl. do sadzenia / inne / rośl. owadoż	0	12	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / drzewka	0	161600	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / nasiona	2,978	44720	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki wegetatywne	0	204376	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / rośl. w kult. tkan.	0	1103177	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. nieukorz.	0	32	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. b. podł.	0	1058523	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. z podł.	85,632	1147541	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / zrazy	0	20	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwocebule	0	30000	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwy	0,8	473572	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / cebule	0,793	2515518	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / korzenie	0	27485	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / kłącza	0,116	88115	0
Razem:	805853,65	8957485	2395,625

Tabela 1.8. Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych w 2014 roku owoców i warzyw

Towar	Ilość wyeksportowanych w 2014 roku owoców i warzyw	
	tony	sztuki
Owoce (bez cytrusowych) Razem	642577	30130
Jabłko	599154	9850
Gruszka	17686	20280
Inne	25737	0
Warzywa Razem	83425	1292
Kapusta pekińska	25528	26
Pomidor	19743	66
Inne	38154	1200
Owoce (bez cytrusowych) i Warzywa Razem	726002	31422

1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego

W 2014 r. wystawiono 55 notyfikacji w odniesieniu do przesyłek zaopatrzonych w świadectwa fitosanitarne wydane przez inspektorów WIORiN w Warszawie. Dane dotyczące przyczyn zakwestionowania rodzaju zakwestionowanych towarów roślinnych oraz państw, których służby fitosanitarne dokonały zatrzymania, podano w tabeli 1.9.

Tabela 1.9. Zestawienie zakwestionowanych przesyłek ze wskazaniem przyczyn.

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłka	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Grapholita molesta</i>	1
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	warzywa i owoce świeże – różne gatunki grzyby świeże – pieczarka	wykrycie organizmu szkodliwego - <i>Frankliniella occidentalis</i>	10
Białoruś (Federacja Rosyjska)	grzyby świeże – pieczarka	błędna nazwa łacińska towaru	2
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże – jabłka i śliwki	błędna nazwa łacińska towaru	4
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – kapusta pekińska owoce świeże – jabłka i gruszki	błąd w zapisie jednostki miary	1
Białoruś (Białoruś)	doniczkowe rośliny ozdobne – różne gatunki	błędna deklaracja dodatkowa	1
Białoruś (Białoruś)	doniczkowe rośliny ozdobne – różne gatunki	brak deklaracji dodatkowej	1

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędy numer hologramu	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	błędny numer rejestracyjny środka transportu	3
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – różne gatunki owoce świeże – jabłka i gruszki	błędy w oznakowaniu opakowań	5
Białoruś (Białoruś)	warzywa świeże – pomidor, kalafior, kapusta pekińska owoce świeże – jabłka i śliwki grzyby świeże – pieczarka	brak oznakowań na opakowaniach	10
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	brak podpisu i pieczęci urzędowej	1
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłka	brak podpisu i pieczęci urzędowej	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże cytrusowe - różne gatunki	brak pieczęci urzędowej potwierdzającej zgodność z oryginałem na kopii świadectwa pochodzenia	4
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - jabłka	brak informacji o nieoznakowanym drewnianym materiale opakowaniowym	3
Federacja Rosyjska (Kazachstan)	owoce świeże - jabłka	błędne przejście graniczne - niezgodne z przepisami prawa FR	5
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże -mango	powinno być świadectwo dla reeksportu	1
Federacja Rosyjska (Mongolia)	owoce świeże - jabłka	zakaz wwozu na terytorium FR towaru objętego embargiem	1

1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich

W 2014 roku inspektorzy Oddziału Granicznego w Warszawie poddali kontroli 5,45 ton, 13 813 061 szt. roślin i produktów roślinnych lub przedmiotów, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej przy wprowadzaniu na terytorium Polski i innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wydanych zostało:

- **652 decyzji administracyjnych zezwalających** na wprowadzenie na terytorium Polski (i innych państw UE) przede wszystkim:
  - rośliny do sadzenia (sadzonki roślin ozdobnych, rośliny akwariowe, rośliny w kulturach tkankowych, nasiona, organy podziemne, cebule, kłącza),
  - kwiaty cięte,
  - owoce i warzywa południowe,
  - liście *Ocimum spec.*
- **5 decyzji administracyjnych zakazujących** wprowadzenia na terytorium Polski (i innych państw UE) roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów z powodu:
  - brak świadectwa fitosanitarnego – 2
  - brak dodatkowych deklaracji w świadectwie fitosanitarnym – 1
  - wykrycie organizmów szkodliwych - 2
- **brak decyzji administracyjnych nakazujących.**

Dodatkowo w 2014 roku ocenie poddano (monitoring) **158** przesyłek z roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami, które nie podlegają granicznej kontroli fitosanitarnej. Przesyłki te, zawierały m.in. warzywa i owoce południowe, kwiaty cięte, nasiona kwiatów, warzywa i drzew, zielen ciętą, liście, które nie należą do towarów regulowanych.

Tabela 1.10. Zestawienie ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wprowadzanych na terytorium UE, które zostały poddane granicznej kontroli fitosanitarnej w latach 2013 i 2014.

Jednostka miary	2013 rok	2014 rok	Stosunek wolumenu towarów roślinnych zaimportowanych w roku 2013 do roku 2014
tony	7,94	5,45	spadek o ok. 31,36 %
sztuki *)	12269767	13813061	wzrost o ok. 12,58 %
m ³	0	0	-

*) bez opakowań drewnianych aktualnie używanych do transportu towarów

Tabela 1.11. Zestawienie liczby decyzji administracyjnych dotyczących postępowania z roślinami, produktami roślinnymi przedmiotami pochodzącymi z państw trzecich, wydanych w latach 2013 i 2014.

Rodzaj decyzji	2013 rok	2014 rok	Stosunek ilości decyzji granicznych, wydanych w roku 2013 do roku 2014
decyzje zezwalające na wprowadzenie na terytorium Polski (i państw UE)	709	657	spadek o ok. 12,58 %
decyzje zakazujące wprowadzenia na terytorium Polski (i państw UE)	10	5	spadek o 50 %

Tabela 1.12. Asortyment i wolumen skontrolowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.

Grupa główna Grupa asortymentowa Asortyment	Ilość towaru skontrolowana na granicy			W tym ilość towaru objęta decyzjami zezwalającymi na			W tym ilość towaru objęta decyzjami zakazującymi na		
	tony	sztuki	m3	tony	sztuki	m3	tony	sztuki	m3
inne rośliny	3,56	1097830	0	3,56	1097830	0	0	0	0
gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne	0	1097830	0	0	1097830	0	0	0	0
cięte kwiaty	0	1097830	0	0	1097830	0	0	0	0
liście	3,49	0	0	3,49	0	0	0	0	0
liście	3,49	0	0	3,49	0	0	0	0	0
owoce i warzywa	0,08	0	0	0,08	0	0	0	0	0
owoc. pd. - inne	0,06	0	0	0,06	0	0	0	0	0
warz. św.	0,02	0	0	0,02	0	0	0	0	0
produkty	0,03	0	0	0,03	0	0	0	0	0
nasiona	0,03	0	0	0,03	0	0	0	0	0
nasiona	0,03	0	0	0,03	0	0	0	0	0
rośl. do sadzenia	1,86	12715231	0	1,85	12705238	0	0,01	9993	0
inne	0	1665671	0	0	1655691	0	0	9980	0
bonsai	0	15	0	0	15	0	0	0	0
rośl. akwar.	0	1665656	0	0	1655676	0	0	9980	0
mat. rozmn.	1,86	11048037	0	1,85	11048024	0	0,01	13	0
drzewka	0	5000	0	0	5000	0	0	0	0
nasiona	1,86	0	0	1,85	0	0	0,01	0	0
rośl. w kult. tkan.	0	480946	0	0	480946	0	0	0	0
sadz. nieukorz.	0	9571551	0	0	9571538	0	0	13	0
sadz. ukorz. b. podł.	0	248527	0	0	248527	0	0	0	0
sadz. ukorz. z podł.	0	742013	0	0	742013	0	0	0	0
organy podziemne	0	1523	0	0	1523	0	0	0	0
bulwy	0	15	0	0	15	0	0	0	0
cebule	0	15	0	0	15	0	0	0	0
korzenie	0	700	0	0	700	0	0	0	0
klącza	0	793	0	0	793	0	0	0	0
RAZEM:	5,45	13813061	0	5,44	13803068	0	0,01	9993	0

1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej

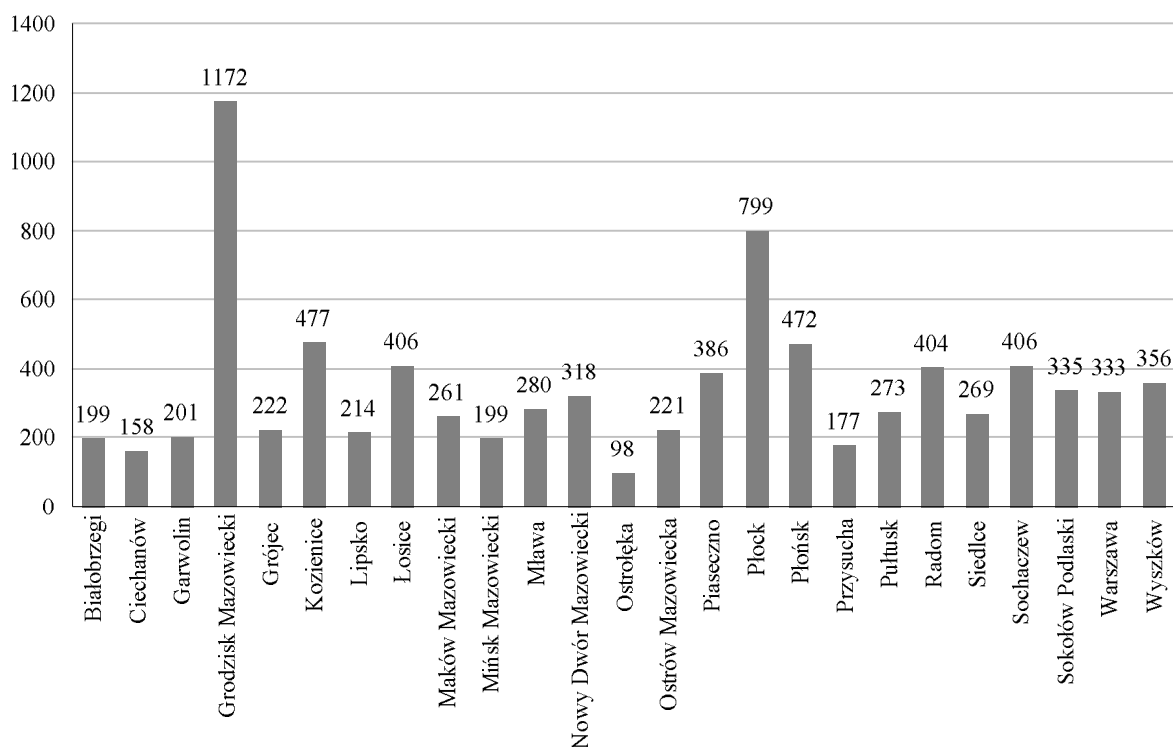
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

W rejestrze przedsiębiorców, prowadzonym przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na koniec 2014 roku, zarejestrowanych było 8636 podmiotów. Ze względu na rolę fitosanitarną, (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.), zarejestrowanych było 8175 przedsiębiorców. Największa ilość zarejestrowanych przedsiębiorców znajduje się na terenach podległym następującym Oddziałom terenowym: Grodzisk Mazowiecki (1172) Płock (799), Koźienice (477), Płońsk (472). W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba zarejestrowanych podmiotów zmniejszyła się o 405 podmiotów. Główną przyczyną wyrejestrowania się podmiotów było zaprzestanie działalności, na którą zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 621 ze zm.), wymagane było dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców oraz wykreślenie z urzędu podmiotów, które nie przestrzegały wymagań określonych w art. 14 ust 1 ww. ustawy.

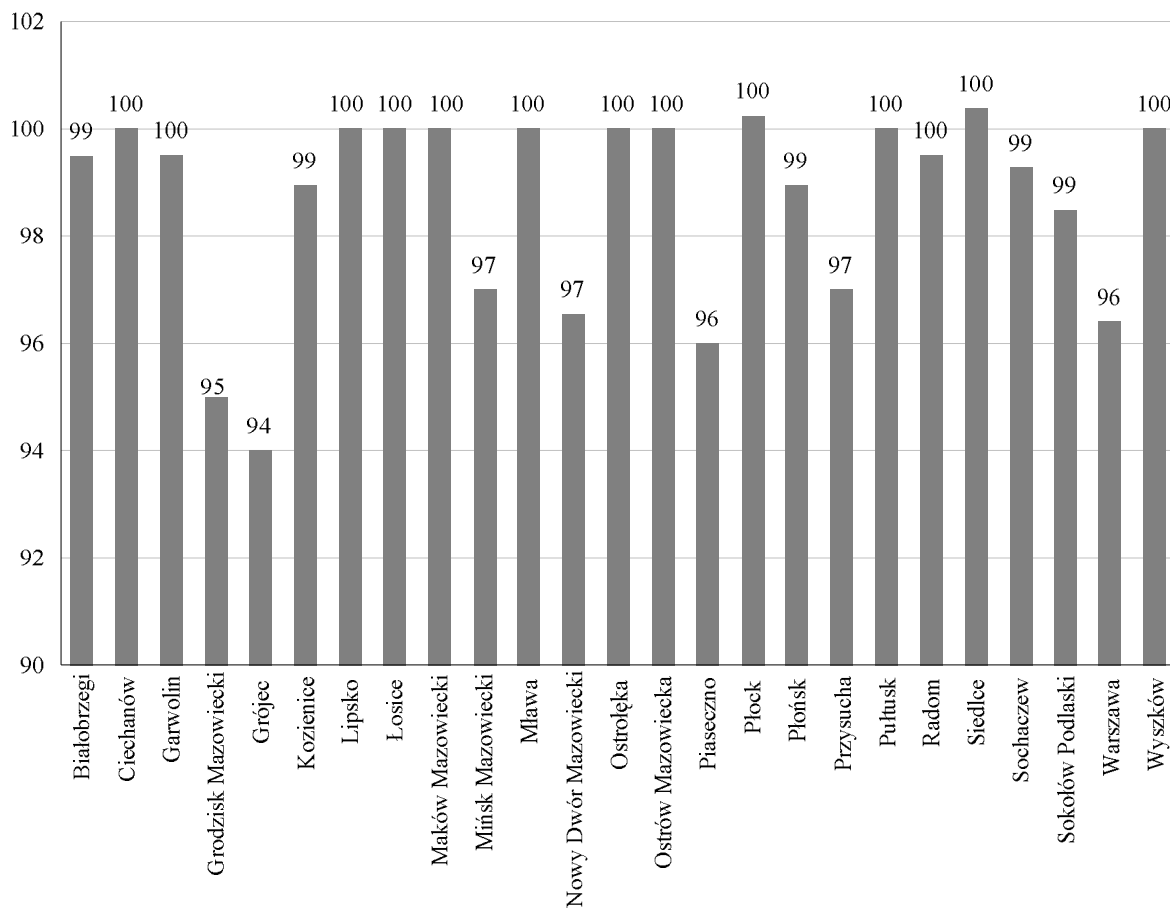
Liczbę podmiotów, wpisanych do urzędowego rejestru, prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, w podziale na poszczególne oddziały, według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., przedstawia wykres nr 1.10.

Łącznie w okresie 01.01. – 31.12.2014 r. przeprowadzonych zostało 8679 kontroli urzędowych w zakresie spełnienia wymagań określonych w art. 14, ust. 1 ustawy o ochronie roślin, które przeprowadzone zostały u 8476 podmiotów. Ogólnie na terenie województwa mazowieckiego przedmiotowe kontrole zostały przeprowadzone na poziomie 98% wszystkich zarejestrowanych. Procent przeprowadzonych kontroli dokumentów w poszczególnych oddziałach WIORIN w Warszawie przedstawia wykres nr 1.11.

Wykres 1.10. Zestawienie liczby przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych oddziałach (według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.)

Wykres 1.11. Procent skontrolowanych podmiotów w rozbiu na oddziały.

Zgodnie z zasadami systemu nadzoru nad zdrowotnością roślin, obowiązującego w państwach członkowskich UE, rośliny, produkty roślinne i przedmioty uznane za stwarzające ryzyko przeniesienia organizmów kwarantannowych, mogą znajdować się w obrocie na rynku wspólnotowym tylko po ich zaopatrzeniu w tzw. „paszport roślin”. Paszport roślin gwarantuje, że opatrzona nim partia towaru roślinnego spełnia ustalone przepisami specjalne wymagania fitosanitarne (jest wolna od organizmów kwarantannowych i tzw. regulowanych), a ponadto, że została wyprodukowana przez urzędowo zarejestrowanego producenta, którego miejsce produkcji było regularnie kontrolowane przez służbę ochrony roślin i nasiennictwa. W roku sprawozdawczym Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał 356 410 sztuk paszportów roślin, w tym w podległych WIORiN oddziałach terenowych wystawiono 190 723 sztuki paszportów w tym Oddział Graniczny wystawił 4 581 sztuk paszportów roślin. Tabela nr 1.13 przedstawia liczbę wydanych paszportów w rozbiu na oddziały.

Tabela 1.13. Liczba wydanych paszportów roślin (stan na 31.12.2014 r.) w rozbiciu na oddziały.

L.p.	Oddział	Liczba wydanych paszportów (malejąco)
1	WIORiN Warszawa	165687
2	Nowy Dwór Mazowiecki	63317
3	Płock	37171
4	Grodzisk Mazowiecki	28609
5	Warszawa	12541
6	Piaseczno	6054
7	Wyszków	6041
8	Przysucha	5914
9	Płońsk	5909
10	Oddział Graniczny	4581
11	Grójec	2903
12	Ciechanów	2650
13	Białobrzegi	2504
14	Ostrołęka	2267
15	Kozienice	2192
16	Sokołów Podlaski	1577
17	Pułtusk	1132
18	Mińsk Mazowiecki	1072
19	Garwolin	883
20	Lipsko	849
21	Radom	813
22	Maków Mazowiecki	698
23	Sochaczew	694
24	Ostrów Mazowiecka	176
25	Mława	170
26	Łosice	4
27	Siedlce	2
RAZEM		356410

1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej

W 2014 roku służby fitosanitarne innych krajów członkowskich Unii Europejskiej zakwestionowały 2 przesyłki roślin i produktów roślinnych polskiego pochodzenia, przemieszczanych w ramach obrotu wspólnotowego. Zestawienie zakwestionowanych towarów i przyczyny ich zakwestionowania przedstawia poniższa tabela 1.14.

Tabela 1.14. Zestawienie przesyłek roślin lub produktów roślinny, polskiego pochodzenia zakwestionowanych przez służby ochrony roślin innych państw członkowskich Unii Europejskiej (ze wskazaniem przyczyny zakwestionowania)

Kraj kwestionujący	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań	Postępowanie
Słowacja	Rośliny <i>Malus domestica</i>	Podmiot wysyłający nie dołączył do przesyłki paszportów roślin.	1	W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, skontrolowano dokumentację prowadzoną przez kontrolowany podmiot, w tym: faktury, dokumenty dostawcy, oraz informacje o numerach dołączonych paszportów – nie stwierdzono nieprawidłowości
Estonia	Rośliny <i>Rhododendron sp.</i>	W zakwestionowanej partii roślin stwierdzono obecność <i>Phytophthora ramorum</i>	1	W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w wyniku, którego ustalono że nadzór nad wytwarzaniem materiału rozmnożeniowego roślin z rodzaju <i>Rhododendron sp.</i> prowadzony był w szkółce zgodnie z obowiązującą metodyką. Zarówno kontrole makroskopowe, jak i badania laboratoryjne przeprowadzone przed wydaniem paszportów roślin nie wykazały obecności <i>Phytophthora ramorum</i> w szkółce.
Łącznie liczba zakwestionowanych przesyłek			2	

W 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, w wyniku monitoringowo pobranych prób do badań laboratoryjnych, z owoców pomidora znajdujących się w obrocie, stwierdził obecność Pepino mosaic virus. Owoce pochodziły z Holandii i Hiszpanii.

Ponadto w próbach liści i owoców, pobranych z plantacji towarowej, założonej z nasion pochodzących z Holandii, również stwierdzono obecność Pepino mosaic virus.

We wszystkich wymienionych przypadkach stosowne informacje zostały przekazane do Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych

Prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz prac nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych oraz materiałów roślinnych porażonych lub niespełniających ustalonych wymagań zdrowotnościowych lub też takich materiałów roślinnych, których nie wolno wprowadzać i przemieszczać na obszarze Wspólnoty, wymaga uzyskania pozwolenia Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa [art. 33 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 621ze zm.)]. Podczas prowadzenia tego rodzaju prac wymagane jest spełnienie określonych warunków organizacyjno-technicznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2014 roku prowadził nadzór nad pięcioma podmiotami prowadzącymi prace naukowo – badawcze.

Tabela 1.16. Wykaz jednostek prowadzących prace naukowo badawcze na terenie województwa mazowieckiego.

Lp.	Nazwa Podmiotu	Przedmiot pozwolenia	Data obowiązywania decyzji
1	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Rolnictwa i Biologii, Katedra Botaniki, ul. Nowoursynowska 159, bud. 37, 02-776 Warszawa	wykorzystanie nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> , <i>Globodera pallida</i> ,	31.12.2015 r.
2	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Młochowie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2017 r.
3	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Jadwisinie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2015 r.
4	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Pracownia Chorób Ziemiaka w Radzikowie	wykorzystanie - 25 szczepów bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> - 7 patotypów (patotyp: 1(D ₁), 6 (O ₁), 18 (T ₁), Ch ₁ , M ₁ , 2 (G ₁), grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> - 20 szczepów rasy 3 biowar 2 bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> - 2 gatunków nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> (patotyp: Ro1, Ro2, Ro3, Ro4, Ro5) i <i>Globodera pallida</i> (patotyp: Pa1, Pa2, Pa3)	31.12.2015 r.
5	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Zakładzie Biotechnologii i Cytogenetyki Roślin	wykorzystanie szkodników owadzych w różnych stadiach rozwojowych <i>Spodoptera littoralis</i>	01.11.2014 r.

W minionym roku Dział Nadzoru Fitosanitarnego przeprowadził kontrolę u każdego z wymienionych powyższej podmiotów, celem sprawdzenia bezpieczeństwa fitosanitarnego prowadzonych prac. W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zdrowia roślin, które skutkowały nałożeniem 43 mandatów na łączną kwotę 5 550 zł i 13 decyzji o opłacie sankcyjnej na łączną kwotę 29 510 zł. Zestawienie nałożonych mandatów i decyzji sankcyjnych zostało przedstawione w tabeli 1.17

Tabela 1.17. Zestawienie liczby wydanych decyzji sankcyjnych i mandatów.

Lp.	Oddziały	Liczba wydanych decyzji sankcyjnych	Liczba grzywien – mandaty
1	Białobrzegi		
2	Ciechanów		
3	Garwolin		
4	Grodzisk Mazowiecki	3	16
5	Grójec		
6	Kozienice		1
7	Lipsko		7
8	Łosice		
9	Maków Mazowiecki		1
10	Mińsk Mazowiecki		
11	Mława	1	
12	Nowy Dwór Mazowiecki	1	
13	Ostrołęka		1
14	Ostrów Mazowiecka		9
15	Piaseczno	1	1
16	Płock	1	
17	Płońsk	3	
18	Przysucha		
19	Pułtusk		
20	Radom	1	4
21	Siedlce		
22	Sochaczew		1
23	Sokołów Podlaski		1
24	Warszawa	2	1
25	Wyszków		
	RAZEM	13	43

2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką

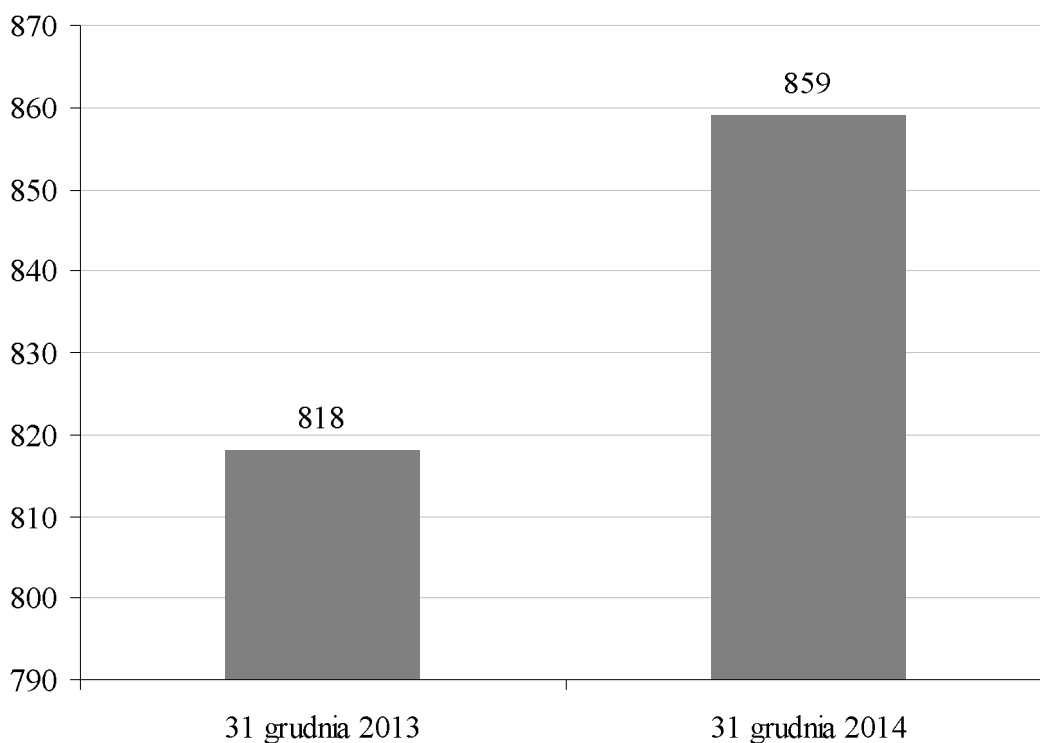
2.1. Wprowadzanie do obrotu, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin

2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków

Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin i ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Polega na wpisywaniu przedsiębiorców prowadzących przedmiotową działalność do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

W rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków według stanu na 31.12.2014 r. znajdowało się 728 wpisów. Wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowanie tych środków na terenie woj. mazowieckiego prowadzone było w 859 punktach (w tym konfekcjonowanie 9 punktów).

Wykres. 2.1. Liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki.

W 2014 roku liczba punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu wzrosła o 37 punktów natomiast miejsc konfekcjonowania środków ochrony roślin wzrosła o 4 punkty w stosunku do roku 2013.

Szczegółowe zestawienie punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie prezentuje tabela 2.1.

Tabela 2.1. Punkty wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków zlokalizowane na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r.).

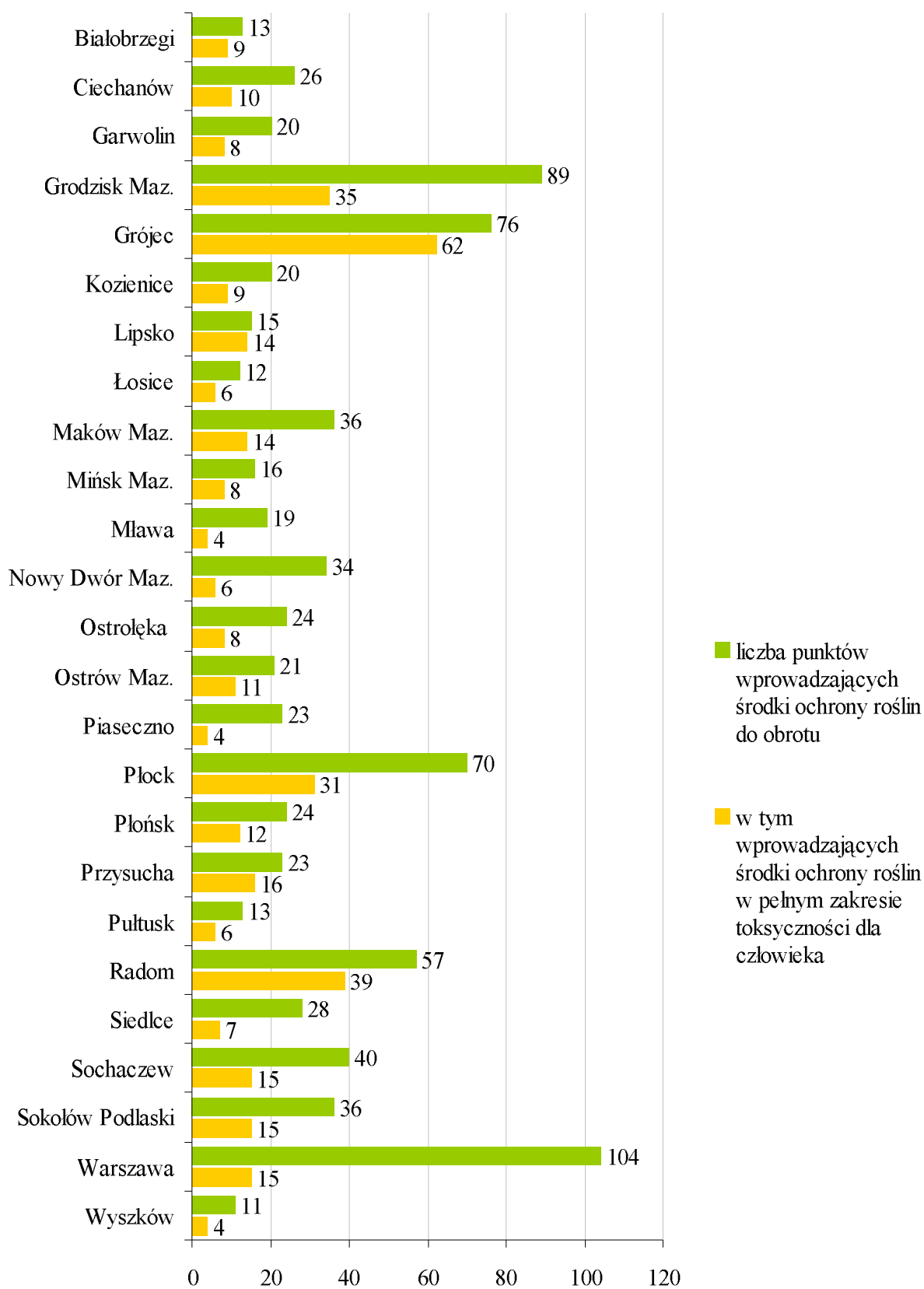
L.p.	Oddział	Ogółem	W tym:		
			Konfekcjonowanie	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna
1	Białobrzegi	13	0	0	13
2	Ciechanów	26	0	0	26
3	Garwolin	20	0	2	18
4	Grodzisk Maz.	92	3	31	58
5	Grójec	80	4	3	73
6	Kozienice	20	0	0	20
7	Lipsko	15	0	0	15
8	Łosice	13	1	0	12
9	Maków Maz.	36	0	0	36
10	Mińsk Maz.	16	0	0	16
11	Mława	19	0	0	19
12	Nowy Dwór Maz.	35	1	0	34
13	Ostrołęka	24	0	1	23
14	Ostrów Maz.	21	0	2	19
15	Piaseczno	23	0	0	23
16	Płock	70	0	1	69
17	Płońsk	24	0	1	23
18	Przysucha	23	0	0	23
19	Pułtusk	13	0	0	13
20	Radom	57	0	0	57
21	Siedlce	28	0	3	25
22	Sochaczew	40	0	0	40
23	Sokołów Podlaski	36	0	2	34
24	Warszawa	104	0	6	98
25	Wyszków	11	0	0	11
	Razem	859	9	52	798

W stosunku do ogólnej liczby 859 punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonujących te środki, 52 z nich, tj. 6,05 % prowadzi sprzedaż hurtową. Najwięcej hurtowni znajduje się na terenie działania Oddziału w Grodzisku Mazowieckim (31 hurtowni). Punktów prowadzących sprzedaż detaliczną jest 798, najwięcej na terenie działania Oddziału w Warszawie (98 sklepów).

Punkty wprowadzające środki ochrony roślin do obrotu prowadzą sprzedaż środków w różnym asortymencie. Spośród wszystkich zarejestrowanych punktów obrotu, 368 prowadzi obrót środkami ochrony roślin w pełnym zakresie toksyczności dla człowieka (stanowi to 43,30 %).

Szczegółowe zestawienie liczby punktów wprowadzających środki ochrony roślin do obrotu z wyszczególnieniem prowadzących sprzedaż środków w pełnym zakresie toksyczności dla człowieka przedstawia wykres 2.2.

Wykres 2.2. Zestawienie punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu w województwie mazowieckim ze względu na toksyczność dla człowieka (wg stanu na 31 grudnia 2014 r.).

2.1.2. Kontrola wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów obowiązującego prawa w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków oraz stosowania środków ochrony roślin, pracownicy inspekcji wykonywali czynności kontrolne zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu nr 5/2013 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 24 maja 2013 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki oraz Zarządzeniu nr 2/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 07 marca 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki.

Zgodnie z cytowanymi zarządzeniami wszystkie wykonywane kontrole zostały podzielone na rodzaje kontroli typu A, B, C, D, których szczegółowy zakres przedstawia poniższa tabela.

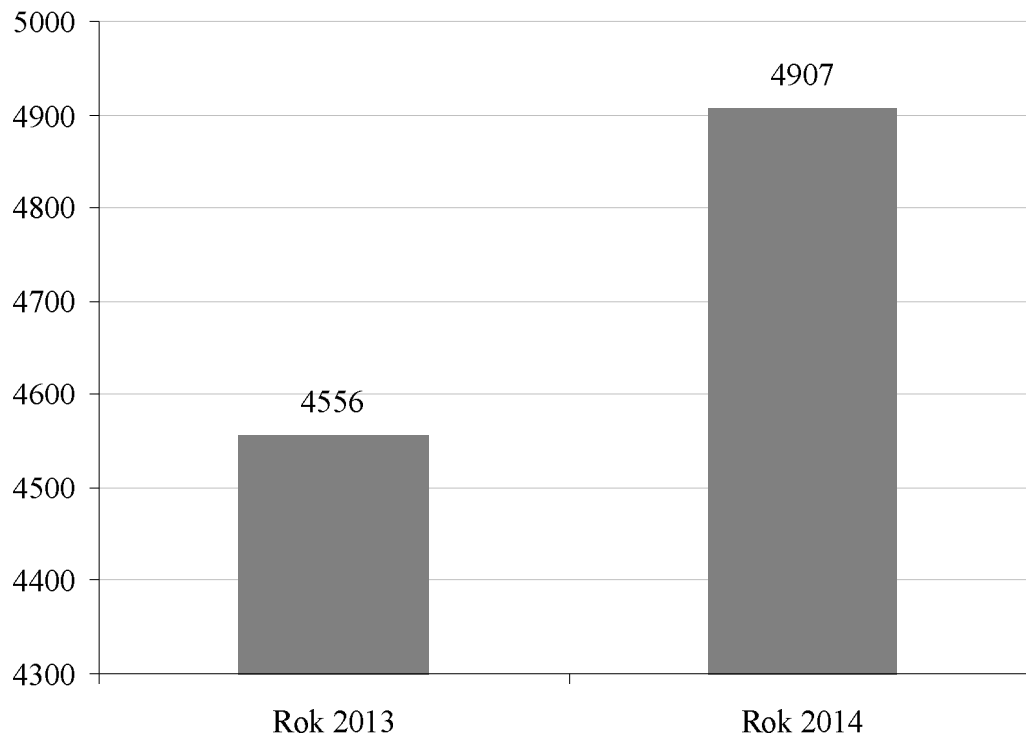
Tabela 2.2 Rodzaj i ilość przeprowadzonych kontroli i rekontroli w 2014r.

Rodzaj kontroli	Kontrole	Rekontrole	Ogółem	%
A - w punktach konfekcjonowania środków ochrony roślin, w hurtowniach, magazynach, punktach obrotu detalicznego, na targowiskach i w innych miejscach gdzie są lub mogą być wprowadzane środkami ochrony roślin i zaprawiony materiał siewnym do obrotu	927	15	942	18,3
B - w gospodarstwach prowadzących towarową produkcję roślinną, w magazynach plodów rolnych, w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody, na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w innych miejscach, gdzie stosowanie środków ochrony roślin może być ograniczone lub zabronione	3916	49	3965	77,0
C - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy	121	4	125	2,4
D - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do przeprowadzania szkoleń ustawowych	118	0	118	2,3
Razem	5082	68	5150	100

W okresie sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowaniem tych środków oraz stosowaniem środków ochrony roślin pracownicy inspekcji przeprowadzili **5150 kontroli**, w tym **68 kontroli**. W odniesieniu do roku poprzedniego wykonano w tym zakresie o 7,6 % kontroli więcej.

Wśród wykonanych **5150 kontroli** największy udział tj. **3965** stanowią kontrole przeprowadzone w miejscach stosowania środków ochrony roślin (kontrole typu B), natomiast kontrole w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu i konfekcjonowania tych środków (kontrole typu A) stanowią 18,3 % ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Pozostałe kontrole typu C, D stanowią odpowiednio 2,4 % i 2,3 %.

Wykres 2.3. Porównanie ogólnej liczby kontroli i rekontroli typu A i typu B w 2013r. i 2014r.

W okresie sprawozdawczym wykonano znacznie więcej kontroli niż wynikało z planu.

Spowodowane to było:

- w zakresie kontroli typu A kontrolami doraźnymi między innymi w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu sfałszowanych środków ochrony roślin, środków ochrony roślin nie odpowiadających wymaganiom jakościowym jak również u posiadaczy zezwoleń na dopuszczenie środka do obrotu lub pozwoleń na import równoległy lub u podmiotów, u których zaistniało podejrzenie nielegalnego wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu.
- w zakresie kontroli typu B kontrolami związanymi ze zgłoszeniem producentów do systemu Integrowanej Produkcji.

Tabela 2.3 Szczegółowe zestawienie liczby kontroli typu A, B, C, D przeprowadzonych w 2014 roku oraz ich wyniki w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie oraz DORiT

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zalecenia kontrolne			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń 2014 r.	ilość niezrealizowanych zaleceń 2014 r.	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
1	Białobrzegi	115	4	11	11	0	0	9	0
2	Ciechanów	165	1	1	1	0	0	1	0
3	Garwolin	199	0	2	2	0	0	2	0
4	Grodzisk Maz.	208	6	15	12	3	0	12	0
5	Grojec	703	3	7	3	4	0	6	0
6	Kozienice	196	4	7	7	0	0	3	0
7	Lipsko	170	4	7	7	0	0	7	0
8	Łosice	86	1	1	1	0	0	1	0
9	Maków Maz.	185	5	13	12	1	0	8	0
10	Mińsk Maz.	143	1	2	0	2	0	4	0
11	Mława	226	0	3	0	3	0	1	0
12	Nowy Dwór Maz.	99	3	4	4	0	0	4	0
13	Ostrołęka	170	4	1	1	0	0	1	0
14	Ostrów Maz.	150	7	1	1	0	0	1	0
15	Piaseczno	174	0	6	6	0	0	4	0
16	Plock	322	0	9	9	0	0	4	1
17	Płońsk	134	0	2	2	0	0	0	0
18	Przysucha	195	3	3	0	3	0	3	0
19	Pultusk	144	0	0	0	0	0	0	0
20	Radom	340	6	6	0	6	0	8	0
21	Siedlce	208	4	4	4	0	0	1	0
22	Sochaczew	184	8	14	13	1	0	8	0
23	Sokolów Podl.	163	2	8	3	5	0	6	0
24	Warszawa	269	1	10	10	0	0	13	0
25	Wyszków	133	1	1	1	0	0	1	0
26	DORiT	1	0	0	0	0	0	0	1
	Razem:	5082	68	138	110	28	6	108	2

W poszczególnych oddziałach istnieje duże zróżnicowanie, co do ilości kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Jak wynika z zaprezentowanych danych najczęściej kontroli przeprowadzono w oddziałach: Grójec (706), Radom (346), Płock (322), oraz Warszawa (270), natomiast najmniej odnotowano w oddziałach: Łosice (86), Nowy Dwór Mazowiecki (99) i Białobrzegi (119).

W ramach przeprowadzanych kontroli inspektorzy wydali 138 zaleceń z których zrealizowano 110, co stanowi 79,7 %.

Szczegółowe zestawienie wydanych zaleceń w poszczególnych rodzajach kontroli i nałożonych sankcjach karnych przedstawia się następująco:

Tabela 2.4 Szczegółowe zestawienie wydanych w okresie sprawozdawczym zaleceń pokontrolnych i sankcji karnych w rozbiciu na poszczególne rodzaje kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zlecenia pokontrolne			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń do 31.12.2014 r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych [%]	wnioski i do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
A	927	15	41	38	34,5	4	40	2
B	3916	49	78	56	51	2	68	0
C	121	4	13	11	10	0	0	0
D	118	0	6	5	4,5	0	0	0
Razem	5082	68	138	110	100	6	108	2

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono podczas przeprowadzania kontroli typu B mających na celu sprawdzenie prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. W trakcie tych kontroli wydano 56,5 % wszystkich zaleceń pokontrolnych, a ich realizacja została sprawdzona w trakcie 49 rekontroli, co stanowi 72 % wszystkich kontroli sprawdzających. Mandaty za nieprawidłowe stosowanie środków ochrony roślin stanowią 63 % wszystkich nałożonych mandatów.

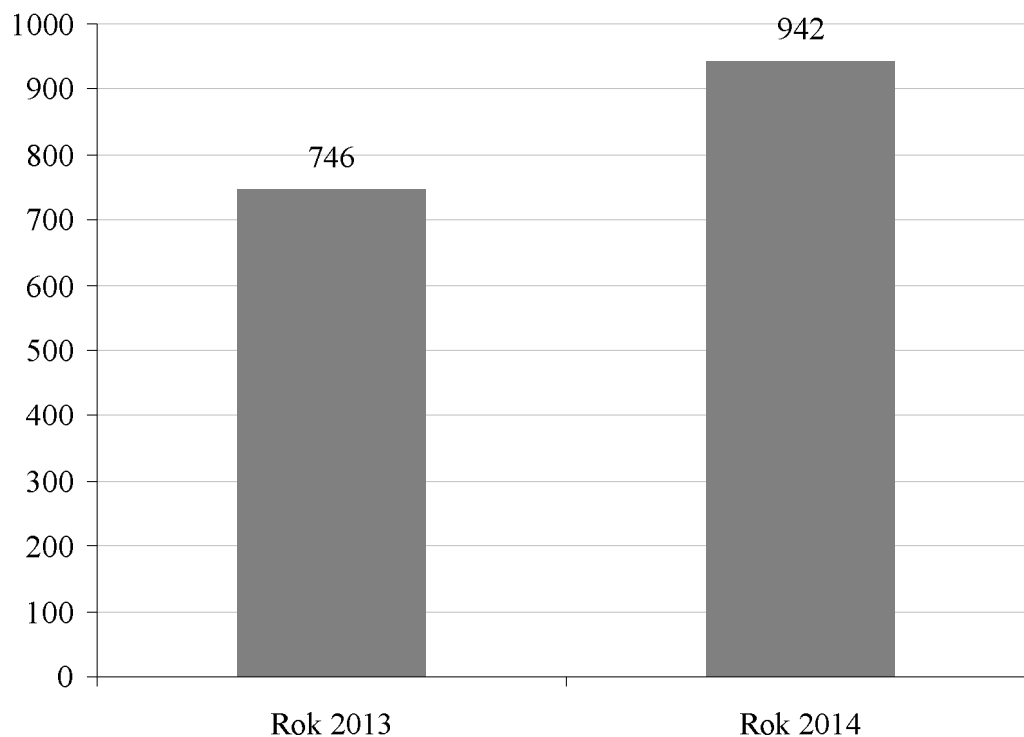
Kontrole typu A

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin oraz ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin inspekcja objęła czynnościami kontrolnymi miejsca, w których jest lub mogła być prowadzona działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków.

W 2014 r. przeprowadzono 927 takich kontroli oraz 15 kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Ogólna liczba kontroli typu A w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zwiększyła się o 26,27 %.

Wykres 2.4. Liczba kontroli i rekontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków w 2013r. i 2014r.

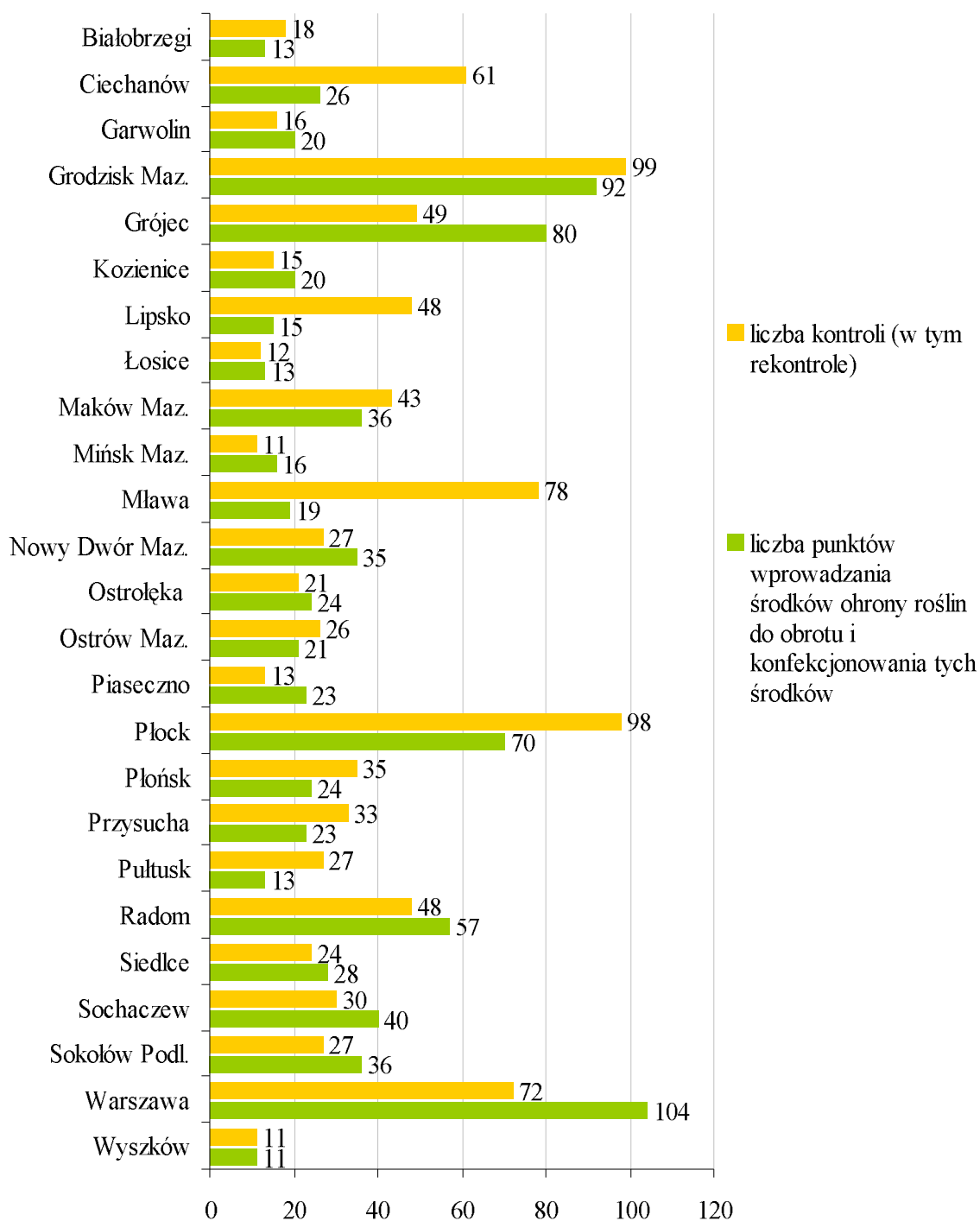
Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2014r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.5 Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2014 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sanacyjnej
hurtownie śró	78	5	9	9	0	0	5	1
punkty detaliczne śró	757	9	29	26	3	0	28	1
punkty konfekcjonowania śró	3	0	0	0	0	0	0	0
miejsca potencjalnej sprzedaży śró	43	0	1	1	0	4	1	0
punkty obrotu zaprawionymi nasionami	24	1	2	2	0	0	1	0
inne	22	0	0	0	0	0	5	0
Ogółem	927	15	41	38	3	4	40	2

Kontrole te były przeprowadzane zarówno u zarejestrowanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków tj. w hurtowniach, punktach obrotu detalicznego, jak również w innych miejscach gdzie jest lub mógł być prowadzony obrót środkami ochrony roślin i zaprawionym materiałem siewnym np. kwaciarniach, targowiskach. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie warunków wykonywania działalności w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania tych środków zgodnie z wymogami ustawy o ochronie roślin, ustawy o środkach ochrony roślin i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Wykres 2.5. Liczba przeprowadzonych kontroli typu A w okresie sprawozdawczym w stosunku do ogólnej liczby punktów wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu (hurtowych i detalicznych) oraz konfekcjonowania tych środków

W wyniku przeprowadzenia 942 kontroli typu A stwierdzono 68 nieprawidłowości. Dotyczyły one przede wszystkim: przeterminowania środka ochrony roślin, niedopuszczenia środka ochrony roślin do obrotu, nieaktualnej etykiety, braku szkolenia w zakresie doradztwa.

Tabela 2.6. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości na terenie województwa mazowieckiego wykazane podczas kontroli typu A w 2014r.

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
szkolenia w zakresie doradztwa	16
opakowania środka ochrony roślin	16*
etykiety	13*
dopuszczenia środka ochrony roślin do obrotu	6*
terminu ważności środka ochrony roślin	5*
wpisu do rejestru	3
procedury dokumentacji	2
zaprawionych nasion	2*
warunków przechowywania środków ochrony roślin	1
inne	4
Razem	68

*) 1 nieprawidłowość = 1 środek ochrony roślin

W 2014 r. wydano 41 zaleceń pokontrolnych, nałożono 40 mandatów karnych, wydano 2 decyzje o opłacie sanacyjnej, 9 decyzji dotyczących wycofania środków ochrony roślin z obrotu, 3 decyzje zakazu wykonywania przez przedsiębiorcę działalności objętej wpisem do rejestru działalności regulowanej, 3 decyzje dotyczące wstrzymania obrotu środkiem ochrony roślin lub produktem, do czasu zakończenia badań laboratoryjnych, 1 decyzję nakazu wycofania z obrotu zaprawionego materiału siewnego, 2 decyzje nakazu unieszkodliwienia posiadanego środka ochrony roślin, 3 decyzje dotyczące uiszczenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzenia analiz laboratoryjnych przeprowadzonych na potrzeby kontroli składu lub właściwości fizycznych, lub właściwości chemicznych środka ochrony roślin wprowadzanego do obrotu ponieważ analizy te wykazały, że skład lub właściwości zostały zmienione (art. 95 b ustawy o ochronie roślin), 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie określenia opłaty sankcyjnej w związku z brakiem właściwości miejscowej organu do wydania decyzji.

Tabela 2.7. Zestawienie liczby kontroli typu A i wykazanych nieprawidłowości w poszczególnych jednostkach organizacyjnych WIORiN.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
1	Białobrzegi	18	0	1	1	0	0	0	0
2	Ciechanów	61	0	0	0	0	0	0	0
3	Garwolin	16	0	1	1	0	0	1	0
4	Grodzisk Maz.	93	6	11	11	0	0	8	0
5	Grójec	47	2	1	1	0	0	1	0
6	Kozienice	14	1	0	0	0	0	0	0
7	Lipsko	48	0	0	0	0	0	0	0
8	Łosice	12	0	0	0	0	0	0	0
9	Maków Maz.	43	0	1	1	0	0	1	0
10	Mińsk Maz.	10	1	0	0	0	0	1	0
11	Mława	78	0	0	0	0	0	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	27	0	0	0	0	0	0	0
13	Ostrolęka	21	0	0	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	25	1	1	1	0	0	0	0
15	Piaseczno	13	0	2	2	0	0	2	0
16	Płock	98	0	6	6	0	0	3	1
17	Płońsk	35	0	0	0	0	0	0	0
18	Przysucha	33	0	0	0	0	0	0	0
19	Pułtusk	27	0	0	0	0	0	0	0
20	Radom	47	1	0	0	0	0	2	0
21	Siedlce	24	0	0	0	0	0	1	0
22	Sochaczew	27	3	4	4	0	0	3	0
23	Sokolów Podl.	27	0	4	1	3	0	4	0
24	Warszawa	72	0	9	9	0	0	12	0
25	Wyszków	11	0	0	0	0	0	0	0
	Razem:	927	15	41	38	3	4	40	2

Tabela 2.8. Decyzje o opłacie sankcyjnej nałożone w 2014r. na podstawie ustawy o ochronie roślin oraz ustawy ośrodkach ochrony roślin zostały wydane przez:

Jednostka organizacyjna WIORiN w Warszawie	Liczba decyzji o opłacie sankcyjnej	Wartość naliczonej opłaty sankcyjnej [zł]	Przyczyny nałożenia opłaty sankcyjnej
DORiT	1	251,72	Sprzedaż środków ochrony roślin nie posiadających zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa
Oddział w Płocku	1	5000,00	Prowadzenie reklamy środka ochrony roślin niezgodnie z art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 r.
Razem	2	5251,72	-

2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu

Środki ochrony roślin niespełniające określonych ustawą z dnia 18 grudnia 2003r. o ochronie roślin oraz ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin wymogów, np. z nieaktualnym terminem ważności, nieoryginalne, nie odpowiadające ustalonym wymaganiom jakościowym lub niedopuszczone do obrotu podlegają wycofaniu na mocy decyzji administracyjnej.

W 2014r. na mocy 9 decyzji administracyjnych wycofano z obrotu 2582,36 kg/l środków ochrony roślin (w tym 4 decyzje wydano w związku z kontrolą przeprowadzoną w punktach obrotu zlokalizowanych poza województwem mazowieckim, należących do przedsiębiorców mających siedzibę na terenie woj. mazowieckiego).

Tabela 2.9. Powody wycofywania środków ochrony roślin z obrotu

Przyczyna wycofania środka ochrony roślin	Masa środków ochrony roślin objętych wycofywaniem z obrotu (kg/l)	% udział wycofanych środków ochrony roślin
Środki ochrony roślin przeterminowane	191,40	7,411
Środki ochrony roślin o zmienionym składzie lub właściwościach fizycznych lub chemicznych	2029,25	78,581
Środki ochrony roślin nie posiadające aktualnego zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa	348,71	13,503
Środki ochrony roślin w opakowaniach niespełniających wymagań zezwolenia / pozwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa	12,946	0,501
Środki ochrony roślin niewłaściwie zaetykietowane	0,0525	0,002

Główną przyczyną wycofywania środków ochrony roślin z obrotu w 2014 r., było wykazanie w środkach ochrony roślin o zmienionym składzie lub właściwościach fizycznych lub chemicznych.

Kontrole typu B

W ramach sprawowanego przez Inspekcję nadzoru nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin państwowi inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa przeprowadzali kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin. W 2014 roku przeprowadzono **3965** takich kontroli (w tym **49** rekontroli).

Głównym przedmiotem przeprowadzanych kontroli było sprawdzenie czy w gospodarstwie stosowane są zasady integrowanej ochrony roślin, czy prowadzona jest ewidencja wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin, czy w gospodarstwie znajduje się sprawny technicznie opryskiwacz oraz czy rolnik ukończył szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy i wykonuje zabiegi zgodnie z zaleceniami etykiety oraz z zarządzeniem: nr 6/2014 GIORiN z dnia 22 września 2014 r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki.

Wnikliwemu sprawdzeniu podlegały zapisy zawarte w prowadzonej przez rolników ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin. Zestawienie danych nt. przeprowadzonych kontroli w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.10. Wykaz kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania środków ochrony roślin w jednostkach organizacyjnych WIORiN i DORiT w 2014 r.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty
1	Białobrzegi	92	4	9	9	0	0	9
2	Ciechanów	100	1	1	1	0	0	1
3	Garwolin	175	0	1	1	0	0	1
4	Grodzisk Maz.	106	0	3	0	3	0	4
5	Grójec	644	1	3	2	1	0	5
6	Kozienice	173	3	7	7	0	0	3
7	Lipsko	116	4	7	7	0	0	7
8	Łosice	69	1	1	1	0	0	1
9	Maków Maz.	134	4	7	6	1	0	7
10	Mińsk Maz.	129	0	2	0	2	0	3
11	Mława	132	0	3	0	3	0	1
12	Nowy Dwór Maz.	69	3	4	4	0	0	4
13	Ostrolęka	141	4	1	1	0	0	1
14	Ostrów Maz.	117	6	0	0	0	0	0
15	Piaseczno	159	0	4	4	0	0	2
16	Płock	188	0	1	1	0	0	1
17	Płońsk	91	0	0	0	0	0	0
18	Przysucha	156	3	3	0	3	0	3
19	Pułtusk	110	0	0	0	0	0	0
20	Radom	282	5	6	0	6	0	6
21	Siedlce	168	1	1	1	0	0	0
22	Sochaczew	151	5	10	9	1	0	5
23	Sokolów Podl.	115	2	2	0	2	0	2
24	Warszawa	179	1	1	1	0	0	1
25	Wyszków	119	1	1	1	0	0	1
26	DORiT	1	0	0	0	0	2	0
	Ogółem:	3916	49	78	56	22	2	68

Kontrole typu B przeprowadzane były w gospodarstwach konwencjonalnych, gospodarstwach prowadzących Integrowaną Produkcję również w miejscach prowadzenia fumigacji środkami ochrony roślin, w miejscach zaprawiania materiału siewnego, na terenach kolejowych, terenach zieleni miejskiej, w firmach usługowego wykonywania zabiegów DDD przy zastosowaniu środków ochrony roślin. Szczegółowe zestawienie przedstawia tabela 2.11.

Tabela 2.11. Zestawienie liczby kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin

Miejsce przeprowadzania kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
			ogółem:	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty
produkcja rolna	3828	49	75	56	19	2	67
produkcja leśna							
zaprawianie materiału siewnego	7						
miejsca fumigacji	19						
tereny kolejowe	2						
tereny zieleni miejskiej	4						
miejsca wyszczególnione w art. 36 ust. 1 ustawy o środkach ochrony roślin	14						
inne miejsca stosowania środków	42		3				1
Ogółem	3916	49	78	56	22	2	68

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2014r. wydano 99 zaleceń pokontrolnych oraz nałożono 68 mandatów karnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim braku badania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do wykonywania zabiegów (3666 kontroli – 15 nieprawidłowości), braku posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia (3701 kontroli – 13 nieprawidłowości), użycie środków ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania (3800 kontroli – 45 nieprawidłowości), braku prowadzenia dokumentacji stosowanych środków ochrony roślin (3813 kontroli – 20 nieprawidłowości), użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu (3801 kontroli – 1 nieprawidłowość), warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin (3122 kontroli – 2 nieprawidłowości), warunków przechowywania środków ochrony roślin (3732 kontroli – 3 nieprawidłowości). Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.12. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do:	Ogólna liczba kontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	%
uniemożliwienia lub utrudnienia Inspekcji wykonywania czynności urzędowych	3965	0	0 %
dokumentacji dot. stosowanych środków ochrony roślin	3813	20	20,1 %
użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu	3801	1	1 %
użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania	3800	45	45,5 %
warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin	3122	2	2,1 %
warunków przechowywania	3732	3	3 %
posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego ukończenie szkolenia	3701	13	13,1 %
badania sprawności technicznej sprzętu do wykonywanych zabiegów	3666	15	15,2 %
Razem		99	100 %

Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbięciu na jednostki organizacyjne inspekcji przedstawiono w tabeli 2.13.

Tabela 2.13. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiściu na poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie i DORIiN w odniesieniu do:

L.p.	Oddział	uniemożliwienia lub utrudnienia Inspekcji wykonywania czynności urzędowych		dokumentacji dot. stosowanych środków ochrony roślin		użycia środków ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu		użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania		warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin		warunków przechowywania		posiadania aktualnego zaświadczenia potwierdzającego o ukończeniu szkolenia		badań sprawności technicznej sprzętu do wykonywanych zabiegów	
		liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości
1	Białobrzegi	96	0	96	2	92	0	92	7	92	0	96	0	96	1	96	2
2	Ciechanów	101	0	101	0	101	0	101	1	101	0	101	0	101	0	101	1
3	Garwolin	175	0	171	0	171	0	171	1	171	0	171	0	171	0	171	0
4	Grodzisk Maz.	106	0	90	0	91	1	91	2	3	0	91	0	90	1	90	1
5	Grójec	645	0	596	3	596	0	596	2	596	0	596	0	596	2	596	3
6	Kozienice	176	0	176	0	176	0	176	3	176	0	176	0	176	1	176	1
7	Lipsko	120	0	120	1	120	0	120	4	120	1	120	0	120	0	120	2
8	Łosice	70	0	68	0	68	0	68	1	46	0	46	0	46	0	46	0
9	Maków Maz.	138	0	133	7	133	0	133	1	133	0	130	1	131	3	131	3
10	Mińsk Maz.	129	0	129	3	128	0	128	0	128	0	128	0	128	0	127	0
11	Mława	132	0	131	1	131	0	131	0	131	0	131	0	131	1	131	0
12	Nowy Dwór Maz.	72	0	72	0	72	0	72	2	72	1	72	0	72	1	72	0
13	Ostrołęka	145	0	111	0	111	0	111	0	111	0	111	0	101	0	95	1
14	Ostrów Maz.	123	0	117	0	117	0	117	0	0	0	113	0	113	0	113	0
15	Piaseczno	159	0	153	2	153	0	153	0	153	0	153	0	153	2	151	1
16	Płock	188	0	188	0	180	0	180	1	180	0	188	0	180	0	161	0
17	Płońsk	91	0	89	0	89	0	89	0	0	0	72	0	72	0	72	0
18	Przysucha	159	0	156	0	156	0	156	3	156	0	156	0	156	0	156	0
19	Pułtusk	110	0	110	0	110	0	110	0	0	0	110	0	110	0	110	0
20	Radom	287	0	282	1	282	0	282	6	282	0	282	0	282	1	282	0
21	Siedlce	169	0	169	0	169	0	169	1	169	0	169	0	169	0	169	0
22	Sochaczew	156	0	155	0	155	0	155	6	128	0	128	0	128	0	128	0
23	Sokolów Podl.	117	0	117	0	117	0	117	2	0	0	117	0	117	0	117	0
24	Warszawa	180	0	180	0	180	0	180	1	172	0	172	0	172	0	172	0
25	Wyszki	120	0	102	0	102	0	102	1	1	0	102	0	89	0	82	0
26	DORIiN	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
	Ogółem:	3965	0	3813	20	3801	1	3800	45	3122	2	3732	3	3701	13	3666	15

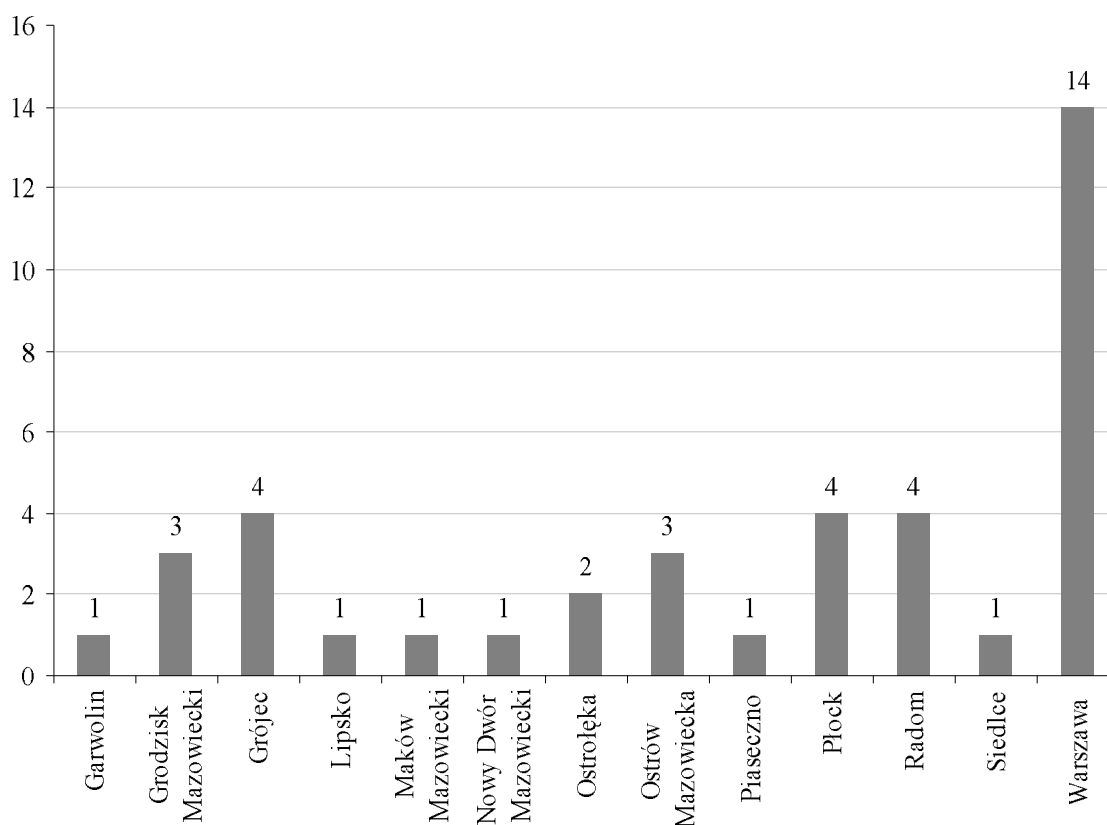
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony

Działalność polegająca na prowadzeniu szkoleń w zakresie środków ochrony roślin jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin.

Podmiot niebędący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów przedmiotowej ustawy może prowadzić szkolenia w zakresie środków ochrony roślin po uzyskaniu wpisu do rejestrów podmiotów niebędących przedsiębiorcami, prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin.

Na terenie działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na dzień 31.12.2014r. wpis do rejestru posiada 30 przedsiębiorców oraz 11 podmiotów – stanowi to łącznie **40** jednostek upoważnionych do organizacji i prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin. Wykres poniżej przedstawia ich liczbę w poszczególnych oddziałach inspekcji.

Wykres 2.6 Liczba upoważnionych jednostek do przeprowadzania szkoleń ustawowych

W 2014 r. przeprowadzono 38 szkoleń w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, które ukończyło 677 osób, 680 szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin, które ukończyło 18118 osób, 70 szkoleń w zakresie integrowanej produkcji roślin na których przeszkolono 1950 osób oraz 4 szkolenia w zakresie badań sprawności technicznej sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin na których przeszkolono 44 osoby. Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2014r. oraz osób przeszkolonych zawiera tabela. 2.14.

Tabela 2.14 Szczegółowe informacje nt. liczby przeprowadzonych szkoleń i ilości przeszkolonych osób

Nazwa jednostki		Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin		Integrowana ochrona roślin		Badania sprawności technicznej sprzętu naziemnego	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
1	Stowarzyszenie Inżynierów, Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział Wojewódzki w Ostrołęce			1	30				
2	Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział w Radomiu	2	30	6	173	4	112		
3	Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Siedlcach	1	15	4	75				
4	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie	11	160	23	534				
5	Zespół Szkół Rolniczo – Technicznych w Zwoleniu			2	37				
6	Fundacja Gospodarka i Przedsiębiorczość, w Krakowie			2	31				
7	Instytut Praktycznego Sadownictwa Sp. J. Remigiusz Olszak i wspólnicy, Kopana	2	36			11	321		
8	"TARBONUS" Sp. z o.o. w Krakowie			5	146				
9	Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach					2	43		
10	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Łżeckiej w Chwałowicach			1	22				
11	Daniel Sochacki SZKOLTEX Centrum Usług BHP i Kadr w Lublinie			101	2166				
12	FreshMazovia Consulting Sp. z o.o. w Warszawie					13	328		
13	Agrosimex Sp. z o.o. w Golianach	3	90	6	174	4	89		
14	Zakład Zaopatrzenia Ogrodniczego Warka Sp. z o.o. w Warce	2	33	3	62				
15	Łukasz Brożeniuk VESPA Łukasz Brożeniuk w Poznaniu	4	49						
16	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, CKZ w Radomiu	1	8						
17	Zespół Szkół Agrotechnicznych i Gospodarki Żywnościowej w Radomiu							4	44
18	Monika Maciąg – Maluga Profesja w Żółkiewce			2	20				
19	Anna Bonisławska Doradztwo Rolnicze Anna Bonisławska w Karniewie			7	210				
20	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	5	132						
21	IP AGRO Michał Sotkiewicz w Grodzisku Mazowieckim	2	9	9	196				

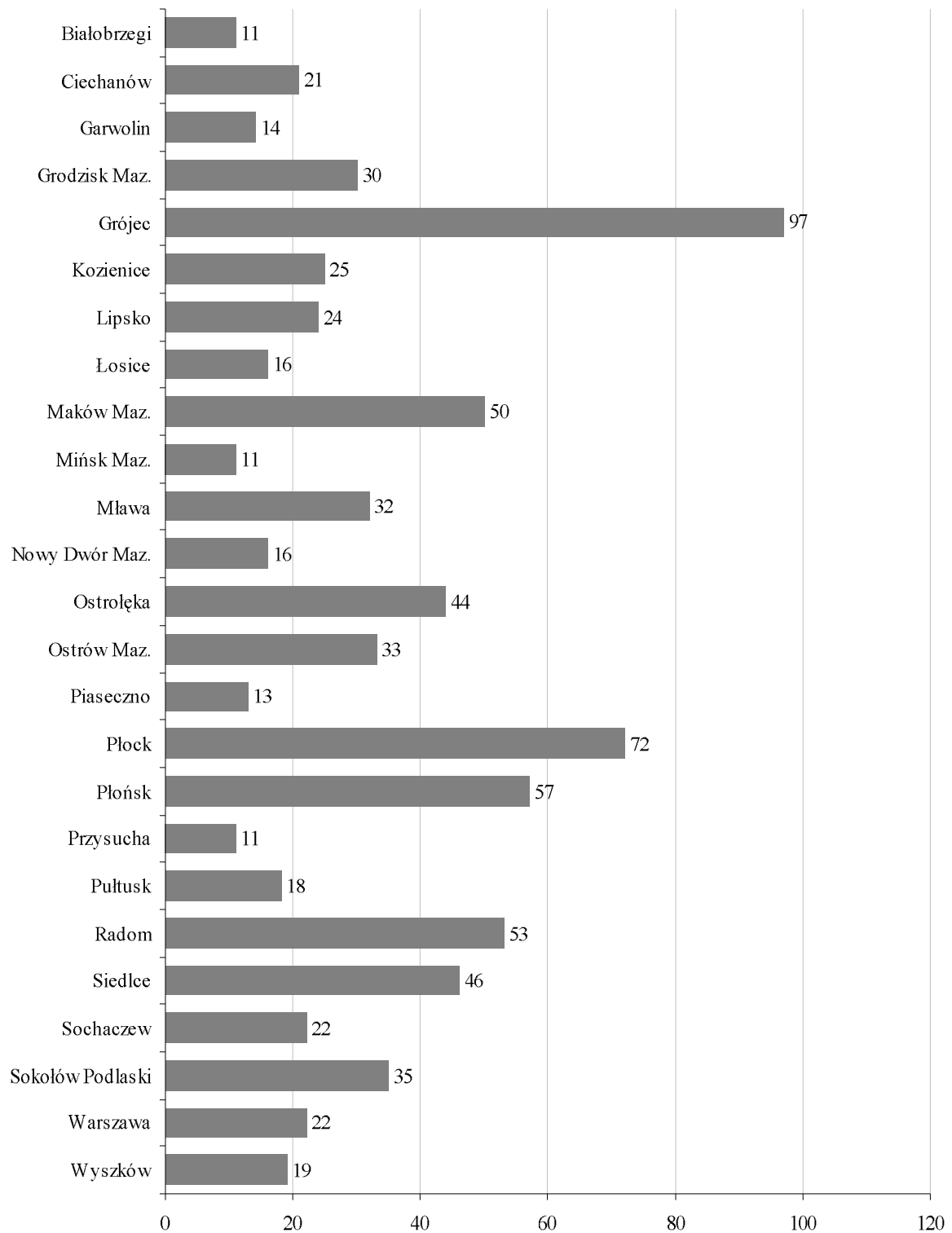
Nazwa jednostki		Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin		Integrowana ochrona roślin		Badania sprawności technicznej sprzętu naziemnego	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
22	Centrum Ochrony Pracy i Biznesu CONSULTRIX Ewa Delmanowicz w Lublinie			1	9				
23	Leszek Kędzia Ośrodek Szkolenia Kursowego „Rolex” w Gąbinie			7	180				
24	Mazowiecka Izba Rolnicza w Warszawie			15	427				
25	Syngenta Polska Sp. z o.o	2	63						
26	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie								
	Oddział w Bielicach			22	635	3	86		
	Oddział w Ostrołęce			109	3018	5	141		
	Oddział w Płocku			33	892	2	60		
	Oddział w Płońsku	2	36	106	2953	4	115		
	Oddział w Radomiu			83	2396	17	505		
	Oddział w Siedlcach	1	16	83	2371	5	150		
	Oddział w Warszawie			49	1361				
SUMA		38	677	680	18118	70	1950	4	44

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie szkolenia w zakresie środków ochrony roślin organizował i przeprowadzał poprzez swoje oddziały w Bielicach, Ostrołęce, Płocku, Płońsku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie.

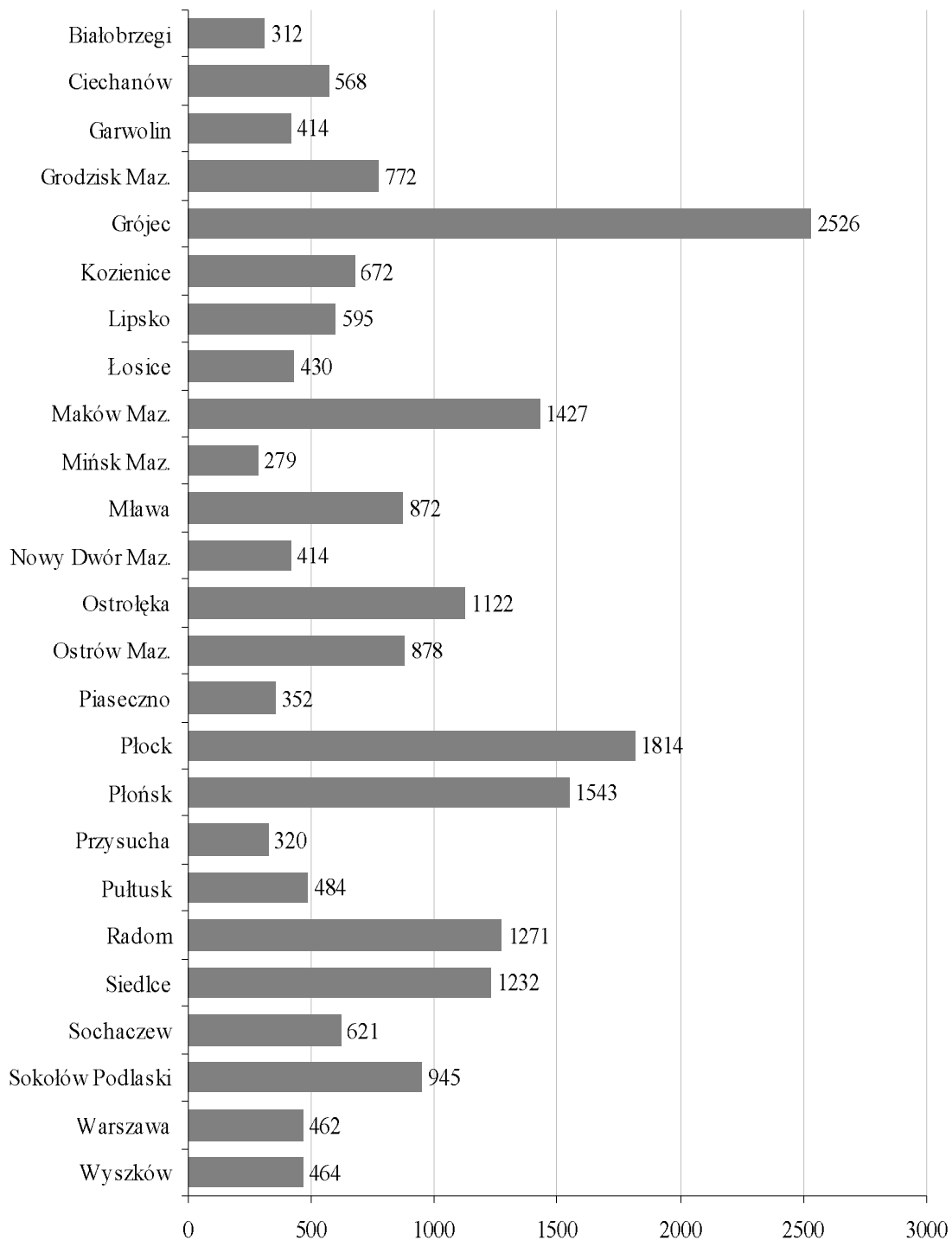
Jak wynika z powyższego zestawienia, na terenie województwa mazowieckiego w 2014 roku w trakcie 792 szkoleń zostało przeszkolonych 20789 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba szkoleń w zakresie ochrony roślin zwiększyła się o 55,3%, natomiast liczba przeszkolonych osób zwiększyła się o 53,5%.

Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2014r. oraz ilości osób przeszkolonych na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych inspekcji zawierają wykresy 2.7. i 2.8.

Wykres 2.7 Liczba przeprowadzonych szkoleń w 2014r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

Wykres 2.8 Liczba osób przeszkolonych w 2014r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin

2.1.5.1. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w 2014 roku, podobnie jak w latach poprzednich, pobierane były przez upoważnionych inspektorów próbki płodów rolnych w celu poddania ich analizie na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Próbkę płodów rolnych pobierane były zgodnie z harmonogramami otrzymanymi z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa i wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013r. w sprawie pobierania próbek roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin (Dz. U. poz. 1549).

Badania kontrolne pozostałości środków ochrony roślin prowadzone były w GIORiN Centralnym Laboratorium w Toruniu, Instytucie Ochrony Roślin – Państwowym Instytucie Badawczym w Poznaniu w ramach programu wieloletniego pod nazwą "Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska na lata 2011-2015" oraz Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Celem badań było sprawdzenie przestrzegania przez producentów rolnych zasad prawidłowości stosowania środków ochrony roślin zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapobieganie wprowadzaniu do obrotu płodów rolnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka i zwierząt.

W roku 2014 badania obejmowały 47 upraw w tym: pieczarki, 23 upraw warzywniczych, 12 upraw sadowniczych, 10 upraw rolniczych oraz 1 uprawę zielarską. Ogółem w ramach urzędowej kontroli przebadano 486 próbek płodów rolnych, tj.:

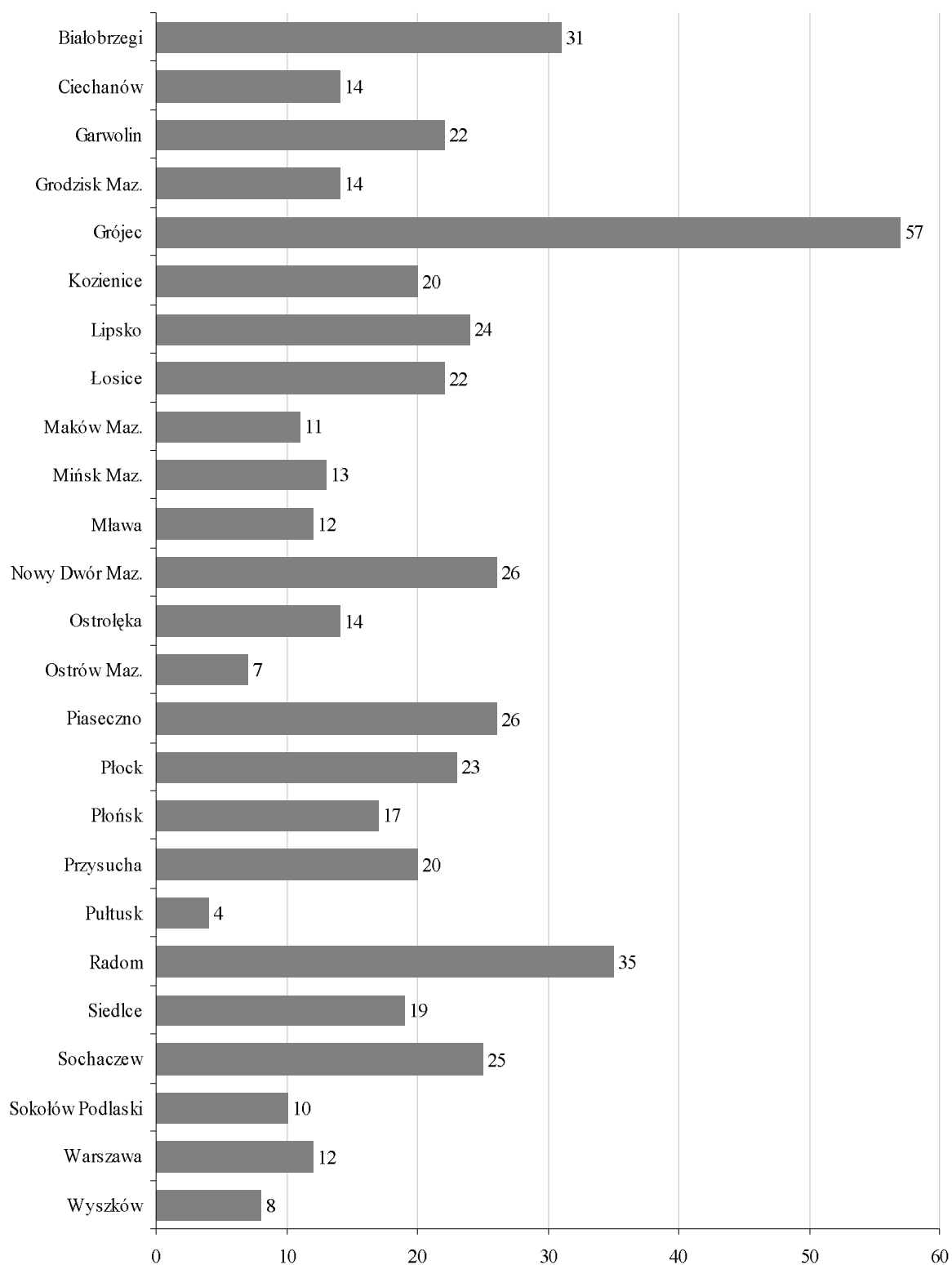
- GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu przebadano 315, w tym:
  - 311 w ramach monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych,
  - 4 w ramach kontroli interwencyjnej,
- Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu 101, w tym:
  - 93 w ramach monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych,
  - 5 w ramach monitoringu przesyłek do Federacji Rosyjskiej,
  - 3 w ramach badań pozostałości środków ochrony roślin w produktach wytworzonych w gospodarstwach ekologicznych,
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach przebadano 70 próbek w ramach monitoringu przesyłek eksportowych do państw trzecich.

W porównaniu do 2013r. liczba pobranych i przebadanych próbek płodów rolnych zwiększyła się o 11%.

Szczegółowe dane nt. liczby próbek płodów rolnych pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie w 2014r. zawiera wykres 2.9.

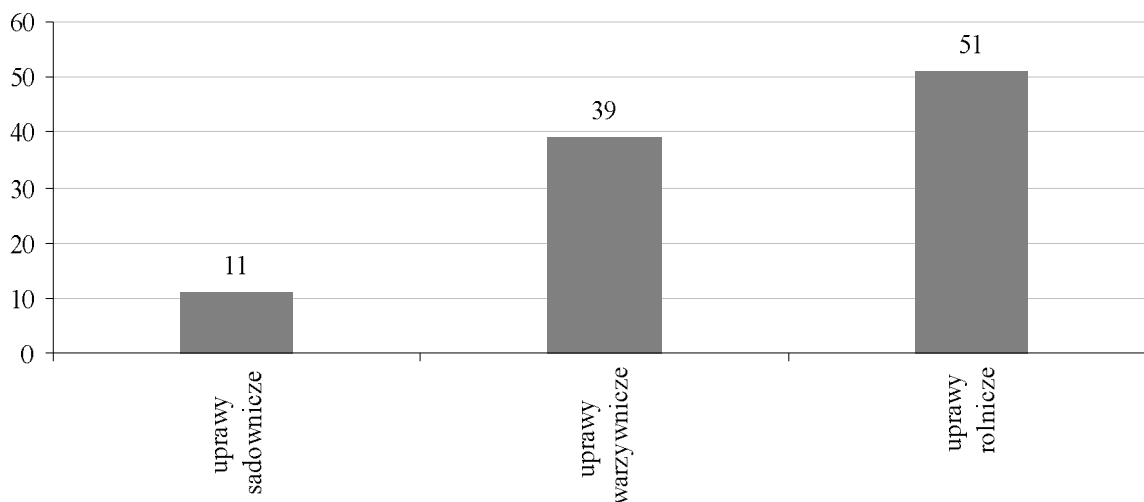
Wykres 2.9. Liczba próbek płodów rolnych pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie

Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

Badania prowadzone były przez IOR-PIB w Poznaniu oraz podległe TSD w Białymstoku, Rzeszowie i Oddziale w Sośnicowicach. Badaniami objęto 101 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 11 próbek z upraw sadowniczych, 39 próbek z upraw warzywniczych oraz 51 próbek z upraw rolniczych.

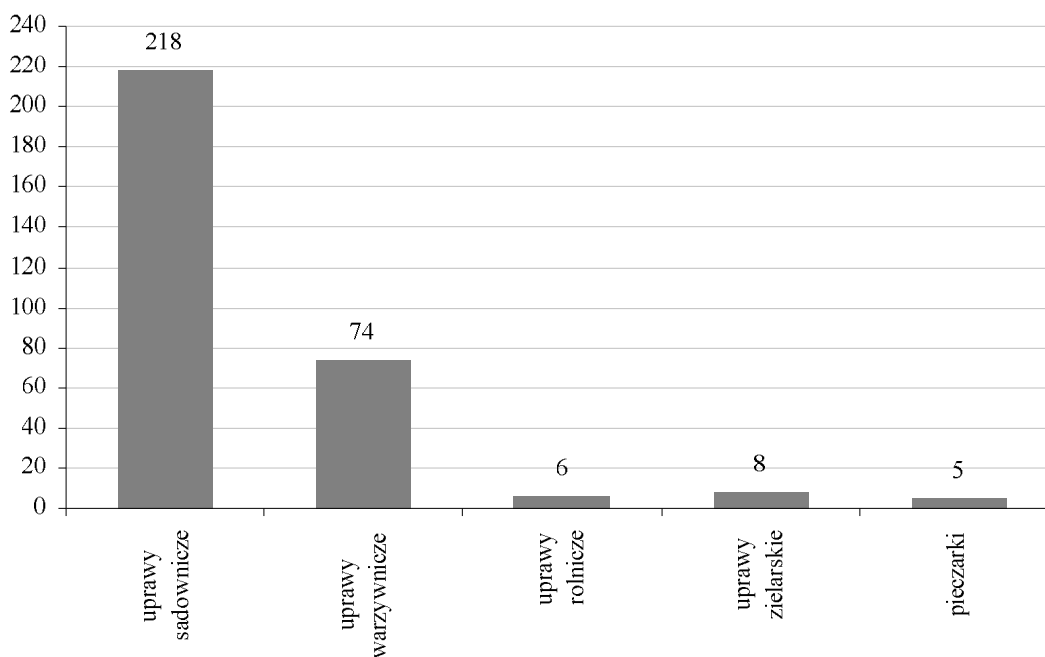
Wykres 2.10 Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do laboratorium Instytutu Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu

Badaniami objęto 311 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 218 próbek z upraw sadowniczych, 74 próbki z upraw warzywniczych, 6 próbek z upraw rolniczych, 8 próbek z upraw zielarskich oraz 5 próbek pieczarek.

Wykres 2.11 Liczba próbek płodów rolnych przekazanych do GIORiN Centralnego Laboratorium w Toruniu

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

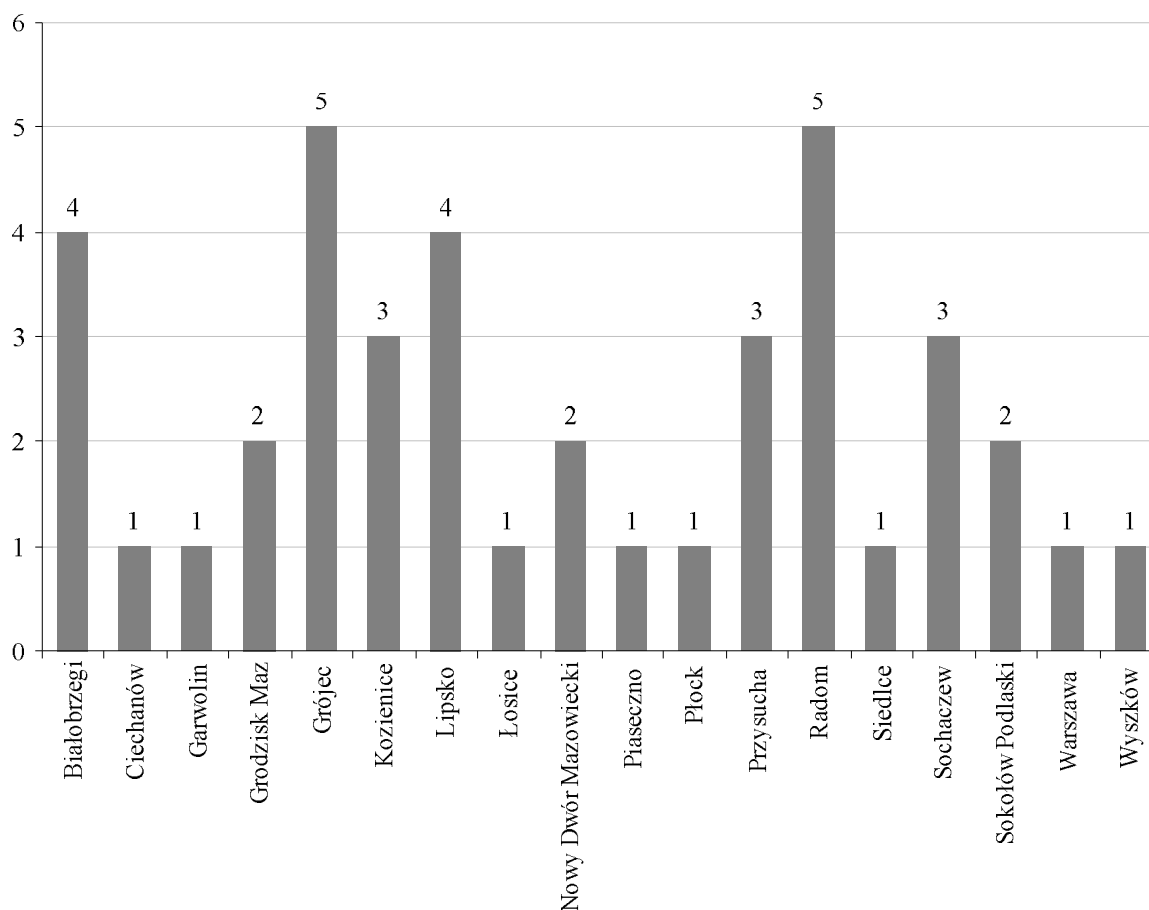
Badaniami objęto 70 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 68 próbek z upraw sadowniczych i 2 próbki z upraw warzywniczych.

Procedura wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) w 2014r. uruchamiana była **41** razy.

W odniesieniu do 486 próbek pobranych w 2014r. w ramach kontroli urzędowej 41 powiadomień dotyczyło: 33 przypadki zastosowania preparatu zawierającego substancję niedopuszczoną do stosowania w danej uprawie, 7 przypadków jednoczesnego przekroczenie NDP jak i substancji niezalecanej w uprawie oraz 1 przypadek przekroczenia NDP.

Najczęściej wykrywane nieprawidłowości odnotowano w uprawie czereśni, jabłoni, agrestu i brzoskwini.

Wykres 2.12 Liczba powiadomień informacyjnych RASFF w odniesieniu do 486 próbek owoców rolnych pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w 2014r.

2.1.5.2. Badania kontrolne jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu.

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą nad jakością środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, wzorem lat ubiegłych, w 2014 roku pobierane były przez inspektorów próbki środków ochrony roślin. Próbkę preparatów pobierane były zgodnie z harmonogramem otrzymanym z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Próbkę pobierano zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu MRiRW z dnia 27 listopada 2013r. w sprawie pobierania próbek środków ochrony roślin do badań laboratoryjnych (Dz. U. poz.1512).

Badania kontrolne prowadzone były przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach w powiązaniu z realizowanymi przez Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach zadaniami 1.7 i 1.9 programu wieloletniego pod nazwą „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska”.

Celem badań było stwierdzenie, czy środki ochrony roślin wprowadzane do obrotu handlowego w Polsce są odpowiedniej jakości i czy ich skuteczność jest dobra – to znaczy, czy spełniają wymagania specyfikacji technicznych ustalonych w procesie rejestracji.

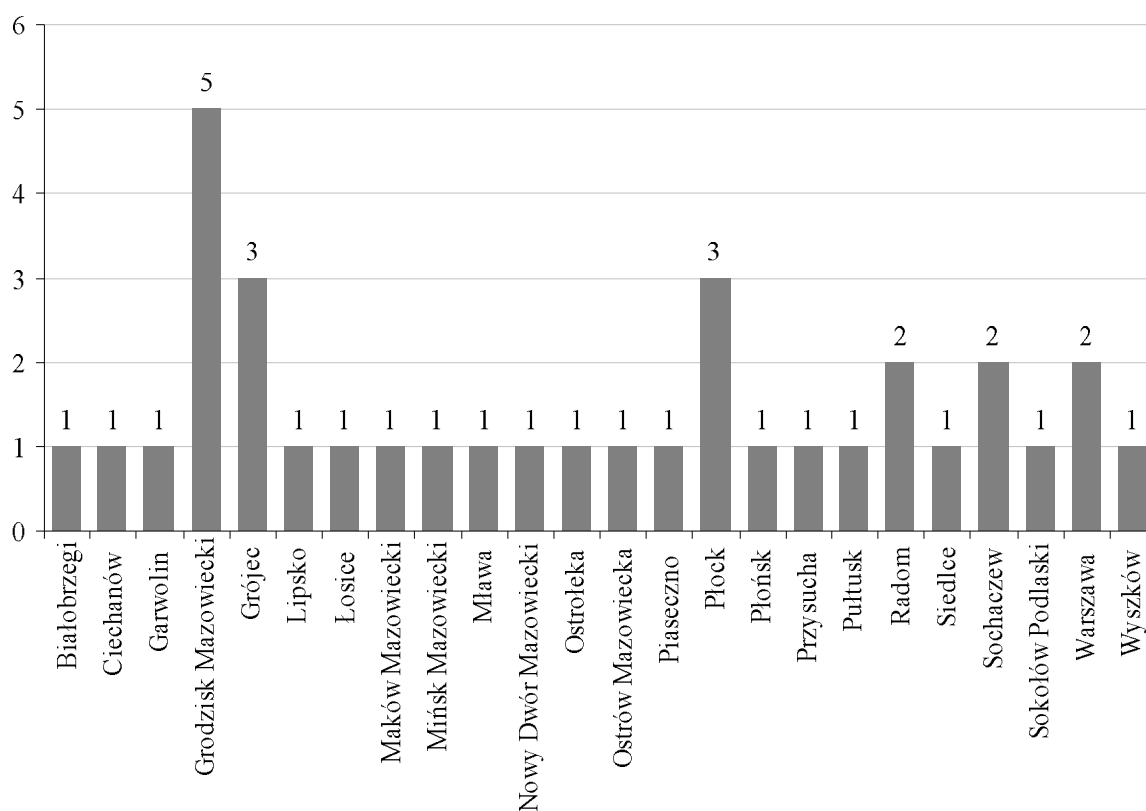
Przekazano do Instytutu ogółem 34 próbki w ramach kontroli urzędowej, tj. 29 próbek - kontrola podstawowa oraz 5 próbek – kontrola interwencyjna. Ponadto pobrano 1 próbkę środka ochrony roślin na polecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Tabela 2.15 Zestawienie pobranych do analiz środków ochrony roślin

Aminopielik D 450 SL	- chwastobójczy
Asahi SL	- regulator wzrostu
Basta 150 SL	- chwastobójczy
Beetup Compact 160 SC	- chwastobójczy
Chwastox Turbo 340 SL	- chwastobójczy
Cornmax 340 SE	- chwastobójczy
Decis Mega 50EW	- owadobójczy
Flordimex 480 SL	- regulator wzrostu
Galera 334 SL	- chwastobójczy
Granstar Ultra SX 50 SG	- chwastobójczy
Hector Max 66,5 WG	- chwastobójczy
Huragan Extra 360 SL	- chwastobójczy
Izofarm 500 SC	- chwastobójczy
Klinik 360 SL	- chwastobójczy
Komplet 560 SC	- grzybobójczy
Lamardor 400 FS	- grzybobójczy
Matute C 250 EC	- grzybobójczy

Mocarz 75 WG	- chwastobójczy
Orkan 350 SL	- chwastobójczy
Pendigan 330 EC	- chwastobójczy
Pilot 10 EC	- chwastobójczy
Polyram 70 WG	- grzybobójczy
Pyrisimex 480 EC	- owadobójczy
Ridomil Gold MZ Pepite 67,8 WG	- grzybobójczy
Saherb 180 SC	- chwastobójczy
Sanmite 20 WP	- roztczobójczy
Sencor Liquid 600 SC	- chwastobójczy
Starane Trawniki 260 EW	- chwastobójczy
Taifun 360 SL	- chwastobójczy
Tayson 464 SL	- chwastobójczy
Unix 75 WG	- grzybobójczy

Wykres 2.13 Liczba próbek środków ochrony roślin pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie w 2014r.

2.2. Monitoring zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego

Realizacja zadania dotyczącego monitoringu zużycia środków ochrony roślin wykonywana jest w ramach programu wieloletniego Instytutu Ochrony Roślin PIB, pt.: „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska na lata 2011-2015”, jako zadanie 1.10 „Analiza danych uzyskanych podczas monitorowania sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin oraz opracowanie wskaźników ryzyka związanego ze stosowaniem tych środków”.

Od roku 2007 stosuje się losowy wybór ankietowanych gospodarstw. Za losowanie odpowiedzialny jest Główny Urząd Statystyczny. Przekazywanie informacji do bazy danych odbywa się w systemie www.piorin-ankiety.pl. Dane dotyczące zużycia środków ochrony roślin w uprawach o największym znaczeniu gospodarczym służą do opracowania metod zmierzających do ograniczania szkodliwego oddziaływania środków ochrony roślin na środowisko.

Na potrzeby badań zużycia środków ochrony roślin w 2014 roku wytypowano następujące uprawy: burak pastewny, owies, porzeczka, pszenica jara, śliwa.

Główny Urząd Statystyczny wylosował dla województwa mazowieckiego gospodarstwa do przeprowadzenia ankiet. Na terenie działania WIORiN w Warszawie przeprowadzono 218 ankiet.

w tym dla:

uprawy buraka pastewnego – 19 ankiet

uprawy owsa – 45 ankiet

uprawy porzeczki – 69 ankiet

uprawy pszenicy jarej – 25 ankiet

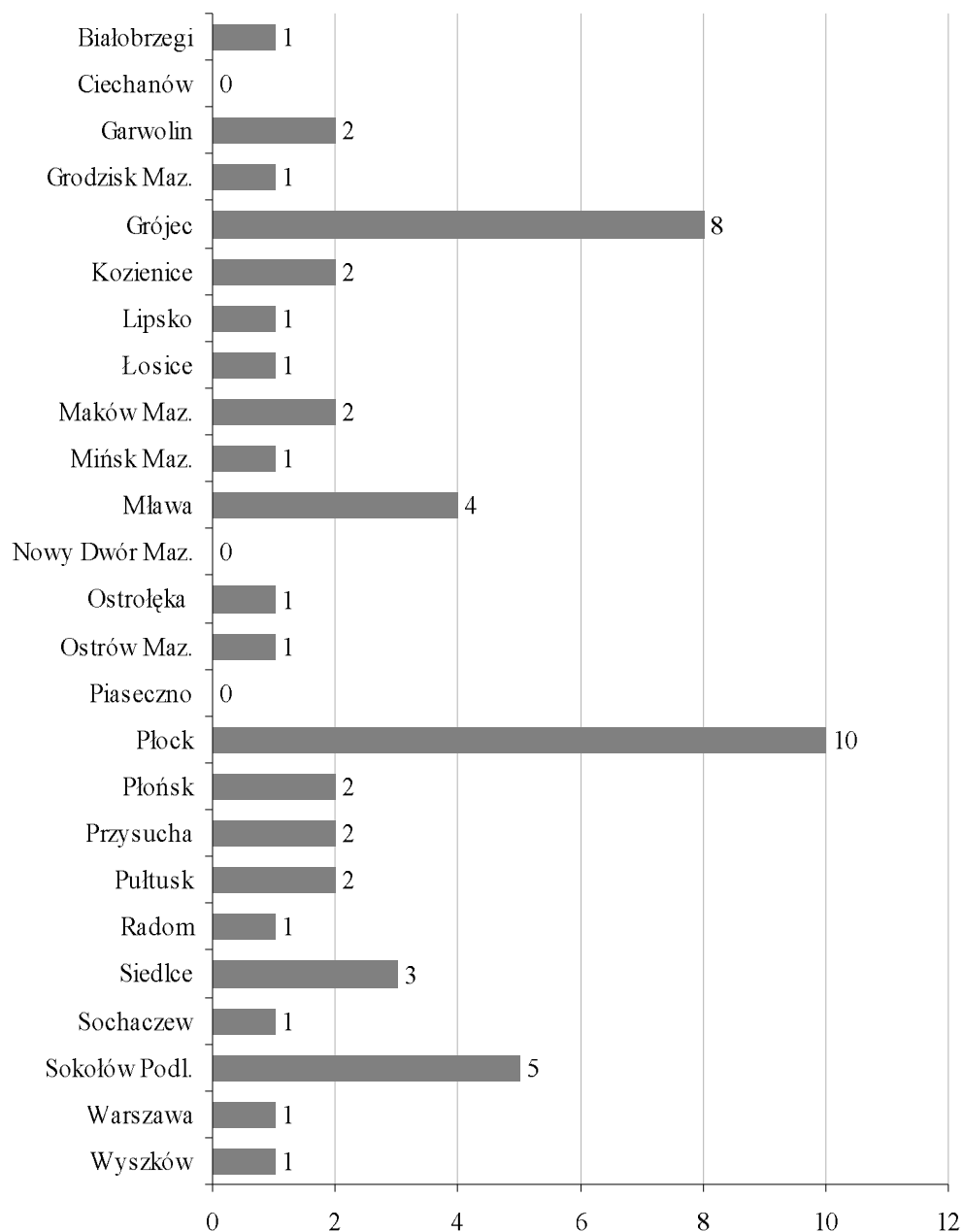
uprawy śliwy – 60 ankiet.

2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy

2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań

Zgodnie z ewidencją na 31 grudnia 2014 r. upoważnienia do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy posiadało 53 jednostki.

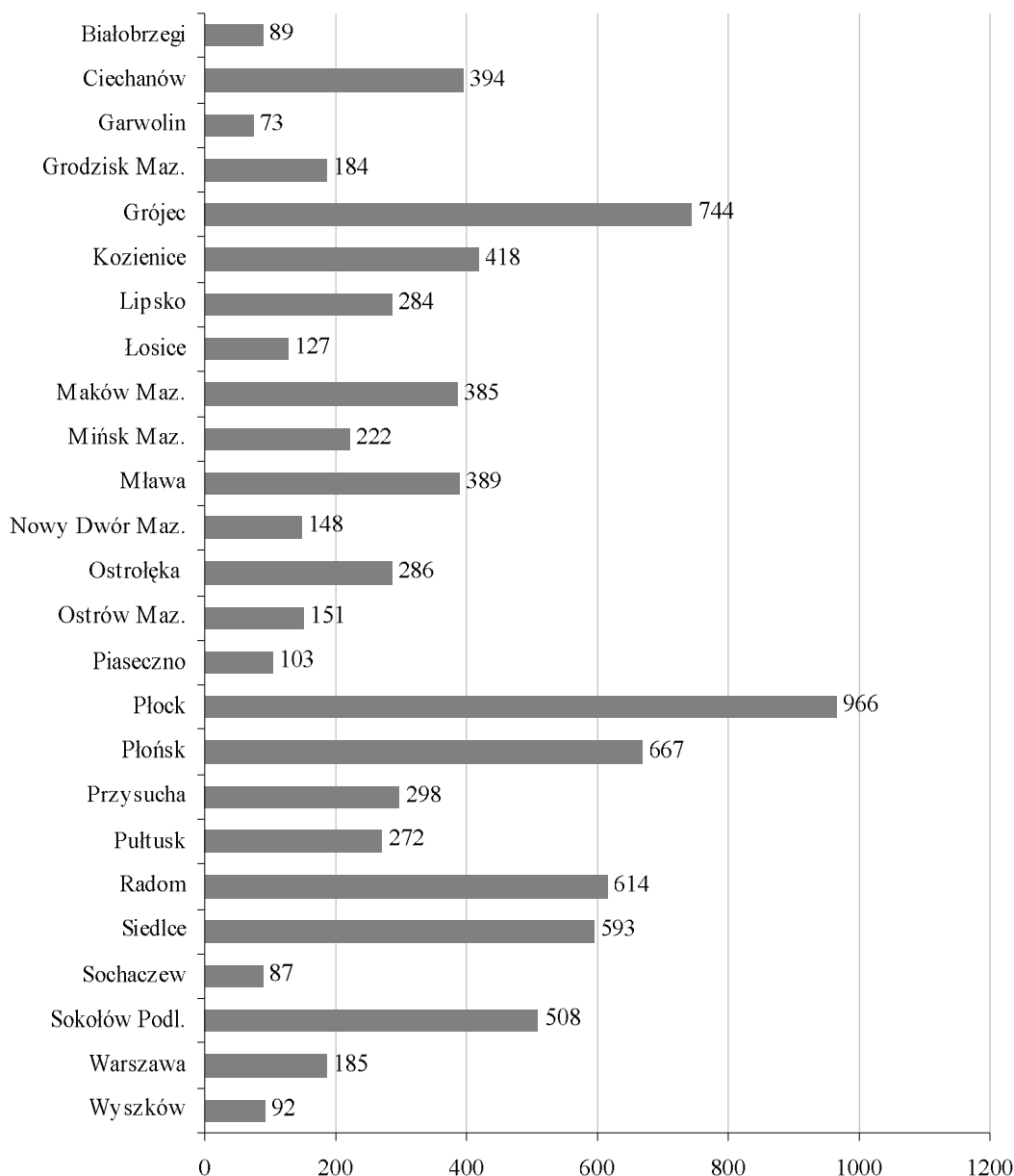
Wykres. 2.14 Liczba jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań stanu technicznego opryskiwaczy na terenie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie (wg stanu na 31.12.2014r.)

2.3.2. Badania opryskiwaczy

Od czasu wprowadzenia ustawowego obowiązku badania opryskiwaczy do dnia 31 grudnia 2014 roku przebadano 106250 opryskiwaczy. W 2014 r. przebadano 8279 opryskiwaczy polowych i sadowniczych, 121 sztuk stanowiły opryskiwacze nowe, wprowadzane po raz pierwszy do użytkowania.

Wykres 2.15 Liczba przebadanych opryskiwaczy na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie w roku 2014.

Analizując ilość opryskiwaczy przebadanych w okresie sprawozdawczym stwierdza się, że najwięcej opryskiwaczy przebadano na terenie działania Oddziałów: Płock, Grójec, Płońsk. Najmniej badań wykonano na terenie działania Oddziałów: Garwolin, Sochaczew, Białobrzegi.

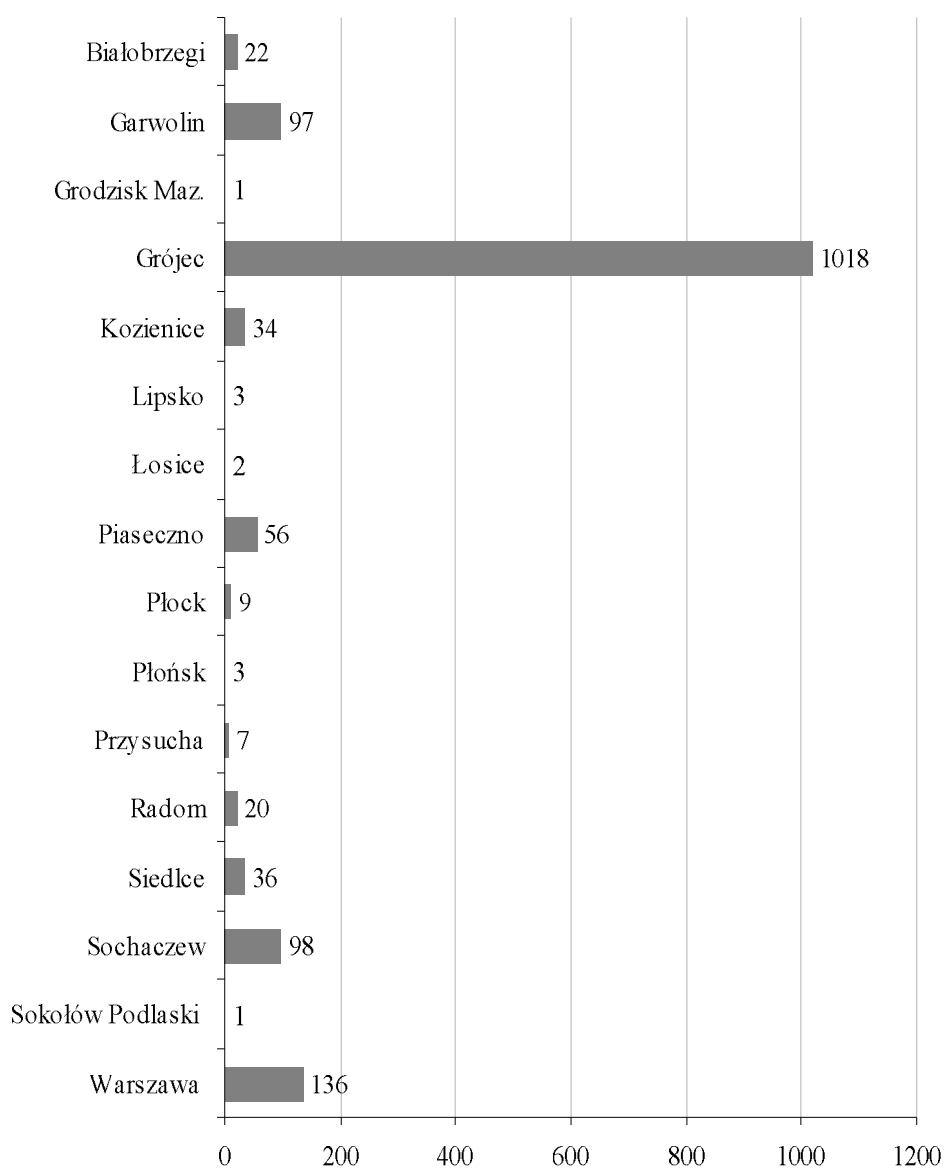
2.4. Integrowana produkcja

Inspekcja w 2014 r. rozpoczęła jedenasty rok sprawowania nadzoru nad systemem Integrowanej Produkcji.

2.4.1. Zgłoszenia do systemu

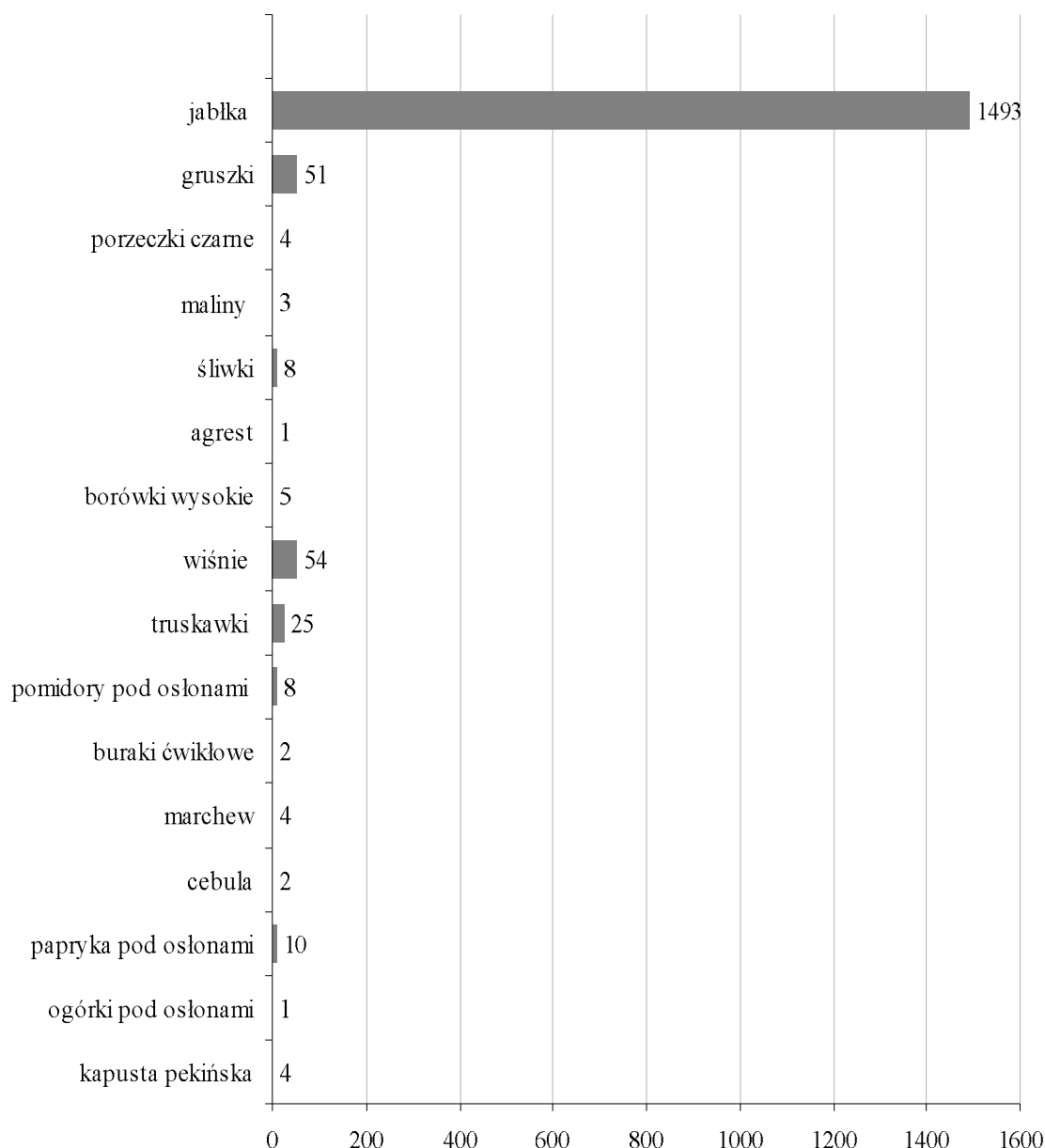
Zgłoszenia przystąpienia do systemu Integrowanej Produkcji wpłynęły do 16 oddziałów z 1543 gospodarstw rolnych (w tym 168 to gospodarstwa rolne, w których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). W stosunku do roku 2013 stanowi to wzrost o 14,2 %. Zdecydowanie najwięcej gospodarstw zgłoszono do Oddziału w Grójcu. Szczegółowe dane dotyczące liczby gospodarstw w poszczególnych jednostkach organizacyjnych WIORiN ilustruje wykres 2.16.

Wykres 2.16. Liczba gospodarstw zgłoszonych do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r.

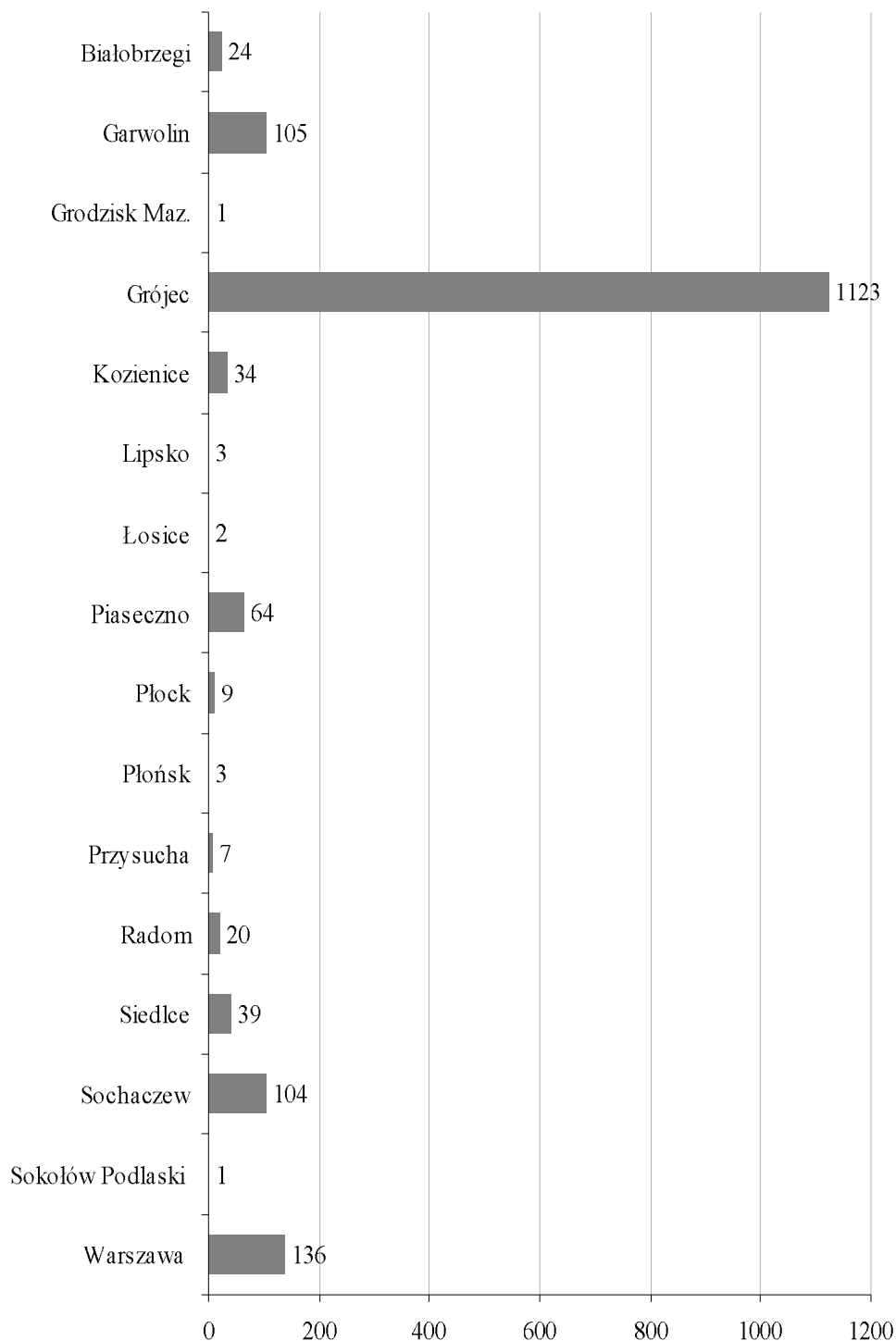
W 2014 roku do systemu integrowanej produkcji zgłoszono 1675 upraw (w tym 176 to uprawy, w których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), niektórzy producenci deklarowali prowadzenie upraw więcej niż jednego gatunku roślin. Liczba zgłoszonych upraw w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. uległa zwiększeniu o 13,6 %. Zgłoszenia objęły 9 gatunków roślin sadowniczych i 7 warzywniczych. Najbardziej liczną grupę stanowią producenci jabłek 89,1 %, wiśni 3,2 % i gruszek 3 %. Wykres 2.17.

Wykres 2.17. Zestawienie zgłoszeń do IP dla poszczególnych gatunków roślin w 2014 r.

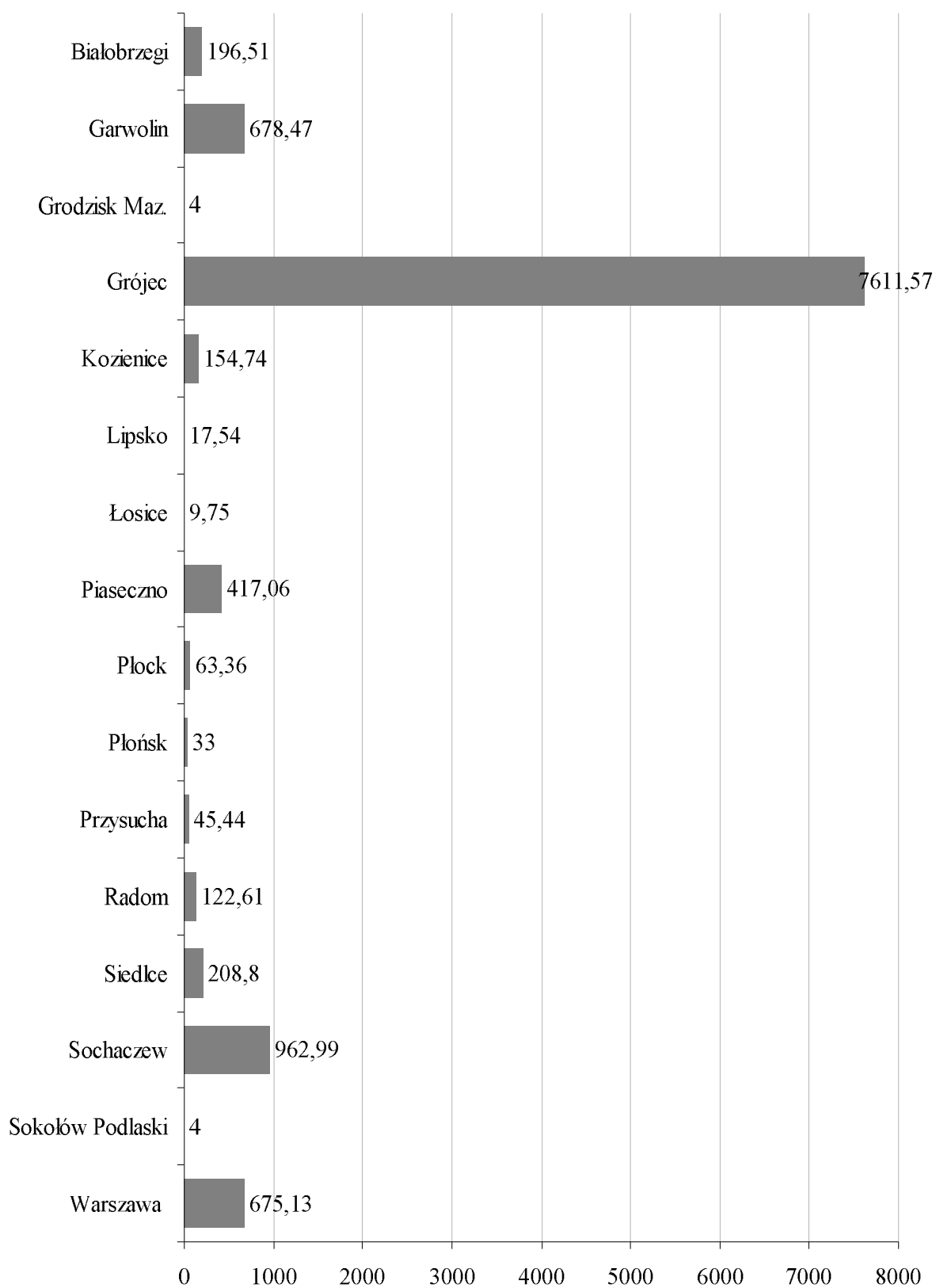
Najwięcej upraw zgłoszonych do Integrowanej Produkcji zarejestrowano w oddziale Grójec (1123), Warszawa (136), Garwolin (105) i Sochaczew (104) co stanowi odpowiednio 67 %, 8,1 %, 6,3 % i 6,2 % wszystkich zgłoszeń. Wykres 2.18.

Wykres 2.18 Liczba zgłoszonej produkcji do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r.

Zgłoszona powierzchnia upraw do systemu IP na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 11204,97 ha (w tym 1157,14 ha, na których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). Największą powierzchnię upraw do Integrowanej Produkcji w 2014 r. zgłoszono w oddziale Grójec (7611,57 ha), Sochaczew (962,99 ha), Garwolin (678,47 ha) i Warszawa (675,13 ha) co stanowi odpowiednio: 68 %, 8,6 %, 6,1 % i 6 % całkowitej zgłoszonej powierzchni. Wykres 2.19.

Wykres 2.19 Powierzchnia zgłoszonych upraw do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r. (ha).

Największy udział w zgłoszonej powierzchni stanowiły jabłonie 10727,98 ha – 95,7 %. Powierzchnie upraw w systemie IP przedstawiono w tabeli 2.16.

Tabela 2.16 Zestawienie zgłoszonej powierzchni do IP dla poszczególnych gatunków roślin w 2014r.

Gatunek uprawy	Ilość zgłoszonej powierzchni (ha)
jabłka	10727,98
wiśnie	140,46
gruszki	67,71
truskawki	60,45
borówka wysoka	46,92
porzeczka czarna	42,94
pomidory pod osłonami	35,51
marchew	29,8
śliwki	11
papryka pod osłonami	10,12
maliny	8,2
kapusta pekińska	7,6
cebula	7
ogórki pod osłonami	4
buraki ćwikłowe	3,5
agrest	1,78
Ogółem:	11204,97

2.4.2. Certyfikacja

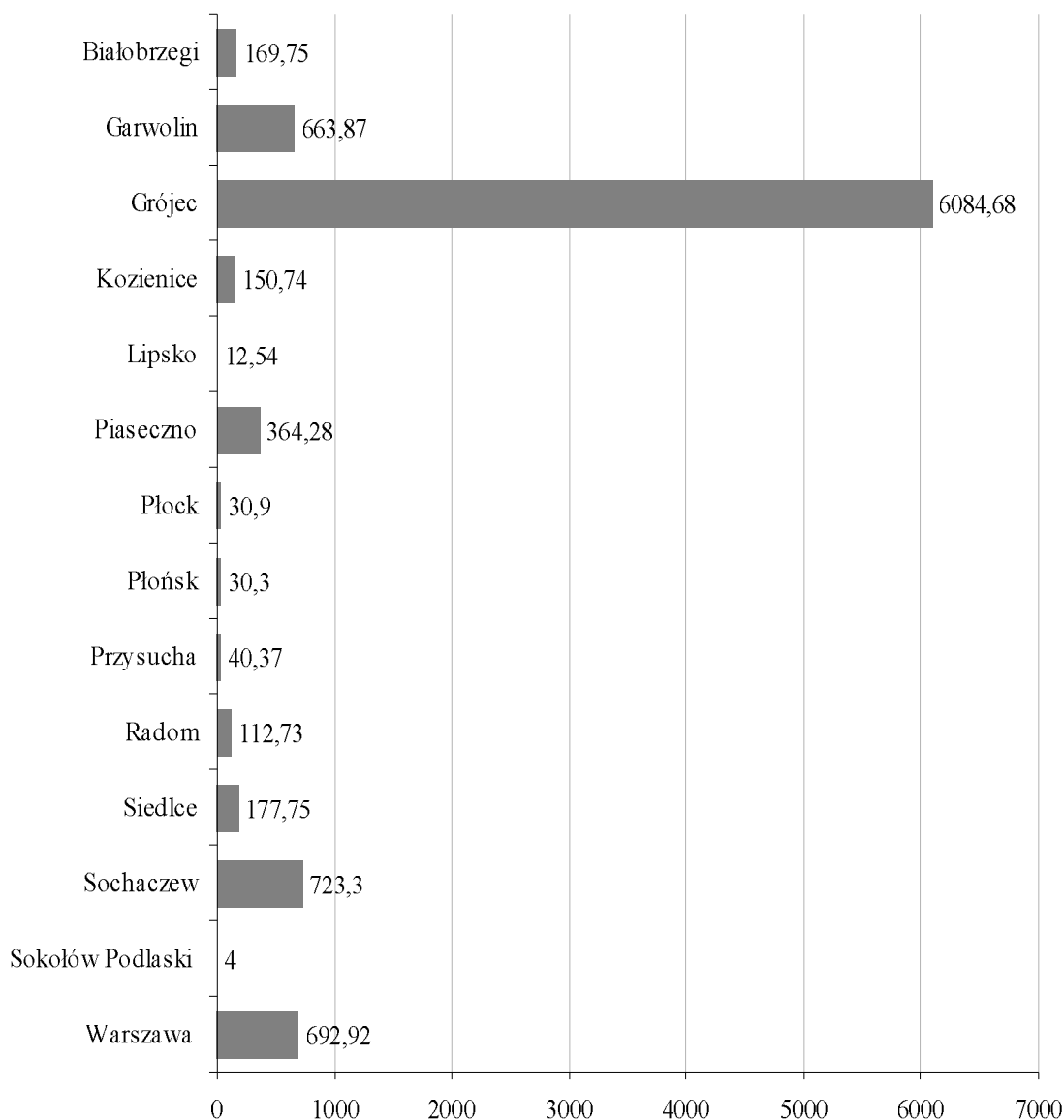
W 2014 roku do Inspekcji wpłynęło 1395 wniosków o wydanie certyfikatu IP (w tym 72 wnioski o wydanie certyfikatu od producentów, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). W jedenastym roku nadzoru Inspekcji nad Integrowaną Produkcją wydano 1395 certyfikatów (w tym 72 certyfikaty producentom, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), z czego 1267 producentom jabłek co stanowi 90,8 % wszystkich wydanych certyfikatów. Łącznie na owoce wydano 1369 certyfikatów (98,1 %), na warzywa 26 (1,9 %). Największą liczbę certyfikatów wydano w Oddziale w Grójcu 902 (64,6 %).

Tabela 2.17 Liczba wydanych certyfikatów IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r.

L.p.	Oddział	Ilość wydanych certyfikatów IP	W tym wydanych certyfikatów IP do FR
1	Białobrzegi	19	1
2	Ciechanów	0	0
3	Garwolin	101	0
4	Grodzisk Mazowiecki	0	0
5	Grójec	902	70
6	Kozienice	32	0
7	Lipsko	2	0
8	Łosice	0	0
9	Maków Mazowiecki	0	0
10	Mińsk Mazowiecki	0	0
11	Mława	0	0
12	Nowy Dwór Mazowiecki	0	0
13	Ostrołęka	0	0
14	Ostrów Mazowiecka	0	0
15	Piaseczno	56	0
16	Płock	4	0
17	Płońsk	3	0
18	Przysucha	6	1
19	Pułtusk	0	0
20	Radom	19	0
21	Siedlce	34	0
22	Sochaczew	85	0
23	Sokolów Podlaski	1	0
24	Warszawa	131	0
25	Wyszków	0	0
	Ogółem:	1395	72

Certyfikacją IP w woj. mazowieckim w 2014 r. objęto 9258,13 ha upraw (w tym 487,68 ha upraw dot. producentów, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). Powierzchnie upraw sadowniczych i warzywniczych stanowiły odpowiednio 9173,7 ha i 84,43 ha. Największy udział (96,5 %) w ogólnej powierzchni stanowiły sady jabłoniowe. Wykres 2.20

Wykres 2.20. Wielkość certyfikowanej powierzchni w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r. (ha).

Certyfikaty wydane w 2014 r. objęły łącznie produkcję 265678,08 ton owoców rolnych (w tym 12457,9 ton owoców rolnych, w których prowadzona była Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), z czego 93,7 % stanowiły jabłka. Największą produkcję w systemie IP odnotowano w oddziale Grójec (57,2 % całkowitej certyfikowanej produkcji), następnie w oddziale Warszawa (10 %) i oddziale Garwolinie (9,4 %). Wykres 2.21.

Wykres 2.21. Wielkość certyfikowanej produkcji w tonach w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie w 2014r.

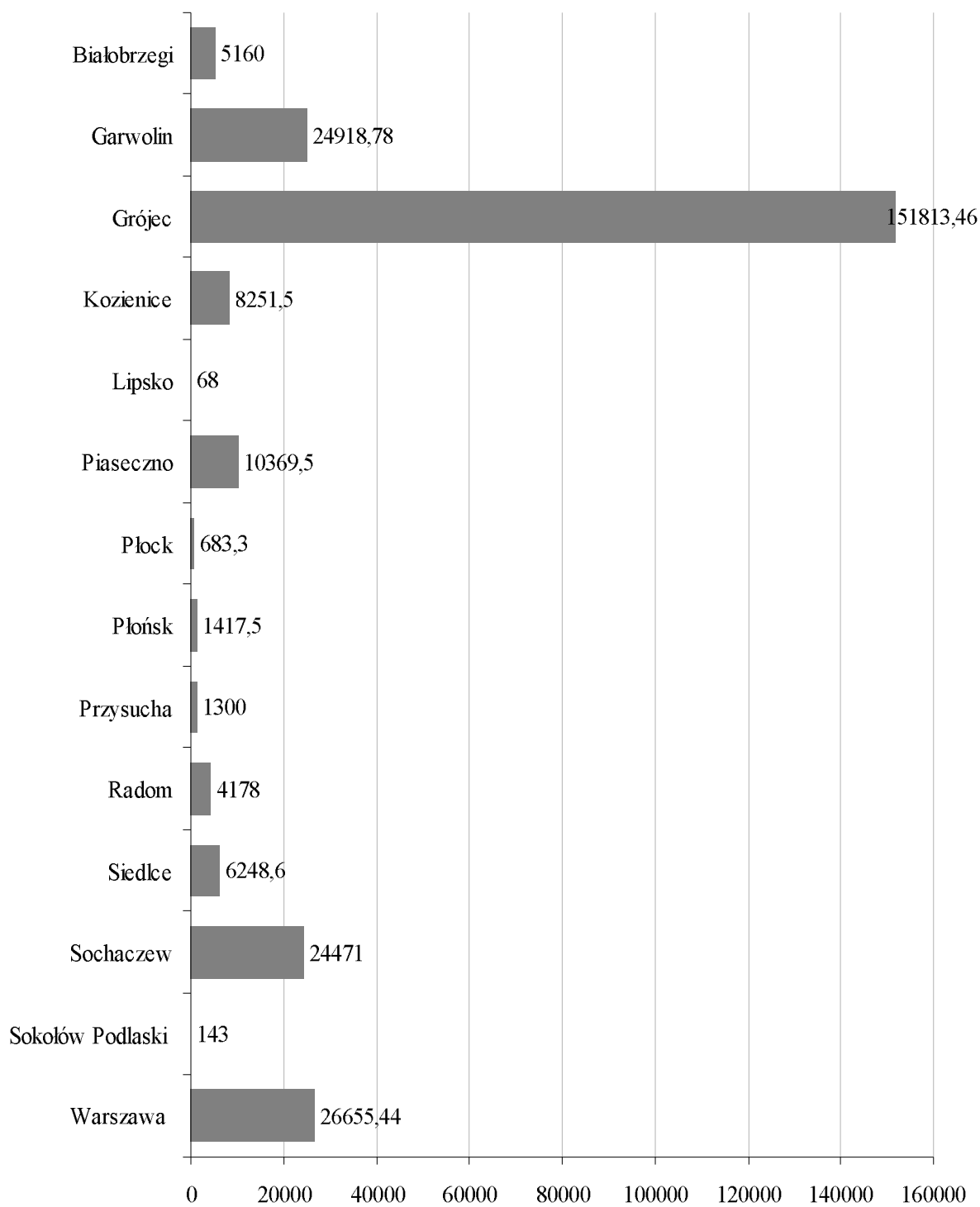

Tabela 2.18. Certyfikacja IP w 2014 r. z podziałem na poszczególne uprawy.

Certyfikowany gatunek	Liczba wydanych certyfikatów	Wielkość certyfikowanej powierzchni upraw (ha)	Wielkość certyfikowanej produkcji (t)
jabłka	1267	8932,14	248811,62
gruszki	32	41,1	1183,2
porzeczki czarne	1	10,04	58
maliny	3	4,9	56
śliwki	3	6,2	185
borówki wysokie	3	10,06	121,4
wiśnie	41	127,81	1770,86
truskawki	19	41,45	632
pomidory pod osłonami	8	35,51	10043
buraki ćwikłowe	1	1	30
marchew	3	24,8	1340
cebula	2	7	240
papryka pod osłonami	9	10,12	147
ogórki pod osłonami	1	4	920
kapusta pekińska	2	2	140
Ogółem:	1395	9258,13	265678,08

2.4.3. Kontrole

W gospodarstwach w których prowadzona była Integrowana Produkcja przeprowadzono 1516 kontroli, w wyniku których stwierdzono uchybienia u 6 producentów, dotyczyły one braku ukończenia szkolenia z zakresu Integrowanej Produkcji, braku

Pobrano 56 próbek płodów rolnych do badań na pozostałości środków ochrony roślin (w tym 2 próbki z gospodarstw w których prowadzona była Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej) oraz 69 próbek na obecność pozostałości azotanów, azotynów i metali ciężkich.

Województwo mazowieckie jest województwem, w którym wydano największą liczbę certyfikatów w skali całego kraju.

2.5. Nadzór nad podmiotami upoważnionymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 80 pkt. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 621, z późn. zm.) i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz.U. z 2013 r. poz. 455 z późn. zm.) przeprowadzono w 2014 roku 21 kontroli w zakresie spełnienia wymagań dobrej praktyki doświadczalnej w rozumieniu art. 3 pkt 20 rozporządzenia 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Wykonano:

- 4 kontrole badań skuteczności działania środków ochrony roślin w trakcie wegetacji w 2014 r. w miejscu prowadzenia doświadczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- 17 kontroli sprawozdań z zakończonych doświadczeń prowadzonych w 2013r. Stwierdzono 1 nieprawidłowość polegającą na naruszeniu art. 54 rozporządzenia 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem otrzymanym z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz zarządzeniem Nr 9/2013 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 17 czerwca 2013 r. „W sprawie zasad upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących sprawowania nadzoru nad tymi badaniami oraz Zarządzeniem nr 5/2014 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 11 lipca 2014 r. „W sprawie zasad dotyczących upoważniania podmiotów do prowadzenia badań skuteczności działania środka ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących nadzoru nad tymi badaniami”.

2.6. Nadzór nad jednostkami certyfikującymi integrowaną produkcję roślin.

W 2014 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie upoważnił dwie jednostki do certyfikacji w Integrowanej Produkcji Roślin:

- SGS Polska Sp. z o.o., ul. Bema 83, 01-233 Warszawa,

- Centrum Jakości AGRO-EKO Sp z o.o., ul. Modlińska 6 lok. 207, 03-216 Warszawa.

W wyniku przeprowadzonych kontroli ww. jednostkach stwierdzono, iż obydwie jednostki certyfikujące nie miały zgłoszeń w 2014 r. do Integrowanej Produkcji Roślin.

2.7. Nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

W 2014 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał trzy decyzje w sprawie zatwierdzenia planu zabiegów agrolotniczych.

Tabela 2.19. Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego.

Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu agrolotniczego			
Planowana powierzchnia zabiegów (ha)		2701,61	
Agrolotnicze zastosowane śor			
nazwa zastosowanego śor	obszar objęty zabiegiem (ha)	nazwa rośliny chronionej	zwalczane organizmy
Foray 76 B S.C.	91	dąb, brzoza, jesion	zwójki i miernikowce drzewostanów liściastych
Dimilin 480 S.C.	1988,45	sosna pospolita	brudnica mniszka, barczatka sosnowka
Foray 76 B	56	dąb, brzoza, jesion	miernikowce i zwójki drzewostanów liściastych

3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem

3.1. Ocena polowa materiału siewnego

Ocena polowa plantacji nasiennych jest urzędową czynnością mającą na celu stwierdzenie, czy podczas wegetacji roślin istniały warunki właściwe do wyprodukowania materiału siewnego wysokiej jakości oraz czy stan plantacji nasiennej odpowiadał ustalonym wymaganiom.

3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne

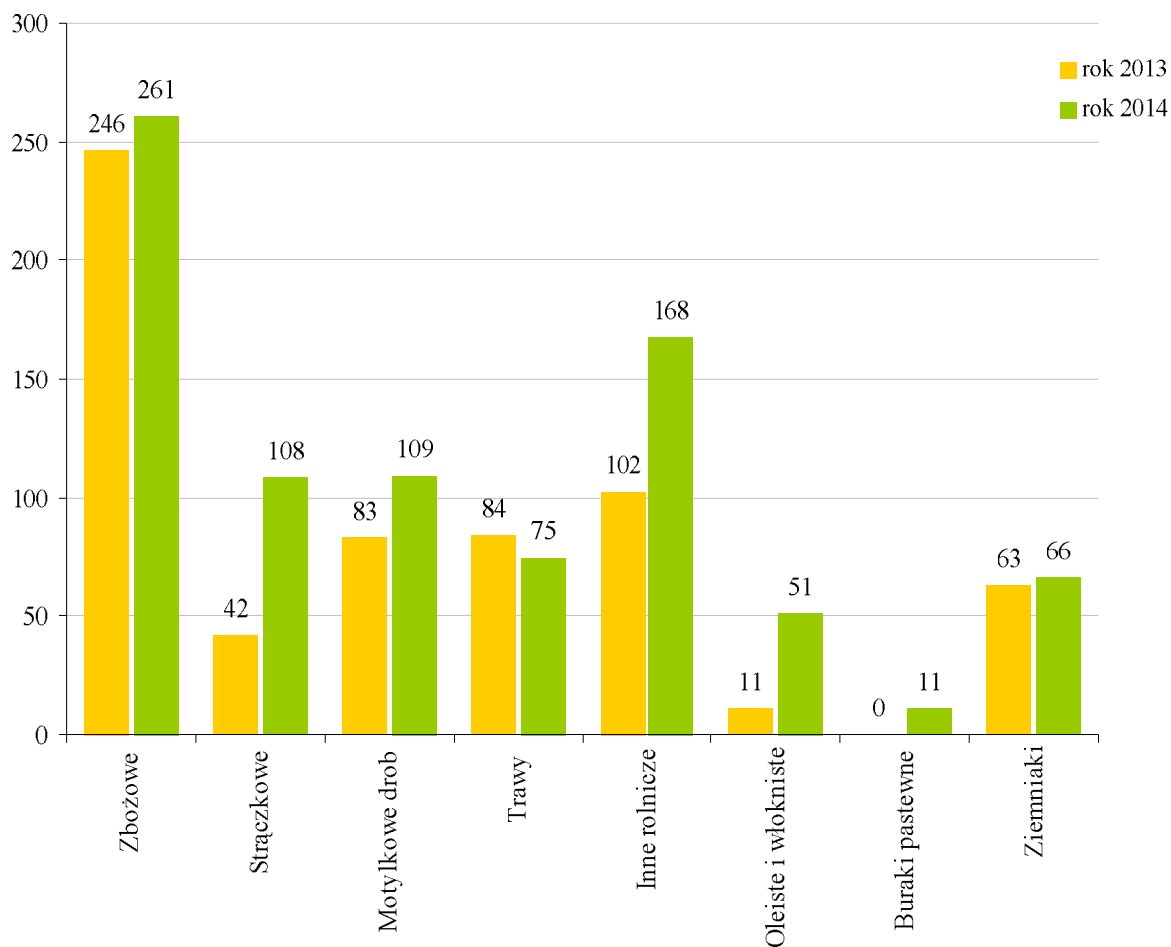
Tab. 3.1. Plantacje nasienne objęte oceną polową w latach 2013 - 2014

Grupa roślin	2013 rok		2014 rok		wzrost (+) spadek (-)	
	sztuk plantacji	pow. ha	sztuk plantacji	pow. ha	szt. plantacji	pow. ha
Zbożowe	246	2044,72	261	2005,09	+ 15	-39,63
Strączkowe	42	186,5	108	432,21	+ 66	+245,71
Motylkowe dr.	83	260,88	109	318,91	+ 26	+58,03
Trawy	84	234,89	75	210,74	- 9	-24,15
Inne rolnicze	102	258,38	168	336,66	+66	+78,28
Oleiste i włók.	11	66,04	51	277,67	+40	+211,63
Buraki pastewne	0	0	11	9,20	+11	+9,2
Ziemniaki	63	119,82	66	121,65	+3	+1,83
Ogółem	631	3171,23	849	3712,13	+218	+ 540,9

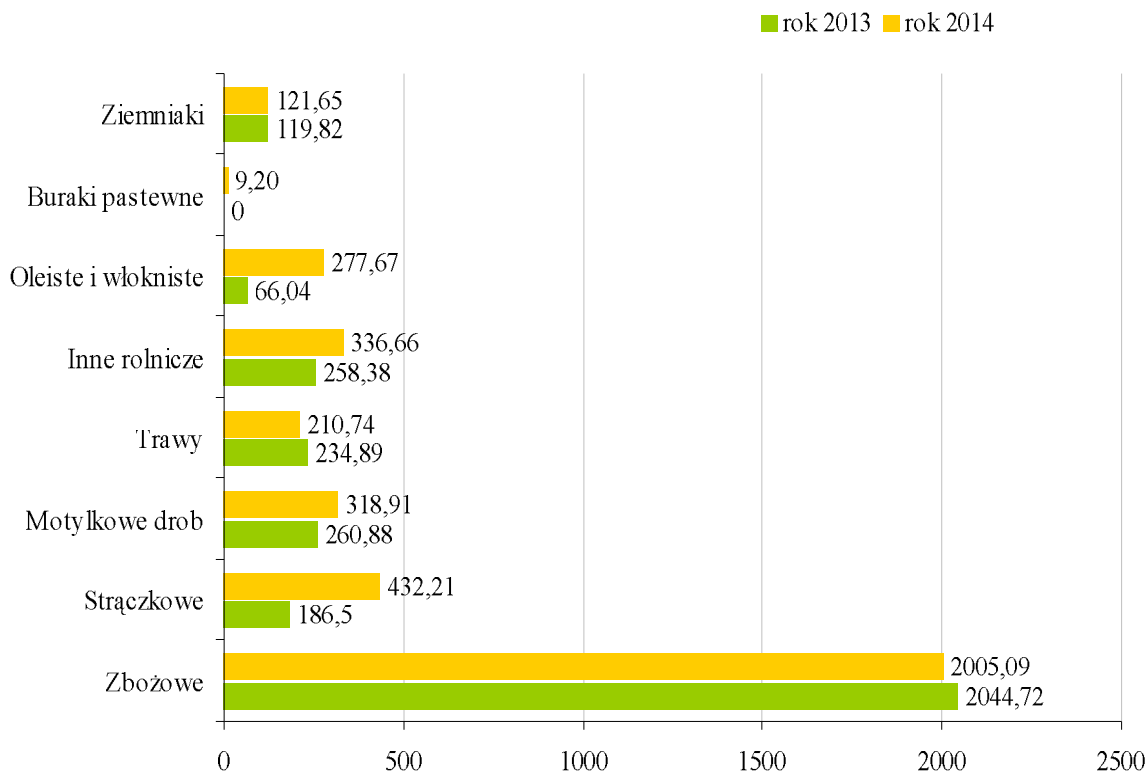
W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost zarówno ogólnej ilości plantacji jak również powierzchni objętej oceną. Duży wzrost jest w roślinach strączkowych (groch siewny, łubin żółty), innych rolniczych (facelia błękitna), oleistych i włóknistych (gorczyca biała).

Na przestrzeni kilku ostatnich lat nie zgłaszane są do urzędowej oceny polowej plantacje nasienne roślin warzywnych. Oceny tego materiału dokonują sami hodowcy w kategorii standard.

Wykres 3.1. Liczba plantacji nasiennych objętych oceną polową w latach 2013-2014

Wykres 3.2 Powierzchnia objęta oceną polową w latach 2013-2014

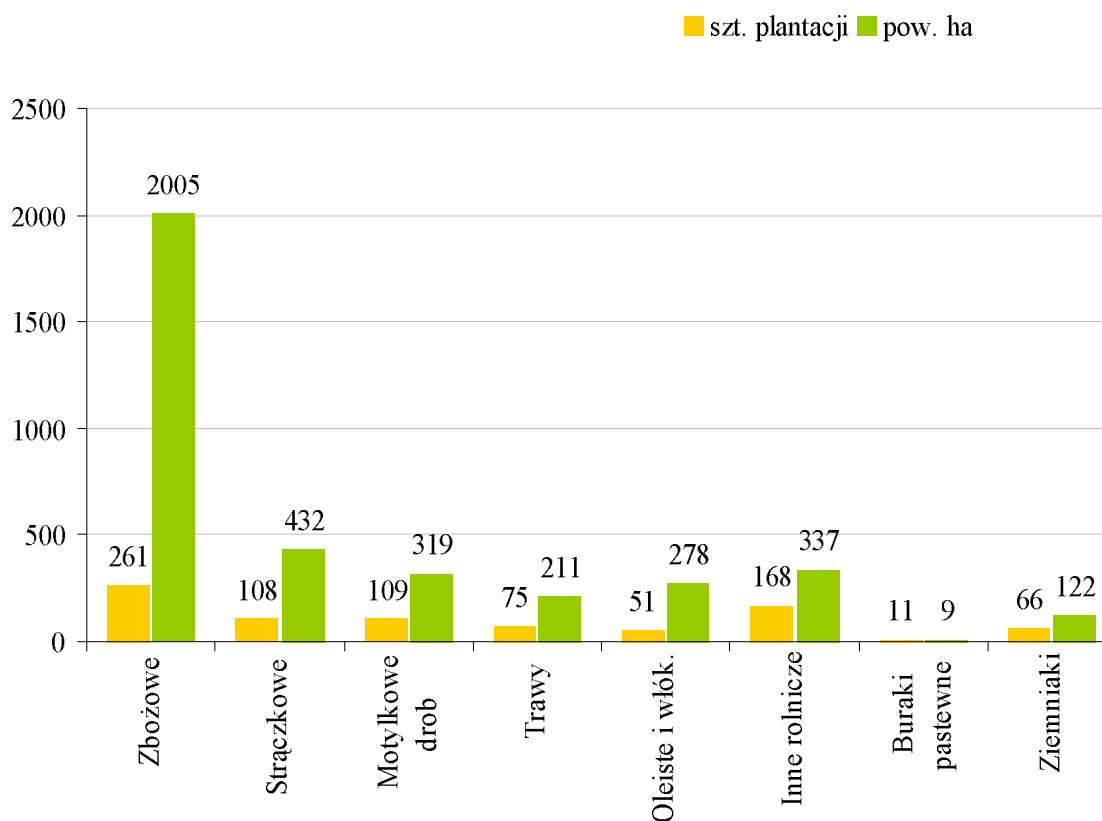

Tab. 3.2. Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2014 r.

W 2014 roku ogółem objęto oceną 849 plantacji nasiennych roślin rolniczych o łącznej powierzchni 3712,13 ha, z czego zakwalifikowano 777 plantacji o powierzchni 3473,49 ha.

Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano	
	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha
Ogółem zboża, w tym:	261	2005,09	252	1948,54	9	56,55
pszenica ozima	75	571,27	75	570,26	0	1,01
pszenica jara	32	260,42	31	253,92	1	6,50
pszenica twarda	1	3,00	1	3,00	0	0,00
jęczmień ozimy	6	32,00	4	20,00	2	12,00
jęczmień jary	41	274,44	37	261,14	4	13,30
żyto ozime	12	94,16	12	94,16	0	0,00
pszenżyto ozime	51	470,25	49	453,53	2	16,72
pszenżyto jare	4	54,50	4	53,00	0	1,50
owies	33	218,05	33	217,53	0	0,52
kukurydza	6	27,00	6	22,00	0	5,00
Strączkowe, w tym	108	432,21	105	422,87	3	9,34
groch siewny	41	182,86	41	179,01	0	3,85
łubin wąskolistny	19	90,87	19	90,87	0	0,00
łubin żółty	36	117,85	34	113,85	2	4,00
bobik	10	27,13	9	25,64	1	1,49
wyka	2	13,50	2	13,50	0	0,00
Motyl. drob (koniczyna łąkowa)	109	318,91	100	287,51	9	31,40
Trawy, w tym:	75	210,74	56	164,44	19	46,30
festulolium	3	8,50	3	8,50	0	0,00
kupkówka pospolita	39	84,04	23	49,24	16	34,80
kostrzewa czerwona	1	3,50	1	3,50	0	0,00
kostrzewa trzcinowa	2	15,50	2	15,50	0	0,00
kostrzewa łąkowa	2	4,25	1	1,25	1	3,00
tymotka łąkowa.	4	13,00	4	11,00	0	2,00
życica trwała	18	66,75	16	60,25	2	6,50
życica wiel. wester.	6	15,20	6	15,20	0	0,00
Oleiste i włókniste, w tym:	51	277,67	46	246,56	5	31,11
soja	11	87,76	8	63,76	3	24,00
gorczyca biała	39	189,40	38	182,80	1	6,60
konopie	1	0,51	0	0,00	1	0,51
Inne rolnicze, w tym:	168	336,66	147	282,42	21	54,24
facelia błękitna	163	327,36	142	273,12	21	54,24
rzodkiew oleista	5	9,30	5	9,30	0	0,00
Buraki pastewne	11	9,20	7	6,90	4	2,30
Ziemniaki	66	121,65	64	114,25	2	7,40
Ogółem	849	3712,13	777	3473,49	72	238,64

Wykres 3.3. Plantacje oceniane w 2014 roku w poszczególnych grupach roślin rolniczych

Największą powierzchnię wśród ocenianych jak i zakwalifikowanych plantacji nasiennych roślin rolniczych w grupie roślin zbożowych zajmowała pszenica ozima, w dalszej kolejności pszenżyto ozime oraz pszenica jara.

Nastąpił znaczny wzrost powierzchni w grupie roślin strączkowych, oleistych i włóknistych oraz innych rolniczych (facelia błękitna). W grupie roślin oleistych i włóknistych dominuje gorczyca biała. Zauważalny jest wzrost powierzchni plantacji soi. Zmalała zarówno ilość jak i powierzchnia plantacji traw.

3.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie polowej roślin rolniczych

W 2014 roku zdyskwalifikowano ogółem **72 plantacje** roślin rolniczych o łącznej powierzchni **238,64**, co stanowi 6,40 % w stosunku do powierzchni objętej oceną. Dyskwalifikacja plantacji w 2014 roku zarówno w ilości jak i powierzchni ha była większa niż w roku 2013.

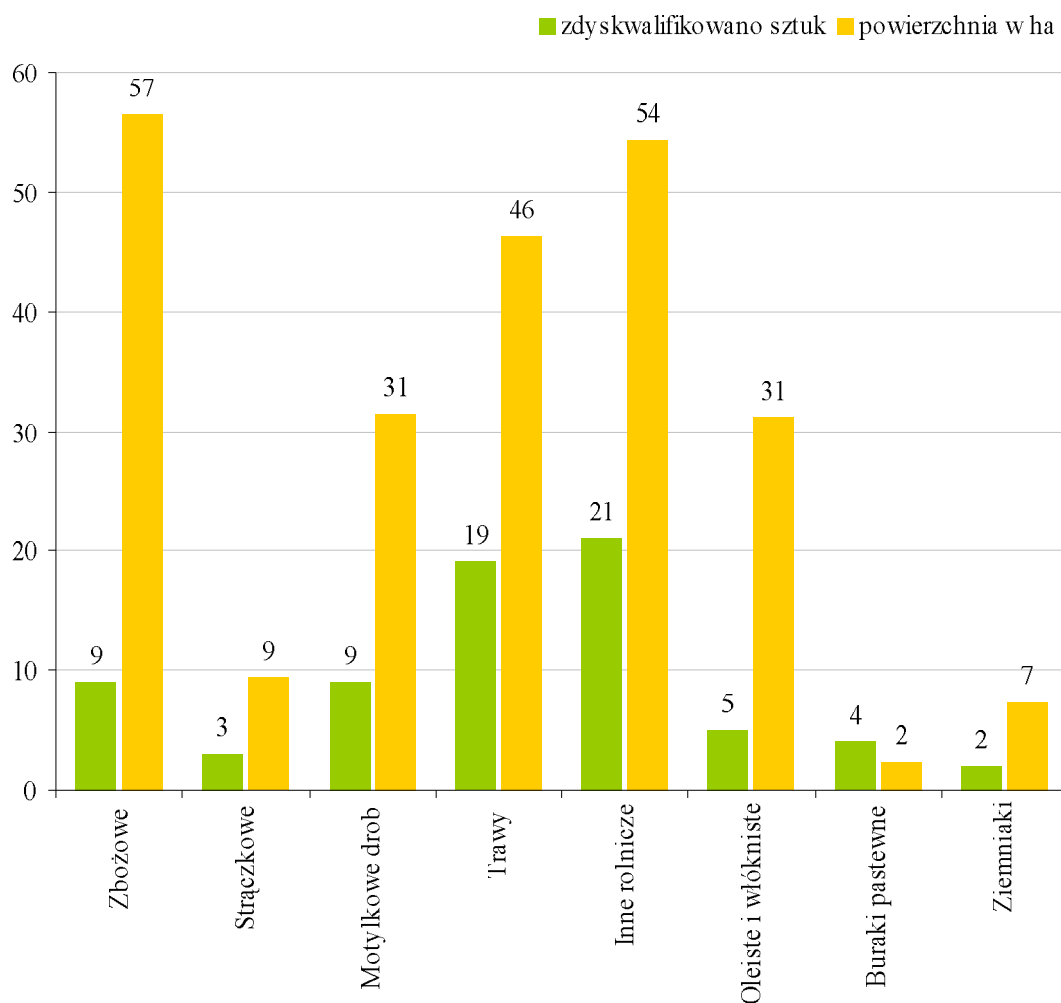
Najwyższy procent dyskwalifikacji powierzchni odnotowano w zbożach, trawach i innych rolniczych (facelia błękitna).

Głównym powodem dyskwalifikacji było: zachwaszczenie plantacji, nie zachowanie izolacji przestrzennej i plantacje nieistniejące.

Tab. 3.3. Ilość i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2014 r.

Lp.	Grupa roślin	Zdyskwalifikowano		
		sztuk plantacji	powierzchnia w ha	% powierzchni w ha
1	Zbożowe	9	56,55	1,52
2	Strączkowe	3	9,34	0,25
3	Motylkowe drob	9	31,4	0,84
4	Trawy	19	46,3	1,24
5	Inne rolnicze	21	54,24	1,46
6	Oleiste i włókniste	5	31,11	0,83
7	Buraki pastewne	4	2,3	0,06
8	Ziemniaki	2	7,4	0,2
	Razem rolnicze	72	238,64	6,40

Wykres 3.4. Liczba i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych wg grup roślin rolniczych w 2014 r.

3.1.2.1. Ocena polowa plantacji roślin rolniczych wykonana przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych

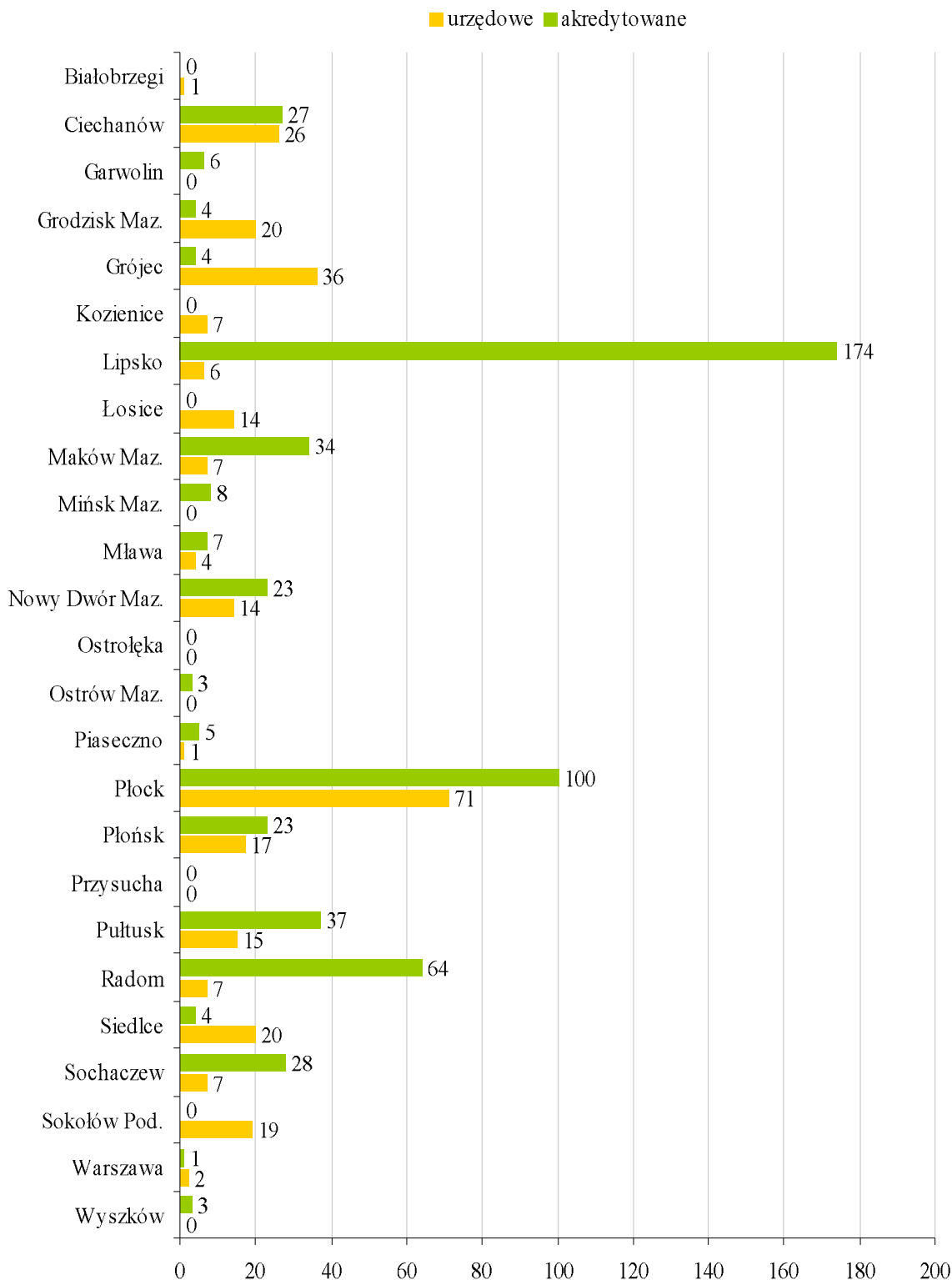
Ocena polowa plantacji nasiennych roślin rolniczych w roku 2014 przeprowadzana była przez **16 kwalifikatorów urzędowych** oraz **28 akredytowanych**. Kwalifikatorzy akredytowani ocenili ogółem 555 plantacji o powierzchni 2089,70 ha a urzędowi 294 plantacje o powierzchni 1622,43 ha.

Tab. 3.4. Liczba ocenianych plantacji w 2014 roku z podziałem na kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach.

Lp.	Oddziały	Objęto oceną ogółem		Ocena przez urzędowego kwalifikatora		Ocena przez akredytowanego kwalifikatora	
		szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha	szt. plant.	pow. ha
1	Białobrzegi	1	4,70	1	4,70	0	0,00
2	Ciechanów	53	245,25	26	140,00	27	105,25
3	Garwolin	6	87,00	0	0,00	6	87,00
4	Grodzisk Maz.	24	220,50	20	194,80	4	25,70
5	Grójec	40	263,04	36	228,55	4	34,49
6	Kozienice	7	43,00	7	43,00	0	0,00
7	Lipsko	180	371,61	6	16,65	174	354,96
8	Łosice	14	28,53	14	28,53	0	0,00
9	Maków Maz.	41	219,56	7	45,86	34	173,70
10	Mińsk Maz.	8	25,00	0	0,00	8	25,00
11	Mława	11	67,50	4	8,50	7	59,00
12	Nowy Dwór Maz.	37	227,77	14	48,27	23	179,50
13	Ostrolęka	0	0,00	0	0,00	0	0,00
14	Ostrów Maz.	3	9,00	0	0,00	3	9,00
15	Piaseczno	6	61,00	1	6,00	5	55,00
16	Płock	171	875,95	71	474,78	100	401,17
17	Płońsk	40	180,24	17	77,18	23	103,06
18	Przysucha	0	0,00	0	0,00	0	0,00
19	Pułtusk	52	282,70	15	141,00	37	141,70
20	Radom	71	189,09	7	20,00	64	169,09
21	Siedlce	24	43,98	20	27,28	4	16,70
22	Sochaczew	35	153,39	7	23,01	28	130,38
23	Sokolów Podl.	19	87,32	19	87,32	0	0,00
24	Warszawa	3	10,50	2	7,00	1	3,50
25	Wyszaków	3	15,50	0	0,00	3	15,50
	Ogółem	849	3712,13	294	1622,43	555	2089,70

W ramach nadzoru nad pracą kwalifikatorów skontrolowano 15 urzędowych kwalifikatorów na 50 plantacjach roślin rolniczych oraz 24 kwalifikatorów akredytowanych na 132 plantacjach.

Wykres 3.5. Ocena polowa plantacji nasiennych przeprowadzona przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w 2014 roku.

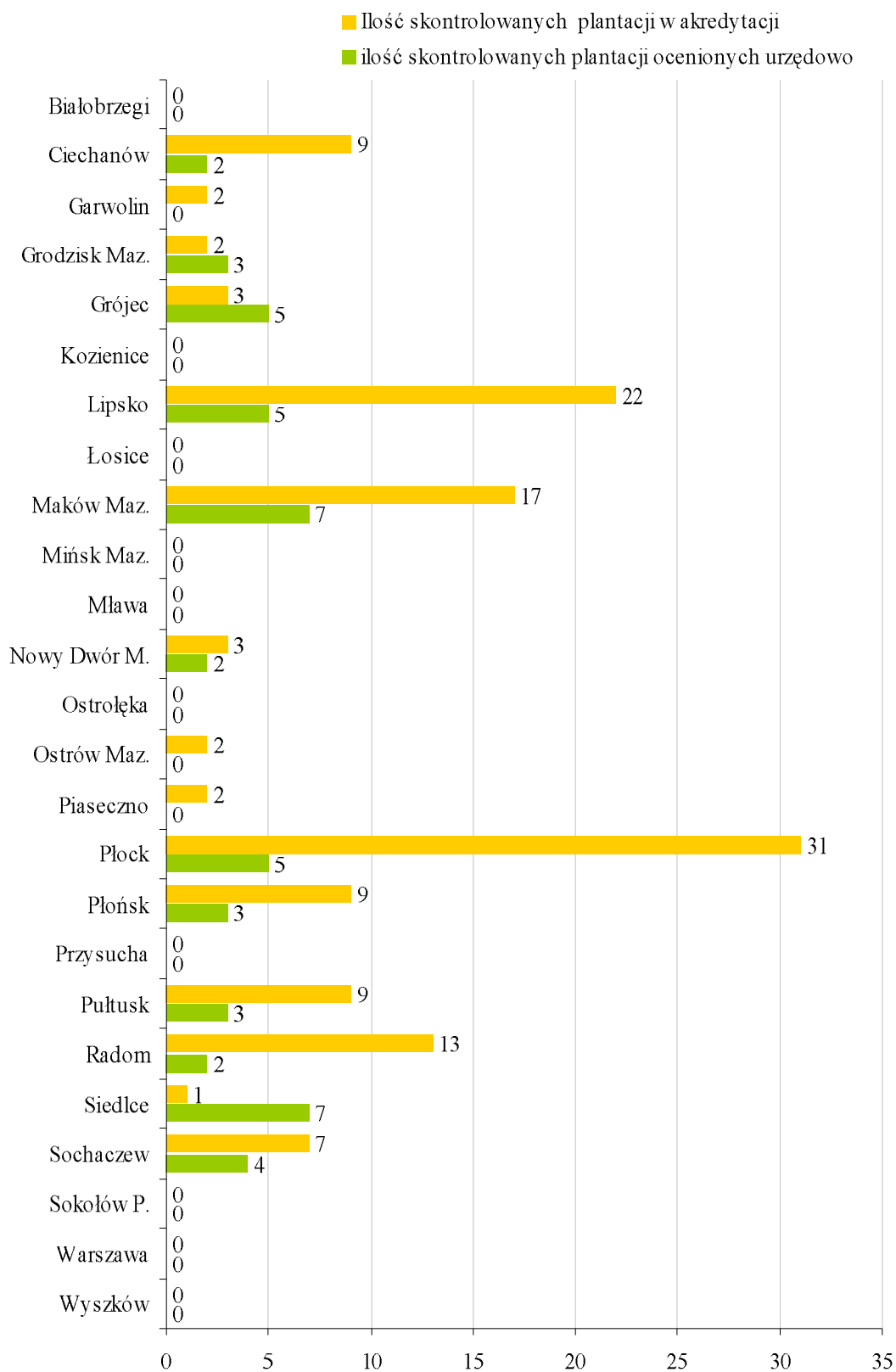

Duża ilość plantacji ocenianych przez kwalifikatorów akredytowanych w stosunku do ogólnej ilości ocenianych plantacji była w Oddziale Lipsko, Płock, Radom. Przez urzędowych kwalifikatorów najczęściej oceniono plantacji w Oddziale Płock, Grójec, Ciechanów. Ta proporcja wynika ze specyfiki produkcji poszczególnych grup roślin.

Tab.3.5. Wyniki kontroli pracy kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach w 2014 roku.

Lp.	Oddziały	Objęto ocena ogółem sztuk plantacji	Ocena urzędowa		Ocena w akredytacji	
			sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą	sztuk plantacji	sztuk plantacji objętych kontrolą
1	Białobrzegi	1	1	0	0	0
2	Ciechanów	53	26	2	27	9
3	Garwolin	6	0	0	6	2
4	Grodzisk Maz.	24	20	3	4	2
5	Grójec	40	36	5	4	3
6	Kozienice	7	7	0	0	0
7	Lipsko	180	6	5	174	22
8	Łosice	14	14	0	0	0
9	Maków Maz.	41	7	7	34	17
10	Mińsk Maz.	8	0	0	8	0
11	Mława	11	4	0	7	0
12	Nowy Dwór Maz.	37	14	2	23	3
13	Ostrołęka	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	3	0	0	3	2
15	Piaseczno	6	1	0	5	2
16	Płock	171	71	5	100	31
17	Płońsk	40	17	3	23	9
18	Przysucha	0	0	0	0	0
19	Pułtusk	52	15	3	37	9
20	Radom	71	7	2	64	13
21	Siedlce	24	20	7	4	1
22	Sochaczew	35	7	4	28	7
23	Sokolów Podl.	19	19	2	0	0
24	Warszawa	3	2	0	1	0
25	Wyszków	3	0	0	3	0
	Ogółem	849	294	50	555	132

Wykres 3.6. Ilość plantacji nasiennych skontrolowanych w ocenie urzędowej i w akredytacji na terenie oddziałów w 2014 roku.

W roku bieżącym stwierdzono mniej nieprawidłowości w trakcie kontroli pracy kwalifikatorów na plantacjach nasiennych. Nadal występowały błędy w złożonej przez kwalifikatorów akredytowanych dokumentacji po ocenie polowej.

3.1.3. Ocena polowa materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

Na terenie woj. mazowieckiego produkcją materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych zajmuje się **191 dostawców na powierzchni 444,28 ha**.

W 2014 roku ocenę polową materiału szkółkarskiego przeprowadzono u **75 dostawców** w kategorii elitarny i kwalifikowany na **195 plantacjach o powierzchni 189,80 ha**.

Produkcją materiału szkółkarskiego w kategorii CAC zajmowało się **116 dostawców na 387 plantacjach o pow. 254,48 ha**.

U **63 dostawców** występuje jednocześnie materiał szkółkarski w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC.

W porównaniu do roku ubiegłego powierzchnia materiału kwalifikowanego zmniejszyła się o 1,32 ha, natomiast zwiększyła się powierzchnia materiału szkółkarskiego w kategorii CAC o 50,36 ha.

Zmienia się technika zakładania plantacji macecznych, szkółek drzew owocowych oraz szkółek krzewów jagodowych.

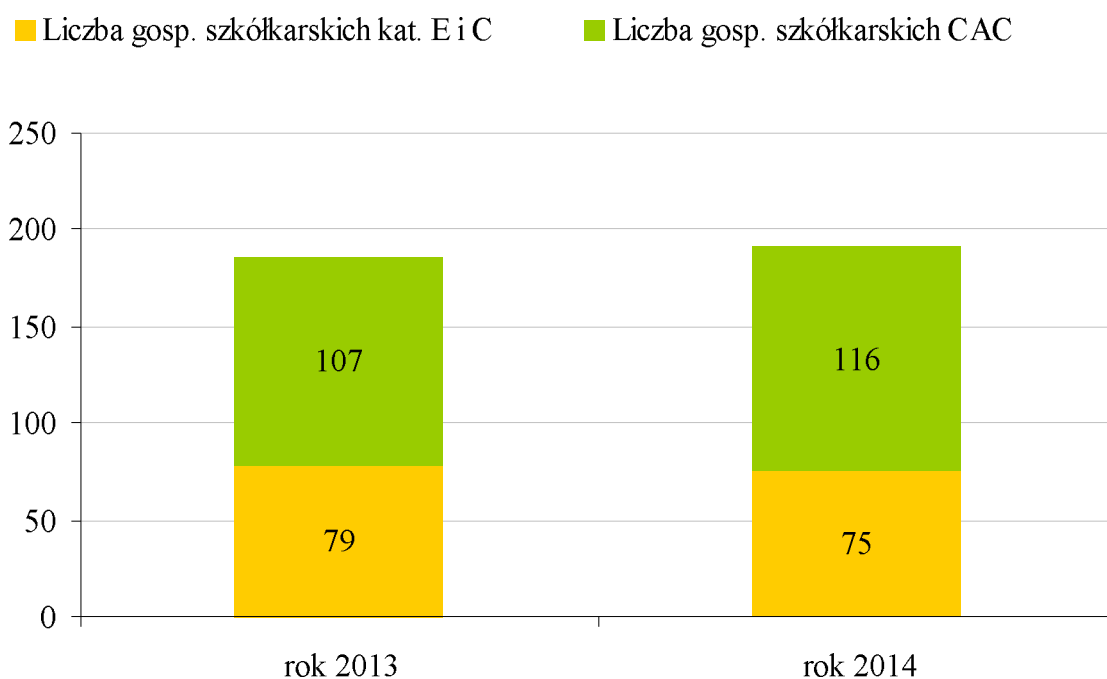
Materiał szkółkarski CAC wytwarza i ocenia sam dostawca, spełniając wymagania w zakresie wytwarzania i jakości określone dla tego materiału.

Na terenie woj. mazowieckiego do Agencji Rynku Rolnego zgłosiło się 8 producentów uprawiających winorośl o powierzchni 18,04 ha, z których winogrona są przeznaczone do wyrobu wina. W wyniku przeprowadzonych kontroli upraw winorośli stwierdzono w 5 przypadkach niezgodność powierzchni z „Informacją o położeniu upraw winorośli” przekazaną przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego”.

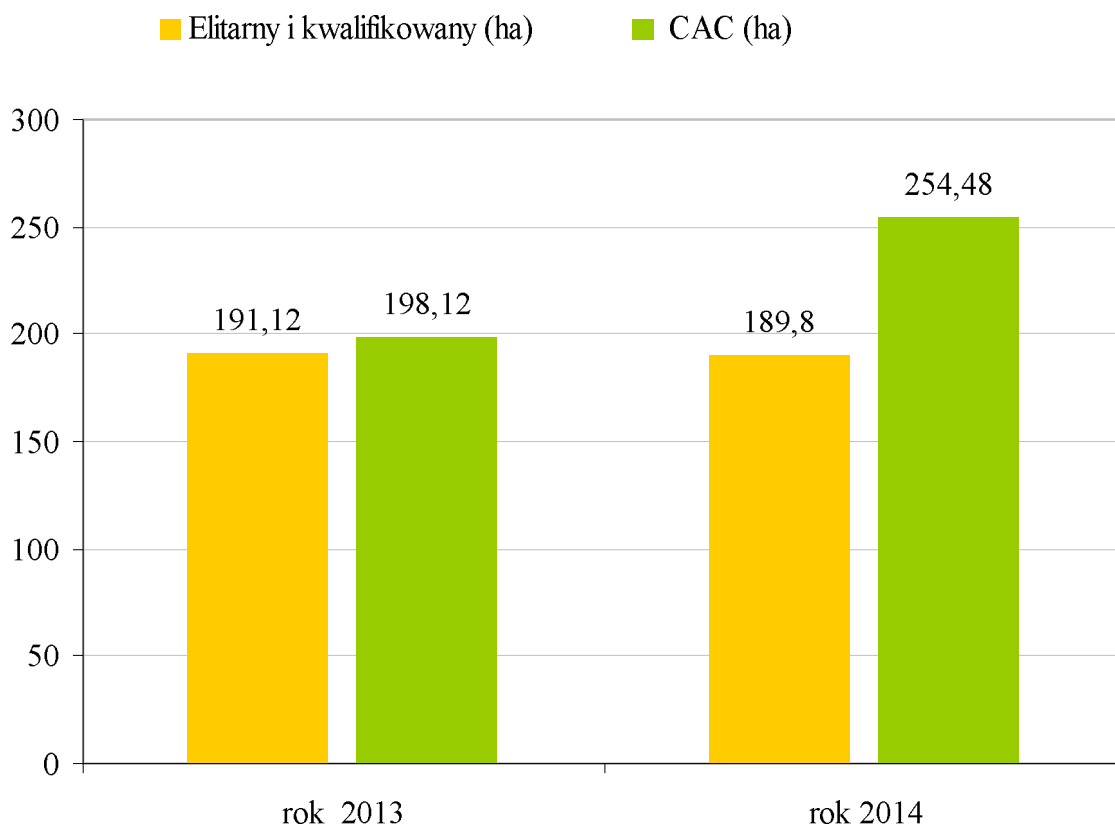
Tabela 3.6. Liczba gospodarstw szkółkarskich oraz powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw roślin sadowniczych (ha) w poszczególnych latach 2013- 2014.

Rok	Liczba gospodarstw produkujących materiał szkółkarski roślin sadowniczych			Powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych (ha)		
	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem	Elitarny i kwalifikowany	CAC	Ogółem
2013	79	107	186	191,12	198,12	389,24
2014	75	116	191	189,8	254,48	444,28

Wykres 3.7. Liczba gospodarstw szkółkarskich roślin sadowniczych z podziałem na kategorię elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC.

Wykres 3.8. Powierzchnia elitarnych (E), kwalifikowanych (C) i CAC upraw szkółkarskich roślin sadowniczych (ha) w poszczególnych latach 2013- 2014.

Największa powierzchnia ocenionych upraw szkółkarskich w kategorii elitarny i kwalifikowany jest w oddziałach Płock, Grójec, Białobrzegi, Sochaczew, Piaseczno.

Tab. 3.7. Powierzchnia ocenianych rodzajów materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w 2014 roku w kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC.

Lp.	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych (ha)		Razem powierzchnia (ha) materiału szkółkarskiego w kategorii
		Elitarny (E) kwalifikowany (C)	CAC	E, C i CAC
1	Szkółka krzewów jagodowych	14,85	31,71	46,56
2	Szkółka drzew owocowych	92,35	115,55	207,9
3	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów	6,56	5,41	11,97
4	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	2,00	0,05	2,05
5	Plantacje elitarne krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	0,42	0	0,42
6	Plantacja sadzonek truskawek	12,36	30,4	42,76
7	Plantacja podkładek wegetatywnych	54,03	49,79	103,82
8	Plantacja podkładek generatywnych	3,21	1,53	4,74
9	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	3,49	20,04	23,53
10	Plantacja elitarne sadzonek truskawek	0,53	0	0,53
	Razem	189,8	254,48	444,28

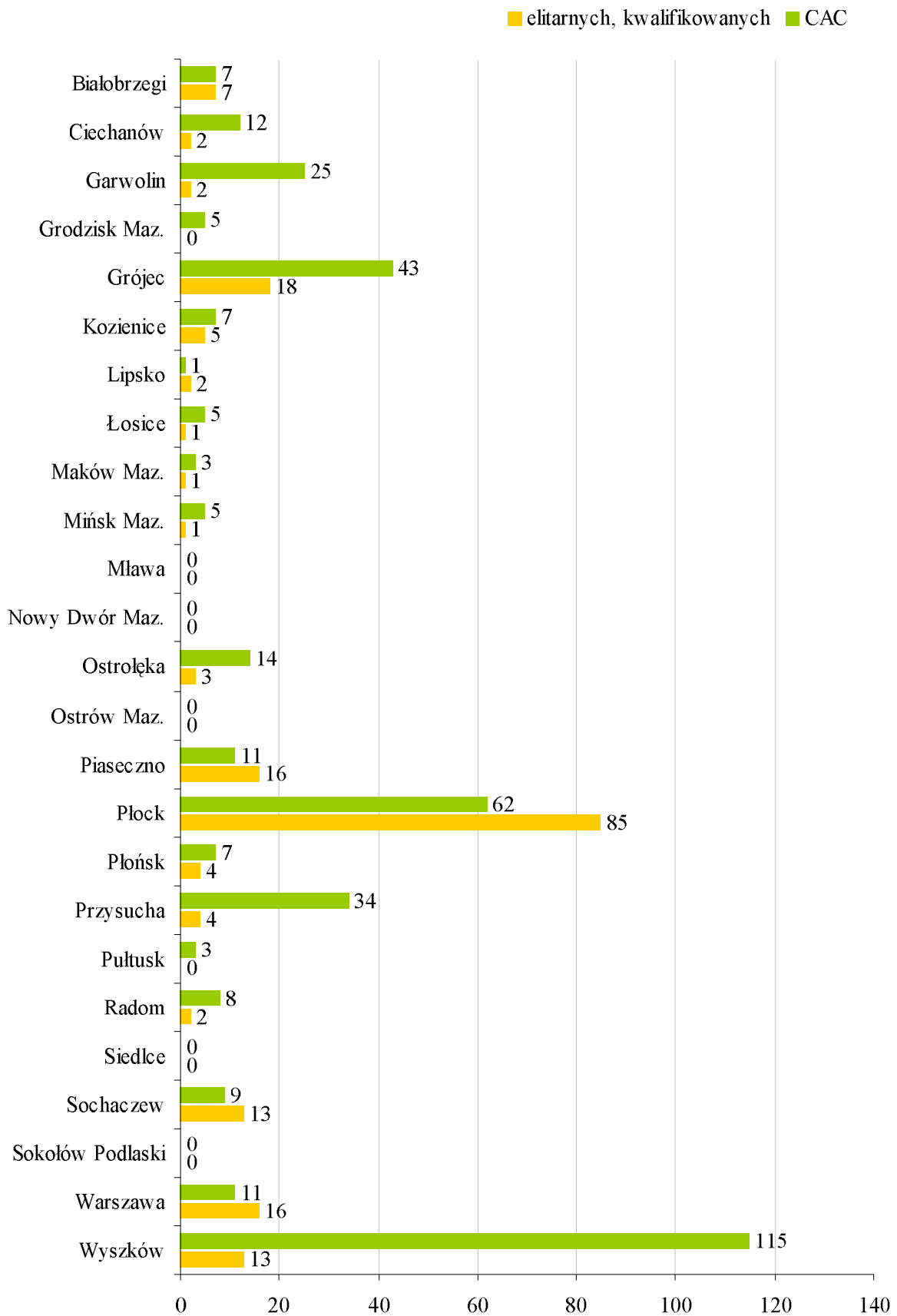
Materiał szkółkarski jest lepiej wyrosnięty w porównaniu do roku poprzedniego. Nie zanotowano w 2014 roku strat spowodowanych przez niskie temperatury w zimie czy przymrozki wiosenne. Nie było też podtopień. Występowały co prawda okresowe nadmiary wody w pow. białobrzeskim w postaci często powtarzających się opadów, ale skutkowały one tylko koniecznością powtarzania zabiegów stosowania środków ochrony roślin z powodu splukiwania przez deszcz preparatów chemicznych z roślin. Miało to więc wpływ na wyniki ekonomiczne gospodarstwa szkółkarskiego a nie na zdrowotność materiału szkółkarskiego, która w bieżącym roku była dobra. Zmniejszyła się produkcja podkładek generatywnych z powodu niedoboru nasion z sadów nasiennych.

Tabela 3.8. Liczba plantacji oraz powierzchnia materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2014 r. w poszczególnych oddziałach WIORiN Warszawa

Lp	WIORiN Warszawa	Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w 2014 r			Powierzchnia plantacji materiału szkółkarskiego w 2014 r.		
		kat. E i C	CAC	Razem	kat. E i C (ha)	CAC (ha)	Razem
	Oddział	1	2	3	4	5	6
1	Białobrzegi	7	7	14	19,81	19,94	39,75
2	Ciechanów	2	12	14	1,36	9,46	10,82
3	Garwolin	2	25	27	0,95	10,48	11,43
4	Grodzisk Maz.	0	5	5	0	3,15	3,15
5	Grójec	18	43	61	50,85	10,24	61,09
6	Kozienice	5	7	12	1,43	7,62	9,05
7	Lipsko	2	1	3	0,3	0,12	0,42
8	Łosice	1	5	6	1,5	10,5	12,00
9	Maków Maz.	1	3	4	0,2	0,37	0,57
10	Mińsk Maz	1	5	6	0,05	1,05	1,10
11	Mława	0	0	0	0	0	0,00
12	Nowy Dwór Maz.	0	0	0	0	0	0,00
13	Ostrołęka	3	14	17	1,4	9,45	10,85
14	Ostrów Maz.	0	0	0	0	0	0,00
15	Piaseczno	16	11	27	17,5	6,93	24,43
16	Płock	85	62	147	58,94	80,9	139,84
17	Płońsk	4	7	11	0,8	1,66	2,46
18	Przysucha	4	34	38	1,06	18,08	19,14
19	Pułtusk	0	3	3	0	2,25	2,25
20	Radom	2	8	10	0,6	1,93	2,53
21	Siedlce	0	0	0	0	0	0,00
22	Sochaczew	13	9	22	18,89	3,94	22,83
23	Sokolów Podlaski	0	0	0	0	0	0,00
24	Warszawa	16	11	27	7,21	3,27	10,48
25	Wyszków	13	115	128	6,95	53,14	60,09
	Razem	195	387	582	189,80	254,48	444,28

Wykres 3.9. Liczba plantacji materiału szkółkarskiego w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2014 r. według oddziałów WIORiN Warszawa

Najwięcej plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii elitarny (E), kwalifikowany (C) i CAC jest w oddziałach: Płock, Wyszaków, Grójec, Przysucha, Piaseczno, Warszawa.

Korelacje pomiędzy materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych zakwalifikowanym urzędowo a zgłoszonym CAC przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3.10. Produkcja materiału szkółkarskiego sadowniczego według rodzajów w kategorii elitarny, kwalifikowany i CAC w 2014 roku

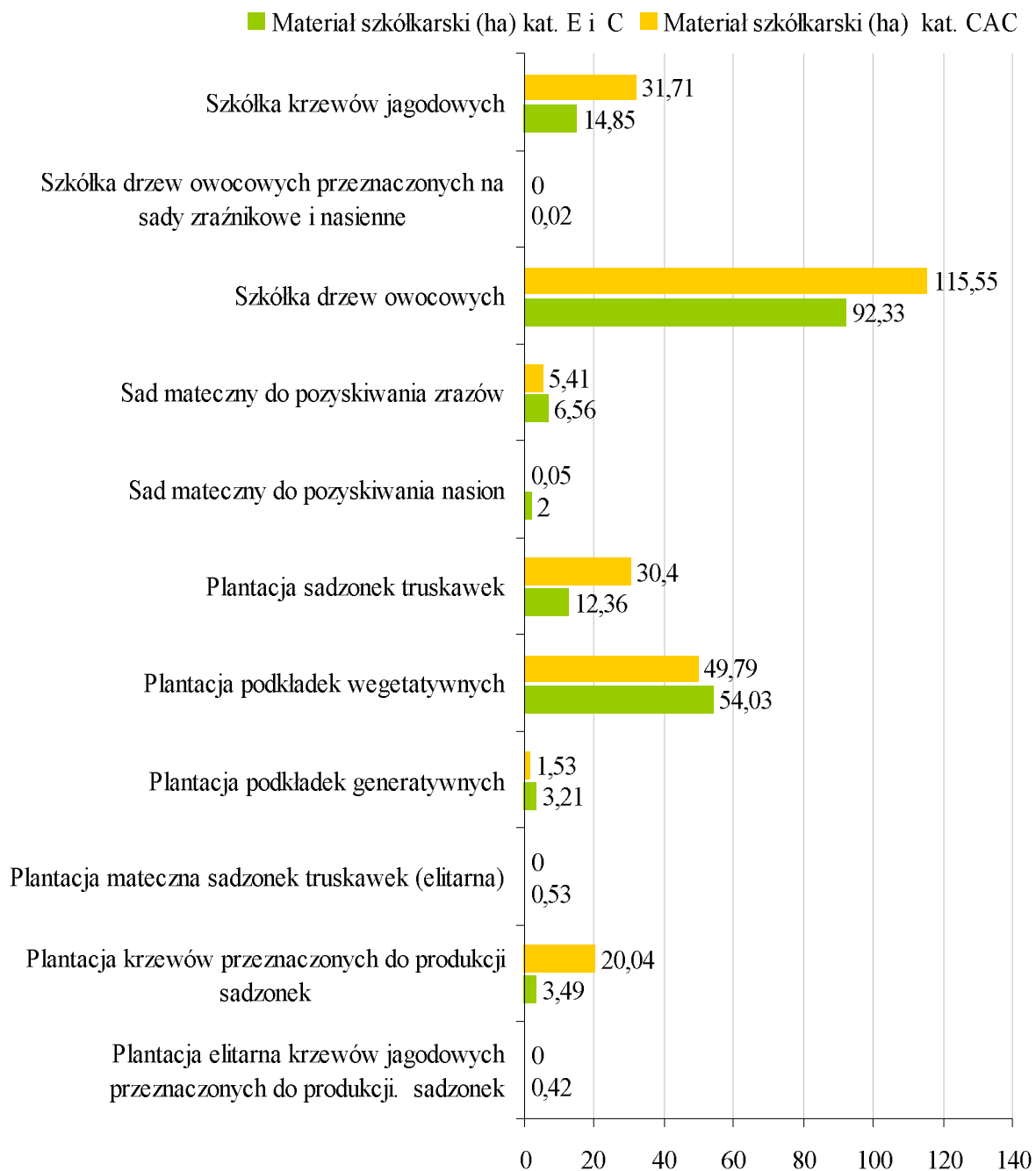

Tabela 3.9. Ilość materiału szkółkarskiego zakwalifikowanego w poszczególnych gatunkach i rodzajach materiału szkółkarskiego elitarnego (E) i kwalifikowanego (C) w latach 2013 - 2014.

Lp.	Gatunek	Ilość zakwalifikowanych roślin /sztuk/, pozysk nasion /kg/	
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2013	Rok 2014
1	Brzoskwinia	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	54200	18300
	Szkółka drzew owocowych	5885	5600
2	Czereśnia	x	x
	Plantacja podkładek wegetatywnych	454620	492865
	Szkółka drzew owocowych	110285	78150
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	997662	717700
3.	Czereśnia ptasia	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	186700	242700
	Plantacja podkładek wegetatywnych	24800	23000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	80 kg	29 kg
4.	Grusza domowa		
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	295850	286150
	Szkółka drzew owocowych	59690	84180
5.	Grusza kaukaska		
	Plantacja podkładek generatywnych	151000	53000
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	1 kg	1kg
6.	Jabłoń domowa		
	Plantacja podkładek generatywnych	20000	15000
	Plantacja podkładek wegetatywnych	10101450	9372675
	Sad mateczny do pozyskiwania nasion	30 kg	30kg
	Sad mateczny do pozyskiwania zrazów (oczek)	7506370	8129500
	Szkółka drzew owocowych	2586195	2859340
7.	Morela	x	x
	Szkółka drzew owocowych	6044	4400
8.	Pigwa pospolita		
	Plantacja podkładek wegetatywnych	405990	430590
9.	Porzeczka czarna		
	Plantacja elitarna krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	1100250	141500
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	1946600	1257850
	Szkółka krzewów jagodowych	734000	949500
10.	Porzeczka czerwona		
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	437500	199000
	Szkółka krzewów jagodowych	839500	431500
11.	Truskawka		
	Plantacja mateczna sadzonek truskawek (elitarna)	138800	232300
	Plantacja sadzonek truskawek	4779100	4862300

Lp.	Gatunek	Ilość zakwalifikowanych roślin /sztuk/, pozysk nasion /kg/	
	Rodzaj materiału szkółkarskiego	Rok 2013	Rok 2014
12.	Wiśnia	x	x
	Sad mączny do pozyskiwania zrazów(oczek)	786300	442320
	Szkółka drzew owocowych	97980	195780
13.	Śliwa domowa	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	593000	601500
	Sad mączny do pozyskiwania nasion	60 kg	100 kg
	Sad mączny do pozyskiwania zrazów(oczek)	brak	brak
	Szkółka drzew owocowych	36595	44100
14.	Agrest	x	x
	Plantacja elitarna krzewów jagodowych przeznaczonych do produkcji sadzonek	0	5950
	Plantacja krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek	25575	39350
	Szkółka krzewów jagodowych	72323	46224
15.	Antypka	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	694000	913000
	Sad mączny do pozyskiwania nasion	30 kg	30 kg
16.	Alycza	x	x
	Plantacja podkładek generatywnych	339000	255000

W zakresie produkcji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych w kategorii kwalifikowany w 2014 roku zaobserwowano zmniejszoną produkcję zrazów (oczek) do okulizacji i szczepienia oraz drzew owocowych z rodzaju *Prunus*: czereśni, moreli i brzoskwini, przy wzroście głównie drzewek owocowych z rodzaju *Malus*: jabłoni domowej i *Pyrus* gruszy pospolitej w stosunku do produkcji w 2013 roku.

Zaobserwowano również w kategorii kwalifikowany zmniejszoną produkcję krzewów z rodzaju *Ribes*: porzeczka czarna i porzeczka czerwona.

Dostawcy produkują drzewka owocowe coraz lepiej rozgałęzione. Stosują różne dostępne na rynku przeznaczone do tego celu środki oraz przeprowadzają mechaniczne zabiegi wspomagające tworzenie się rozgałęzień.

Można stwierdzić, że dostawcy nie tylko materiału kwalifikowanego ale również kategorii CAC są otwarci na nową wiedzę z zakresu produkcji szkółkarskiej i starają się produkować materiał coraz lepszej jakości. Coraz większym zainteresowaniem, zwłaszcza do dużych nasadzeń towarowych, cieszą się drzewka dwuletnie z zimowego szczepienia w rękę. Pozostawienie okulantów na dodatkowy rok w szkółce zdecyduje się wielu szkółkarzy, gdyż w związku z embargiem nałożonym na polskie produkty przez Federację Rosyjską zainteresowanie zakupem materiału szkółkarskiego jest małe.

3.2. Nadzór nad materiałem siewnym

3.2.1. Wpis podmiotów do ewidencji przedsiębiorców, rolników i dostawców

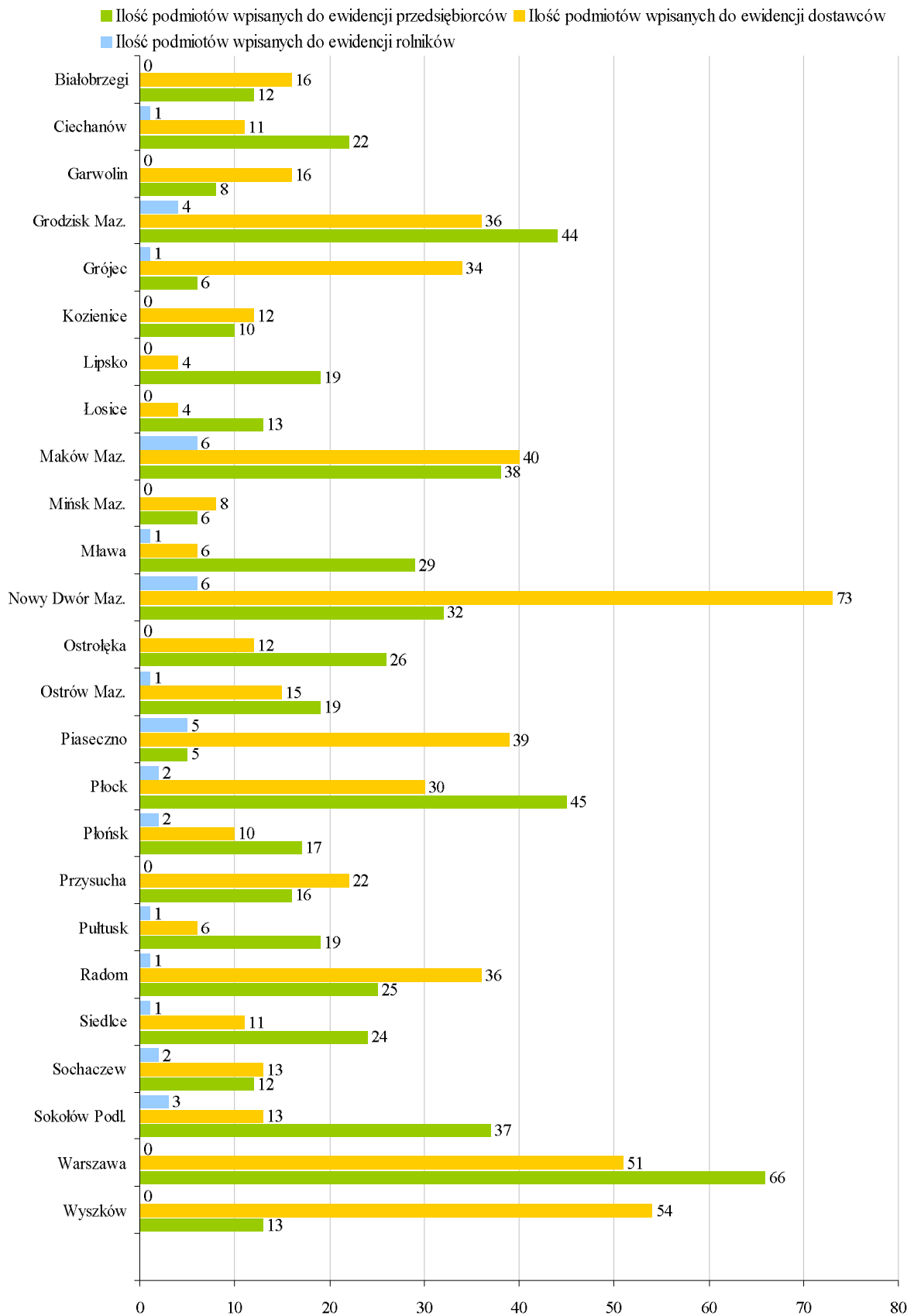
Zgodnie z art. 84, 86, 87 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 z późn. zm.) obrót materiałem siewnym dla profesjonalnych odbiorców może prowadzić przedsiębiorca, rolnik i dostawca, który zgłosi zamiar prowadzenia obrotu tym materiałem właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi i zostanie wpisany do:

- ewidencji przedsiębiorców
- ewidencji rolników
- ewidencji dostawców

Tab.3.10. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2014 r.

Lp.	Oddział	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji przedsiębiorców	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców	Ilość podmiotów wpisanych do ewidencji rolników
1	Białobrzegi	12	16	0
2	Ciechanów	22	11	1
3	Garwolin	8	16	0
4	Grodzisk Maz.	44	36	4
5	Grójec	6	34	1
6	Kozienice	10	12	0
7	Lipsko	19	4	0
8	Łosice	13	4	0
9	Maków Maz.	38	40	6
10	Mińsk Maz.	6	8	0
11	Mława	29	6	1
12	Nowy Dwór Maz.	32	73	6
13	Ostrolęka	26	12	0
14	Ostrów Maz.	19	15	1
15	Piaseczno	5	39	5
16	Płock	45	30	2
17	Płońsk	17	10	2
18	Przysucha	16	22	0
19	Pułtusk	19	6	1
20	Radom	25	36	1
21	Siedlce	24	11	1
22	Sochaczew	12	13	2
23	Sokolów Podl.	37	13	3
24	Warszawa	66	51	0
25	Wyszków	13	54	0
	Razem	563	572	37

Wykres 3.11. Wpis do ewidencji przedsiębiorców, dostawców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2014 r.

3.2.2. Kontrola materiału siewnego

W 2014 roku skontrolowano ogółem **2057 podmiotów** wytwarzających, prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych i warzywnych, materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych, materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych.

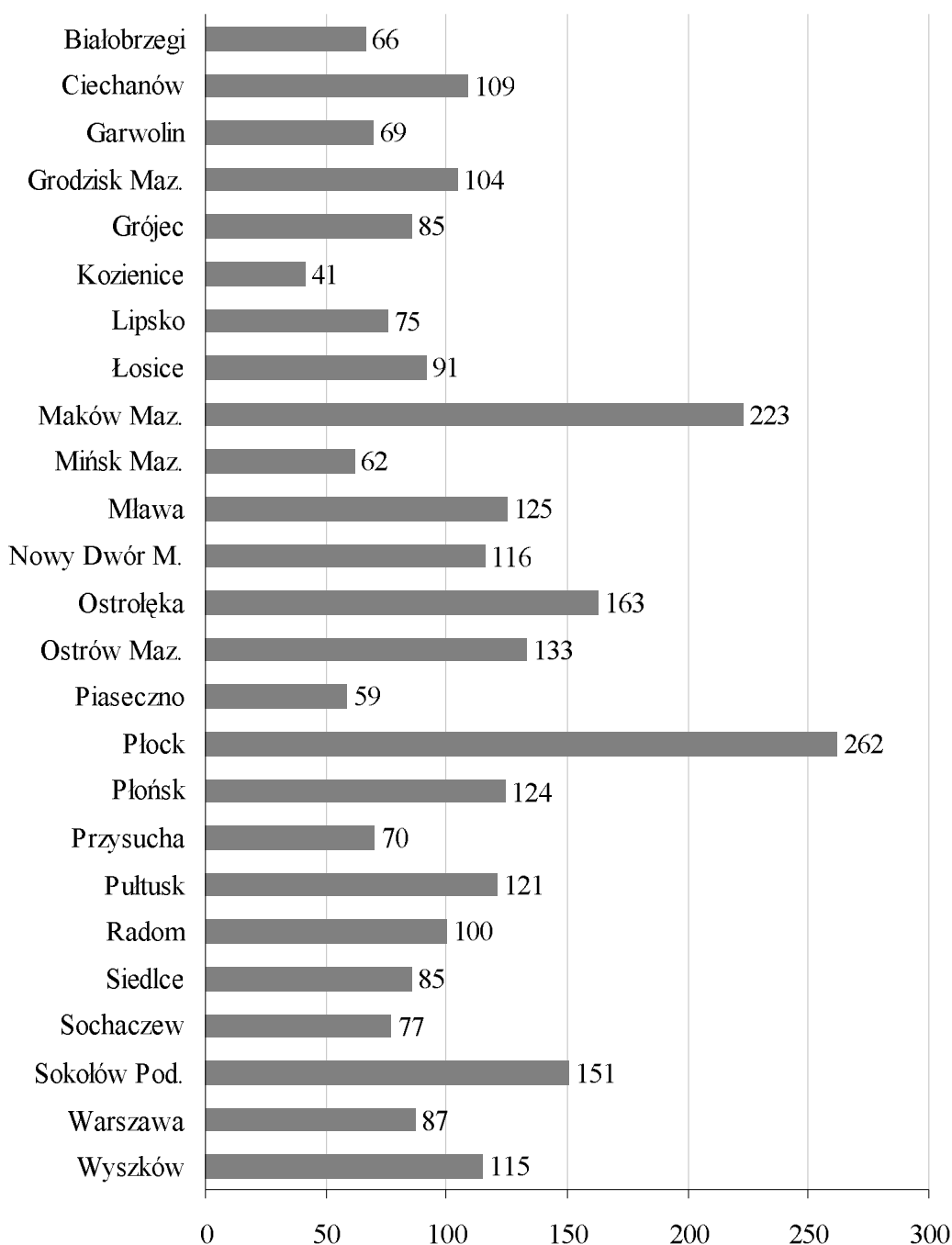
Ogółem przeprowadzono **2713 kontroli**, w tym:

- kontroli kompleksowych - 65
- kontroli problemowych - 2572
- kontroli sprawdzających - 17
- kontroli doraźnych - 59

Tab.3.11. Ilości przeprowadzonych kontroli materiału siewnego, dostawców, kwalifikatorów i zakazu stosowania GMO przez oddziały w 2014 r.

Lp.	Oddział	Ilość przeprowadzonych kontroli				
		materiału siewnego	dostawców	kwalifikatorów	zakazu stosowania GMO	ogółem
1	Białobrzegi	1	25	30	10	66
2	Ciechanów	37	12	10	50	109
3	Garwolin	11	18	0	40	69
4	Grodzisk Maz.	50	19	5	30	104
5	Grójec	19	51	15	0	85
6	Kozienice	9	22	0	10	41
7	Lipsko	11	12	27	25	75
8	Łosice	33	18	0	40	91
9	Maków Maz.	31	45	17	130	223
10	Mińsk Maz.	4	8	0	50	62
11	Mława	19	6	0	100	125
12	Nowy Dwór Maz.	23	73	0	20	116
13	Ostrolęka	10	23	10	120	163
14	Ostrów Maz.	7	21	0	105	133
15	Piaseczno	17	37	0	5	59
16	Płock	78	31	53	100	262
17	Płońsk	24	18	12	70	124
18	Przysucha	2	48	0	20	70
19	Pułtusk	35	4	17	65	121
20	Radom	15	35	0	50	100
21	Siedlce	14	1	10	60	85
22	Sochaczew	13	14	0	50	77
23	Sokolów Podl.	41	12	2	96	151
24	Warszawa	38	33	6	10	87
25	Wyszków	4	51	0	60	115
	Ogółem	546	637	214	1316	2713

Wykres 3.12. Ilości przeprowadzonych kontroli ogółem przez oddziały w 2014 r.

Skontrolowano w obrocie :

- 1860 partii roślin rolniczych – 3906 ton
- 3997 partii materiału siewnego roślin warzywnych o łącznej masie 82093 kg
- 79163 szt. roślin materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego warzyw
- 663126 szt. materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych,
- 31933 szt. materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych

Tab. 3.12. Ilość materiału siewnego skontrolowanego w obrocie, zakwestionowanego i wyłączanego z obrotu w 2014 roku

Grupy Roślin	Liczba partii	J.m.	Skontrolowano			Liczba prób do oceny kontrolnej	Z tego nie odpowiadało wymaganiom		Wycofano z obrotu na podstawie decyzji
			Ogółem	W tym materiału kat. standard/CAC	M.S. niedopuszczony do obrotu wg art. 104 ustawy		Ogółem	w tym na jakość	
Zboża ozime	373	ton	2039,55	0,00	0,00	51	0,00	0,00	0,00
Zboża jare	287	ton	844,77	0,00	3,20	57	3,00	3,00	2,40
Kukurydza	76	j.s.	3142,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	544	ton	543,91	0,00	3,10	36	11,40	11,40	10,06
Ziemniak	35	ton	175,45	0,00	0,00	15	7,50	7,50	0,00
strączkowe	41	ton	65,53	0,00	12,33	1	0,02	0,02	0,02
Motyłk. drobnonas.	15	ton	12,40	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Trawy	385	ton	125,95	0,00	0,00	8	2,32	2,32	2,00
Oleiste i włókniste	52	ton	46,06	0,00	0,00	7	0,00	0,00	0,00
Burak cukrowy	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	44	ton	12,73	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Burak pastewny	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	2	ton	0,30	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Inne rolnicze	6	ton	1,67	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0,00
Warzywa - nasiona	3997	kg	82093,00	81613,00	23,54	443	123,98	121,06	68,49
Drzewka owocowe		szt.	275537	254897	0	0	0	0	0
Krzewy jagodowe		szt.	350437	350437	0	0	0	0	0
Podkładki generatywne i wegetatywne		szt.	34150	0	0	0	0	0	0
Sadzonki truskawek		szt.	3000	3 000	0	0	0	0	0
Inny materiał szkółkarski		szt.	2	2	0	0	0	0	0
Warzywa - rozmnoż. i nasadzeniowy		szt.	79163	0	0	0	0	0	0
- cebula dymka		kg	719824	0	0	0	0	0	0
Materiał ozdobny		szt.	31933	0	0	0	0	0	0

Z materiału siewnego znajdującego się w obrocie pobrano ogółem 610 prób kontrolnych, w tym:

- na jakość /zdolność kiełkowania/ - 595 szt.
- do kontrolnej oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka - 15 szt.

W wyniku kontrolnego laboratoryjnego badania - nie odpowiadało wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania – 38 prób, t.j. 6,4 % badanych prób, w tym :

- roślin warzywnych kat. standard – 24 próby,
- roślin rolniczych – 14 prób,

Na 15 prób sadzeniaka ziemniaka w kontrolnej ocenie zdrowotności – 2 próby zdyskwalifikowano z uwagi na ponadnormatywne porażenie wirusami (17 Y, 4 M) – partii o masie 7,5 tony.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w czasie kontroli :

1. Wydano 13 decyzji administracyjnych - nałożono opłaty sanacyjne na kwotę 29510 zł, z uwagi na:
  - dokonywanie obrotu materiałem siewnym bez zgłoszenia wojewódzkiemu inspektorowi prowadzenia tej działalności i braku wpisu do ewidencji przedsiębiorców, dostawców.
2. Wydano 38 decyzji zakazu obrotu na 14,48 t. materiału siewnego roślin rolniczych i 68,49 kg roślin warzywnych, z uwagi na:
  - materiał siewny znajdujący się w obrocie niespełniający wymagań jakościowych z uwagi na niską zdolność kiełkowania nasion /próby kontrolne /,
  - brak aktualnych informacji o okresowej ocenie laboratoryjnej materiału siewnego znajdującego się w obrocie,
  - nietożsamość partii materiału siewnego roślin warzywnych z wzorcem odmiany,
  - brak potwierdzenia dokumentu zakupu materiału siewnego.
3. Nałożono 32 mandaty karne na kwotę 4400 zł, z uwagi na:
  - nie składanie obowiązującej informacji dotyczącej obrotu materiałem siewnym, art. 126 ust.1 pkt 4 ustawy z 9.11.2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
  - nie zaopatrywanie materiału siewnego w etykiety, art. 126 ust.1 pkt 6 ustawy z 9.11.2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
  - braku nazwy gatunku, odmiany, nr partii na dokumencie sprzedaży, art.126 ust.1 pkt 7 ustawy z 9.11.2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
  - nie informowanie wojewódzkiego inspektora o zmianie danych wpisowych do ewidencji dostawców, art.126 ust.1 pkt 29 ustawy z 9.11.2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 ze zm.),
  - braku wymaganych paszportów roślin, art. 107 ust.1 pkt 10 ustawy z dnia 18.12.2003r. o ochronie roślin (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 621 ze zm.)
  - nie przechowywanie zgodnie z obowiązującymi przepisami paszportów roślin, art. 107 ust.1 pkt 10 a ustawy z dnia 18.12.2003r. o ochronie roślin (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 621 ze zm.).
4. Wydano 41 zaleceń pokontrolnych.
5. Sporządzono 48 pism pokontrolnych.

3.3. Kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy.

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2012r. poz. 1512 z późn. zm) dopuszczony jest do obrotu materiał siewny genetycznie zmodyfikowany.

Natomiast zgodnie z art. 104 ust. 9 ustawy o nasiennictwie – Rada Ministrów wprowadziła zakaz stosowania materiału siewnego genetycznie zmodyfikowanego i 2 stycznia 2013r. Rada Ministrów wydała rozporządzenia:

- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego ziemniaka odmiany Amflora (Dz.U. z 2013r., poz. 27)
- w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego odmian kukurydzy MON 810 (Dz.U. z 2014 r. poz. 1085)

Powody wprowadzenia zakazu:

- zagrożenie dla hodowców pszczoł i rynku miodu
- brak autoryzacji pyłku genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy MON 810 zgodnie z przepisami UE
- dodatkowe aspekty bezpieczeństwa

Kontrole stosowania materiału siewnego kukurydzy przeprowadzano na podstawie Zarządzenia Nr 4/2103 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 22.05.2013 r.

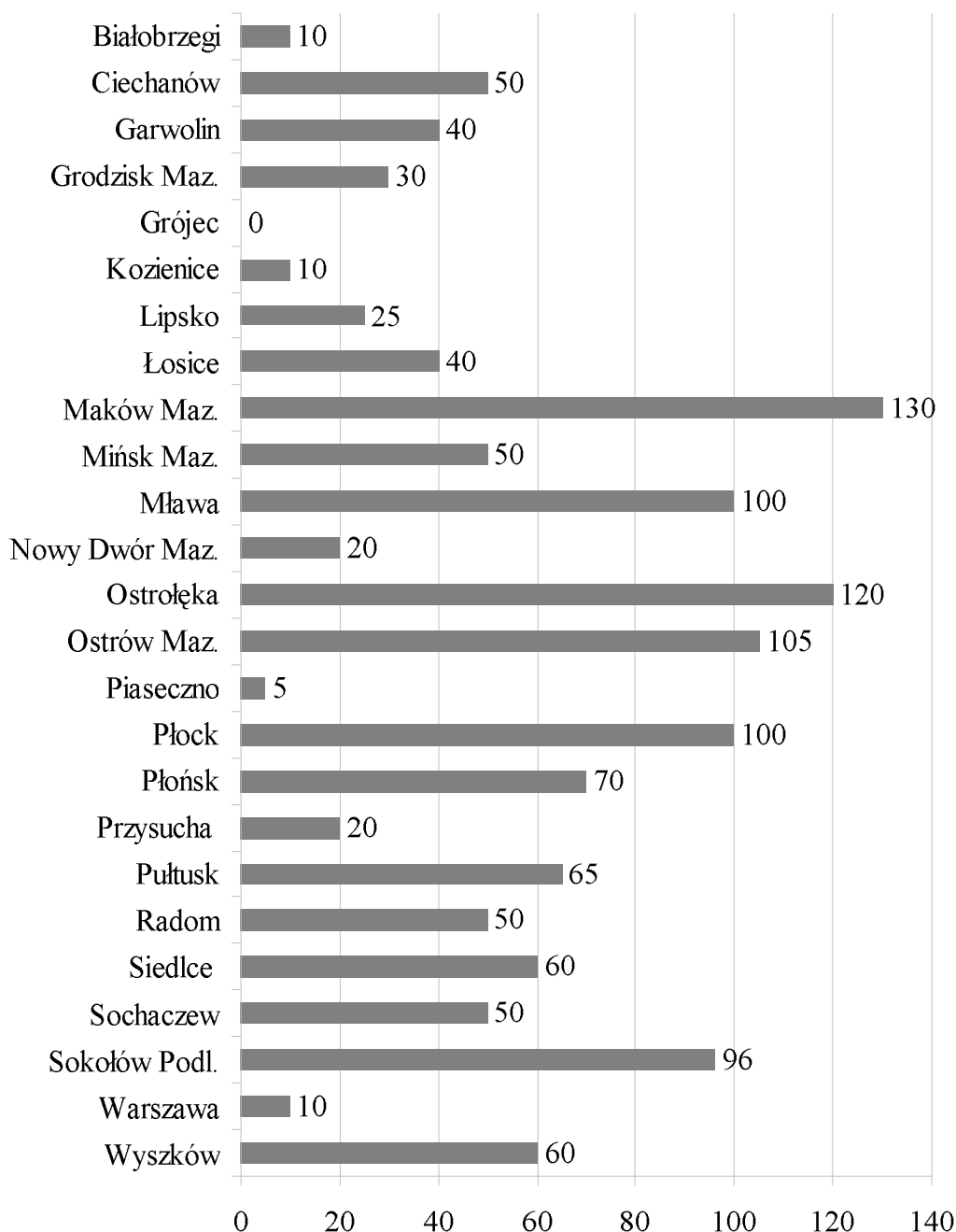
Kontrole polegały na sprawdzeniu dokumentów zakupu materiału siewnego oraz etykiet urzędowych.

W przypadku braku faktury, etykiet – pobierano próby do badania w CL w Toruniu w kierunku modyfikacji genetycznej MON 810 a w przypadku braku etykiet, zróżnicowania plantacji lub występowanie nietypowych roślin – wykonywano testy paskowe ELISA.

Tabela 3.13 Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy, w latach 2013 i 2014 przez oddziały WIORiN Warszawa

Lp.	Oddział	Liczba kontroli kukurydzy		Liczba pobranych próbek kukurydzy do CL		Liczba wykorzystanych pasków do testów dla kukurydzy	
		rok 2013	rok 2014	rok 2013	rok 2014	rok 2013	rok 2014
1	Białobrzegi	14	10	1	1	10	10
2	Ciechanów	50	50	5	5	20	25
3	Garwolin	40	40	3	3	20	15
4	Grodzisk Maz.	30	30	3	3	20	15
5	Grójec	0	0	0	0	0	0
6	Kozienice	10	10	1	1	4	10
7	Lipsko	25	25	2	2	16	15
8	Łosice	40	40	2	2	24	15
9	Maków Maz.	104	130	12	19	54	76
10	Mińsk Maz.	54	50	4	4	20	15
11	Mława	100	100	8	10	40	49
12	Nowy Dwór Maz.	20	20	1	1	10	10
13	Ostrołęka	120	120	13	13	40	40
14	Ostrów Maz.	97	105	11	13	50	50
15	Piaseczno	5	5	2	2	0	10
16	Płock	100	100	11	10	40	70
17	Płońsk	70	70	6	4	26	20
18	Przysucha	20	20	2	2	10	10
19	Pułtusk	65	65	6	6	20	25
20	Radom	50	50	4	4	20	25
21	Siedlce	60	60	5	5	20	24
22	Sochaczew	56	50	5	4	20	15
23	Sokolów Podl.	96	96	8	5	40	45
24	Warszawa	10	10	3	3	8	10
25	Wyszaków	60	60	3	3	20	24
	Razem	1296	1316	121	125	552	623

Wykres 3.13. Liczba przeprowadzonych kontroli stosowania materiału siewnego kukurydzy w roku 2014 przez Oddziały WIORiN Warszawa

W woj. mazowieckim przeprowadzono kontrolę w **1316 gospodarstwach rolnych** uprawiających kukurydzę **na pow. 10494,3 ha**. W czasie kontroli wykorzystano 623 paski testowe ELISA. Pobrano 125 próbek z liści kukurydzy do badań w kierunku modyfikacji genetycznej typu MON 810 do Centralnego Laboratorium PIORiN w Toruniu. W wyniku wykonywania testów paskowych, badania prób liści kukurydzy, nie stwierdzono modyfikacji genetycznej. W badaniach Centralnego Laboratorium w 10 próbach otrzymano wynik pozytywny – stwierdzono obecność kukurydzy genetycznie zmodyfikowanej linii MON 810 w ilości poniżej 0,1 % przy poziomie ufności 95 %.

3.4. Rolnictwo ekologiczne

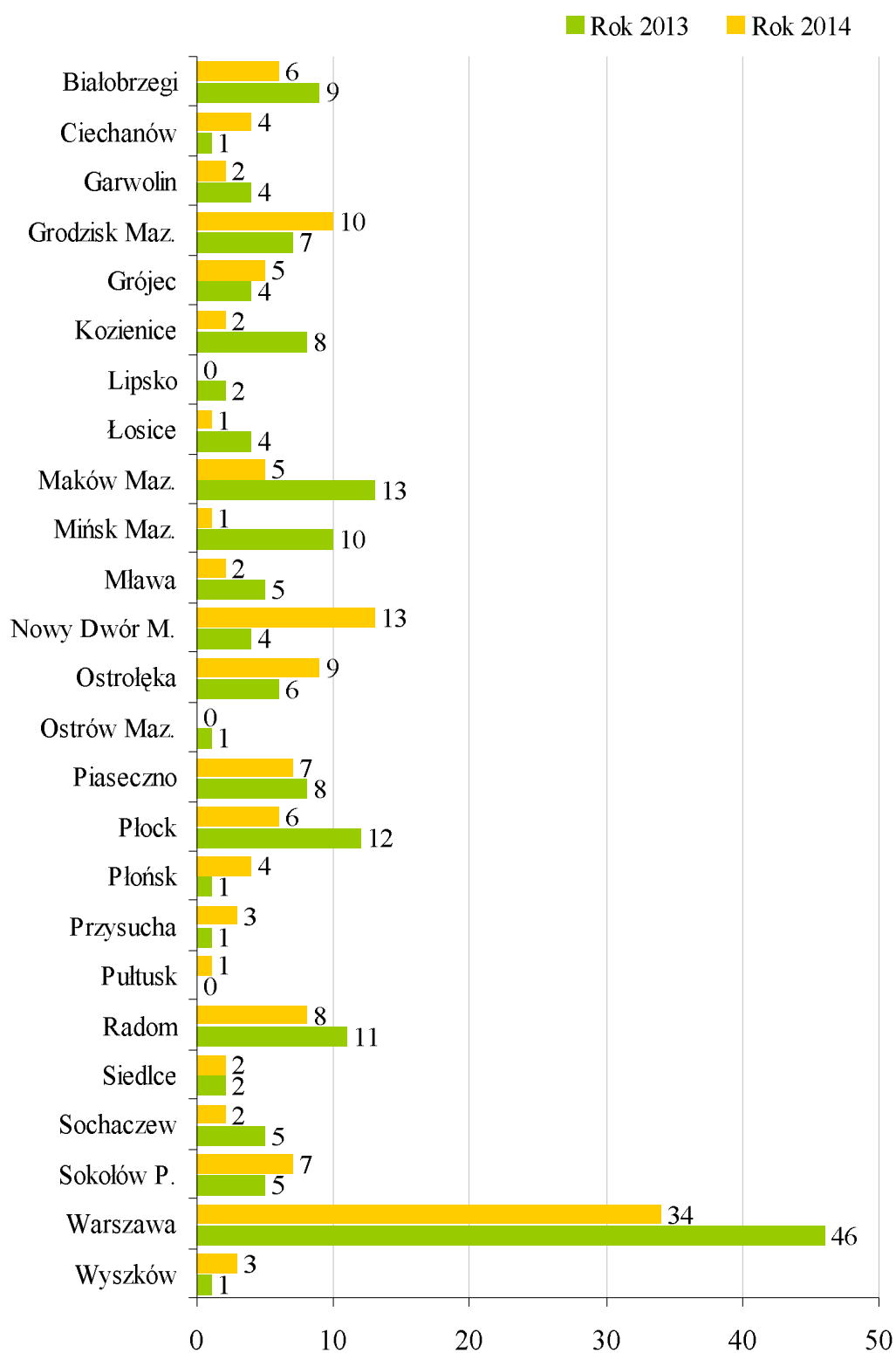
W 2014 roku **wydano 137 decyzji** na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, materiału szkółkarskiego nie wyprodukowanymi metodami ekologicznymi, zwanego „materiałem konwencjonalnym”.

Tab. 3.14. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w 2013 - 2014 roku

Lp.	Oddział	Rok 2013	Rok 2014
1	Białobrzegi	9	6
2	Ciechanów	1	4
3	Garwolin	4	2
4	Grodzisk Maz.	7	10
5	Grójec	4	5
6	Kozienice	8	2
7	Lipsko	2	0
8	Łosice	4	1
9	Maków Maz.	13	5
10	Mińsk Maz.	10	1
11	Mława	5	2
12	Nowy Dwór Maz	4	13
13	Ostrolęka	6	9
14	Ostrów Maz.	1	0
15	Piaseczno	8	7
16	Płock	12	6
17	Płońsk	1	4
18	Przysucha	1	3
19	Pultusk	0	1
20	Radom	11	8
21	Siedlce	2	2
22	Sochaczew	5	2
23	Sokolów Podlaski.	5	7
24	Warszawa	46	34
25	Wyszków	1	3
	Ogółem	170	137

W porównaniu do roku 2013 ilość wydanych decyzji w 2014 roku zmniejszyła się o 33, ponieważ zwiększa się ilość zgłoszonego materiału siewnego do wykazu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wyprodukowanego metodami ekologicznymi.

Wyk. 3.14 Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w latach 2013 - 2014

4. Diagnostyka laboratoryjna

4.1. Badania laboratoryjne

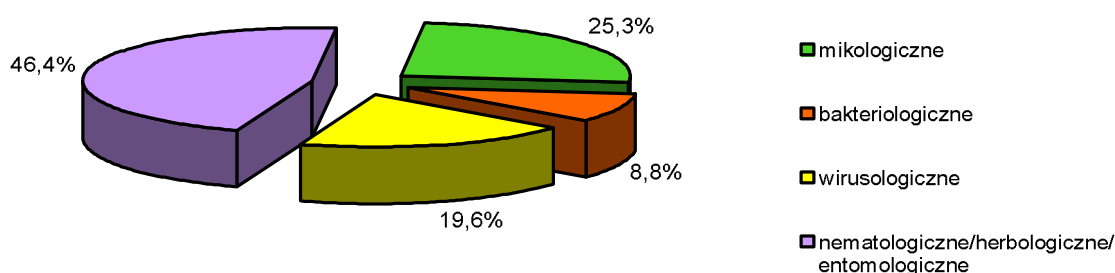
4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN

W 2014 roku w Laboratorium Wojewódzkim WIORiN w Warszawie przebadano ogółem **14 639 próbek** roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, wykonując łącznie **19 288 analiz laboratoryjnych**.

Ilości próbek do badań na obecność poszczególnych organizmów szkodliwych:

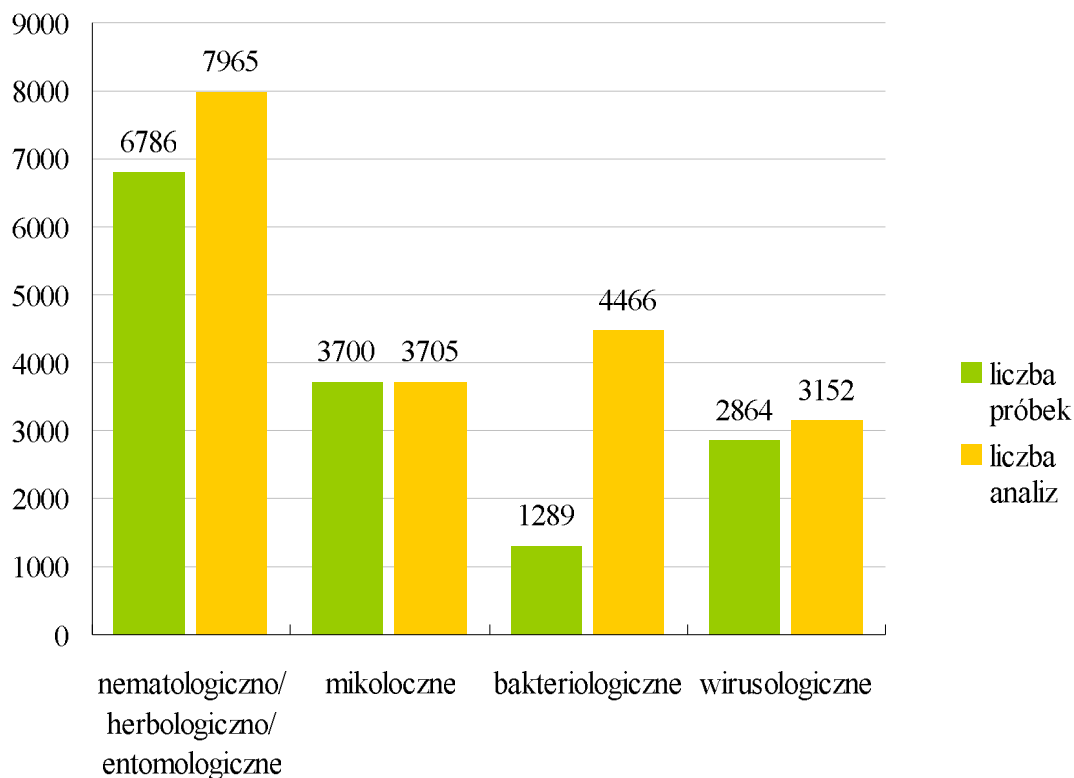
- ilość próbek dostarczonych do analiz nematologicznych/entomologicznych/herbologicznych – **6 786 próbek** (46,4 % ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz mikologicznych – **3 700 próbek** (25,3 % ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz bakteriologicznych - **1 289 próbek** (8,8 % ogółu przebadanych próbek).
- ilość próbek dostarczonych do analiz wirusologicznych - **2 864 próbek** (19,6 % ogółu przebadanych próbek).

Wykres 4.1. Procentowy udział próbek badanych na obecność poszczególnych grup organizmów w ogólnej liczbie próbek w laboratorium wojewódzkim w 2014 r.

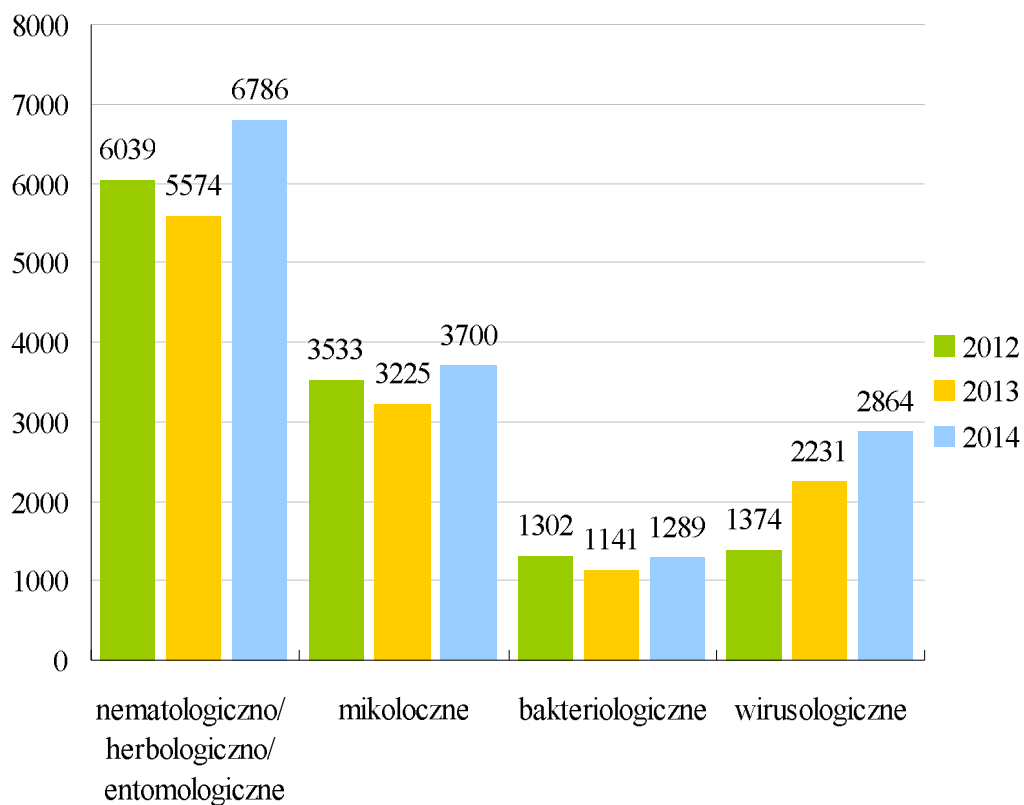

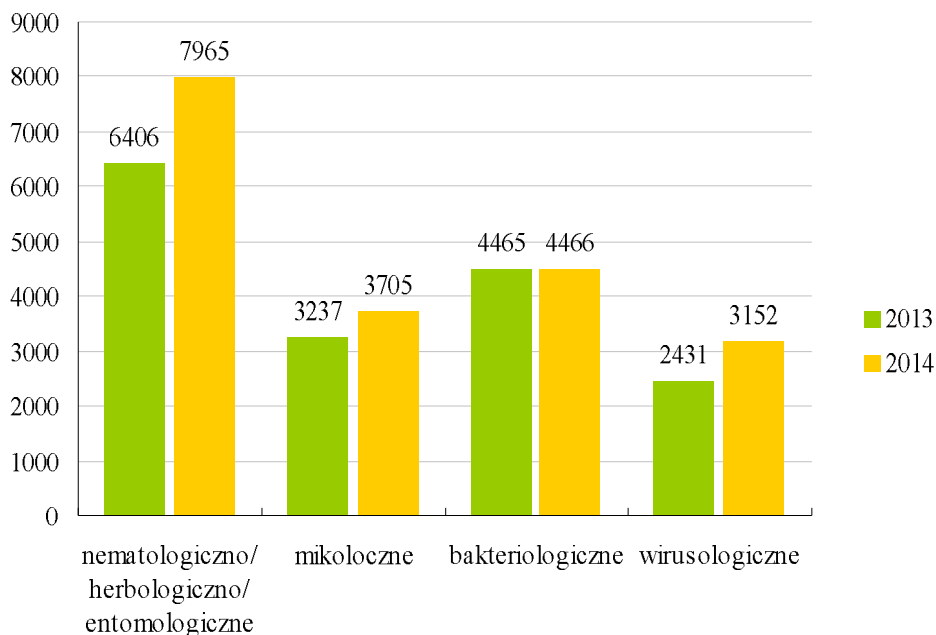
Wykres 4.2. Liczba przebadanych próbek i wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2014 r.

Wykres 4.3. Porównanie liczby przebadanych próbek w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2012r. , 2013 r. i 2014r.

Wykres 4.4. Porównanie liczby wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2013r. i 2014r.

- **Pracownia nematologii/entomologii/herbologii:**

W pracowni nematologii/entomologii/herbologii ogółem przebadano na obecność organizmów szkodliwych **6 786 próbek**, wykonując **7 965 analiz laboratoryjnych**. W grupie analiz nematologicznych, podobnie jak w latach ubiegłych dominowały badania gleby i podłoży uprawowych na obecność cyst mątwików z rodzaju *Globodera* - 3917 próbek. W 21 próbkach gleby wykryto *Globodera rostochiensis*. Ponadto, w ramach obowiązku przebadania gleby przed założeniem plantacji materiałów rozmnożeniowych, roślin z rodzaju *Prunus*, *Rubus* i *Fragaria* wykonano badania 282 próbek gleby na obecność nicieni *Longidorus spp.* i *Xiphinema spp.* W 1 próbce stwierdzono porażenie nicieniem z rodzaju *Longidorus* (nie kwar.). Badano również nasiona cebuli oraz cebulę dymkę pod kątem obecności nicienia niszczyka zjadliwego *Ditylenchus dipsaci* – 961 próbek.

Liczba przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka pod kątem występowania guzaków z rodzaju *Meloidogyne spp.* oraz niszczyka ziemniaczaka *Ditylenchus destructor* wynosiła 148 próbek. Ponadto, w ramach monitoringu występowania węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* przebadano 87 próbek: drewna, produktów drzewnych i materiału opakowaniowego z drewna. Badano również 20 próbek roślin akwariowych na obecność nicieni z rodzaju *Hirschmaniella*, porażenia tym nicieniem nie stwierdzono.

W kierunku występowania szkodników owadzich przebadano ogółem 1518 próbek materiału roślinnego: sadzonki roślin ozdobnych i uprawnych, świeże owoce, produkty magazynowe owoce pomidora

462 próbki, badane w kierunku obecności skośnika pomidorowego *Tuta absoluta* obecność skośnika pomidorowego stwierdzono w 6 próbkach. 89 próbek owoców jabłek przebadano na obecność tarczniaka *Quadraspidiotus perniciosus*. Przebadano również 55 próbek na obecność południoweczki *Grapholita molesta*, 31 próbek na obecność wciornastka palmowego *Trips palmi*.

W próbkach materiału roślinnego przeznaczonego na eksport dostarczonego do badań na obecność szkodników owadzich stwierdzono obecność następujących organizmów:

90 – *Thripidae* (z rodz. wciornastki), 44 – *Tetranychus* (rodz. przylżeńce) 63 – *Diaspididae* (z rodz. tarczniaki) 33 – *Acari* (roztocza) 3 – *Pseudococcus* (wełnowce) 4 – *Aphidodae* (rozkruszki).

Tabela 4.1. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2014 r.

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
NICIENIE				
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>Globodera pallida</i>	3 917	3 938	21	Wykryto <i>Globodera rostochiensis</i>
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	961	961	-	7 próbek przebadanych w Oddziale Granicznym
<i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i>	282	283	1	1 wykrycie <i>Longidorus spp.</i> (niekwarantannowy)
<i>Ditylenchus destructor</i>	-	148	-	
<i>Meloidogyne fallax</i> i <i>Meloidogyne chitwoodi</i>		148	-	
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	87	89	-	
<i>Hirschmaniella spp.</i>	20	20	-	Badania w Oddziale Granicznym, 1 próbka w LW
SZKODNIKI OWADZIE I NASIONA				
Szkodniki owadzie (kwar.)	860	1326	-	Dodatkowo 466 próbek dostarczone do badań w kierunku innych organizmów szkodliwych
<i>Quadraspidotus perniciosus</i>	89	89	-	
<i>Ceratitidis capitata</i>	2	2	-	
<i>Thrips palmi</i>	31	31	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tuta absoluta</i>	462	467	4	Wykryto <i>Tuta absoluta</i>
<i>Grapholita molesta</i>	55	73	-	
Szkodniki owadzie/nasiona chwastów (kwar.)	5	5	-	
<i>Frankliniella occidentalis</i>	8	15		
<i>Thripidae</i>	2	154	90	151 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
<i>Tetranychus</i>	-	50	44	50 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
<i>Diaspididae</i>	-	88	63	88 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
<i>Acari</i>	-	35	33	35 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
<i>Pseudococcus</i>	-	7	3	7 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
<i>Aphidodae</i>	-	7	4	7 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie
Nowe zagrożenia pod kątem czynnika sprawczego	5	5	-	
<i>Inne-(Acaroidea, Eriophyidae, Lapidosaphe,)</i>	-	24	-	24 z próbek dostarczonych do badań na szkod. owadzie

- **Pracownia mikologii:**

W pracowni mikologicznej przebadano **3700** próbek w kierunku obecności grzybów i organizmów grzybopodobnych wykonując **3705 analiz laboratoryjnych**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoży uprawowych na obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba *Synchytrium endobioticum* - 3 645 próbek. Badania prowadzone były w przypadku upraw odmian ziemniaków nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba oraz badania próbek gleby z pól przeznaczonych pod uprawę sadzeniaków ziemniaka i roślin przeznaczonych do sadzenia. Ponadto, przebadano 13 próbek roślin truskawki pod kątem występowania *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (czerwonej zgnilizny korzeni truskawek). W ramach kontroli nasadzeń drzewiastych roślin ozdobnych i leśnych przebadano 37 próbek tego materiału na obecność *Phytophthora ramorum*. W badanych próbach dostarczonych do laboratorium nie wykryto obecność tego patogena.

Tabela 4.2. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2014 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
<i>Synchytrium endobioticum</i>	3 645	3 645	0	-
<i>Phytophthora ramorum</i>	37	42	0	
<i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>fragariae</i>	13	13	0	
Inne (<i>Fusarium</i> spp. <i>Microsphaera</i> spp. <i>Alternaria</i> spp.)	5	5	0	-

- **Pracownia bakteriologii:**

W pracowni bakteriologicznej przebadano **1 289 próbek** bulw ziemniaków na obecność występowania bakterii kwarantannowych: *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*. Ogółem wykonano **4 466 analiz** laboratoryjnych, w tym:

- 1728 testem IF (immunofluorescencji),
- 502 testem FISH (fluorescent in situ hybridisation),
- 507 metodą hodowlaną,
- 234 testem biologicznym,
- 206 testem patogeniczności.

Porażenie bakteriozą pierścieniową ziemniaka *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* stwierdzono w 206 próbkach bulw ziemniaków.

Tabela 4.3. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2014 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	1289	3 177	206	16,0%	Wykryto <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al.		1 289	-	-	

- **Pracownia wirusologii:**

W pracowni wirusologicznej ogółem przebadano **2 800 próbek** materiału roślinnego na obecność wirusów i organizmów wirusopodobnych. Ogółem wykonano **2 960 analiz** laboratoryjnych. Najliczniejszą pozycję stanowiły badania laboratoryjne roślin z rodz. *Prunus* na obecność występowania wirusa szarki *Plum pox potyvirus* – 2 084 próbek (w tym 7 próbek porażonych). Wirusa pierścieniowej plamistości pomidora *Tomato ringspot virus* (ToRSV) poszukiwano w 284 próbkach roślin pelargonii, a w 226 próbkach roślin: niecierpka, pomidora i chryzantemy wirusa brązowej plamistości pomidora *Tomato spotted wilt virus* (TSWV).

Przeprowadzono również badania sadów zraźnikowych i nasiennych oraz szkółek na obecność wirusów jakościowych: PNRSV, PDV, ACLSV, ApMV.

W kierunku występowania wirusów *Apple chlorotic leaf spot virus* (ACLSV) i *Apple mosaic virus*, (ApMV przebadano 80 takich próbek oraz 80 próbek w kierunku występowania wirusów *Prun dwarf virus* (PDV) i *Prunus necrotic ringspot virus* (PNRSV).

Przebadano 33 próbki złocieni na obecność wiroida *Chrysanthemum stunt viroid* (CSVd) obecności wiroida nie stwierdzono. Ponadto w ramach monitoringu przebadano metodą elektroforezy powrotnej 5 próbek kwalifikowanego materiału siewnego sadzeniaków ziemniaka na obecność wrzecionowatości bulw ziemniaka *Potato spindle tuber viroid* (PSTVd).

Prowadzono również badania owoców pomidora na obecność wirusa mozaiki pepino *Pepino mosaic virus* - porażenie tym patogenem stwierdzono w 2 próbkach pomidora.

Tabela 4.4 Zestawienie liczby próbek i analiz w 2014 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Plum pox potyvirus</i> - PPV	2084	2084	7	0,33%	Wykryto <i>Plum pox potyvirus</i>
<i>Tomato ringspot virus</i> - ToRSV	284	284	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tomato spotted wilt virus</i> - TSWV	226	226	-	-	152 p.- Badania w Oddziale Granicznym
<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i> - ACLSV	80	80	-	-	
<i>Apple mosaic virus</i> - ApMV		80	-	-	
<i>Prun dwarf virus</i> - PDV	80	80	-	-	-
<i>Prunus necrotic ringspot virus</i> - PNRSV		80	-	-	-
<i>Chrysanthemum stunt viroid</i> - CSVd	33	33	0	0	0
<i>Pepino mosaic virus</i>	6	6	2	33%	Wykryto <i>Pepino mosaic virus</i>
<i>Potato spindle tuber viroid</i> - PSTVd	5	5	-	-	
<i>Viruses</i>	2	2			Bulwy ziemniaka

• **Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka ze zbioru 2014:**

W pracowni wirusologicznej badano również kwalifikowany materiał siewny sadzeniaków ziemniaka. Ogółem przebadano **64 próbek** sadzeniaków ziemniaka (wykonując 192 analizy) na obecność następujących wirusów jakościowych:

- Potato leafroll virus (PLRV) – liściozwój,
- Potato virus Y (PVY) – smugowatość,
- Potato mosaic virus (PVM) – wirus M ziemniaka

Z przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka zakwalifikowano ogółem 63 próbek. Z powodu wykrycia Cms na ocenianej plantacji zdyskwalifikowano 1 próbkę.

Tabela 4.5. Ocena laboratoryjna sadzeniaków ziemniaka w 2014 r.

Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka							
ocena	objęto oceną		zakwalifikowano		zdyskwalifikowano		
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%
ogółem w tym:	64	114,25	63	112,25	1	2	1,8%
Jedynie w próbie oczkowej	24	34,34	23	32,34	1	2	1,8%
W próbie oczkowej i teście ELISA	40	79,91	40	79,91	0	0,0	0,0

W 2014 r. do laboratorium przyjęto od klienta zewnętrznego poza Kontrolą Zdrowotności jedną próbkę owoców truskawki na obecność wciornastków. W badanej próbce wykryto żywe, dorosłe wciornastki (Thripidae) oraz żywe mszyce (Aphidodae) i żywe przędziorki (Tetranychus).

4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji

4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego

Funkcjonowanie Laboratorium Wojewódzkiego opiera się na dobrze wykwalifikowanym personelu diagnostycznym oraz wyposażeniu pracowni diagnostycznych w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny. Laboratorium Wojewódzkie spełnia zasady bezpieczeństwa fitosanitarnego poprzez wprowadzone w laboratorium różne rozwiązania organizacyjno-techniczne, np podział laboratorium na strefy o różnych poziomach zabezpieczeń, zastosowanie instalacji systemu wentylacji powietrza z odpowiednimi filtrami, zastosowanie systemu dezynfekcji ścieków technologicznych, posiadanie komór laminarnych do prac mikrobiologicznych II klasy bezpieczeństwa fitosanitarnego, stanowiących zabezpieczenie przed uwolnieniem organizmów szkodliwych do środowiska.

Ponadto w 2014 roku zapewniono wyższy standard realizacji badań poprzez doposażenie laboratorium w następujące urządzenia laboratoryjne:

1. Cieplarka laboratoryjna,
2. Łaźnia wodna z wytrząsaniem,
3. Wirówka z chłodzeniem MPW,
4. Mikroskop laboratoryjny Axio Lab z wyposażeniem do dokumentacji cyfrowej,
5. Urządzenie chłodnicze – szafa chłodnicza,
6. Zestaw pipet elektronicznych ze statywem karuzelowym:
  - 8-kanałowa 50-1200 µl
  - jednokanałowa 15-300 µl
  - jednokanałowa 50-1000 µl

4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim

Laboratorium Wojewódzkie od marca 2010 roku posiada Certyfikat akredytacji PCA o Nr AB 1167 na zgodność z normą międzynarodową PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”
Posiadanie akredytacji jest potwierdzeniem wysokiego standardu jakości, stosowania uznanych metod badawczych, nowoczesnego wyposażenia oraz kompetencji i bezstronności personelu.

W listopadzie 2014 r. odbyła się kolejna ocena w nadzorze akredytacji przeprowadzona przez audytorów Polskiego Centrum Akredytacji. Obecny zakres akredytacji obejmuje metody badawcze przedstawione w tabeli 4.6.

Tabela 4.6. Metody badawcze objęte systemem akredytacji.

Badane obiekty / Grupa obiektów	Metody badawcze	Procedury badawcze/Dokumenty normatywne
Bulwy ziemniaka/material roślinny	Obecność bakterii <i>Clacibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i> . Metody jakościowe: - Test immunofluorescencji pośredniej (IF) - Test FISH (ang. Fluorescent In Situ Hybridisation) - Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny - metoda hodowlana	DK 2006/56/WE z dnia 12.06.2006 Załącznik I (z wyłączeniem pkt. 6, 9.1, 9.3, 9.5, 9.6) Załącznik II.
	Obecność bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> Metoda jakościowa - Test immunofluorescencji pośredniej (IF)	DK 2006/63/WE z dnia 14.07.2006 Załącznik II Sekcja VI.A.5
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> Metody jakościowe: - Metoda Jellema	Wykrywanie i identyfikacja zarodni przetrwalnikowych <i>Synchytrium endobioticum</i> PB/M – 01.00.00 wyd. 5 z dn. 28.11.2011 r.
	Obecność nicieni <i>Globodera spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Globodera</i> . PB/N – 01.00.00 wyd. 6 z dn. 28.11.2011 r.

Badane obiekty / Grupa obiektów	Metody badawcze	Procedury badawcze/Dokumenty normatywne
Trociny, zrębki drewna, drewniane materiały opakowaniowe	Obecność nicieni <i>Bursaphelenchus</i> grupa „ <i>xylophilus</i> ”. Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji nicieni z drewna, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Bursaphelenchus</i> , grupa „ <i>xylophilus</i> ”. PB/N-04.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność nicieni <i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda z zastosowaniem aparatu Oostenbrinka, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i> . PB/N-03.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Materiał roślinny – rośliny <i>Prunus</i>	Obecność <i>Plum pox potyvirus</i> Metody jakościowe: - Test Elisa	Wykrywanie <i>Plum pox potyvirus</i> testem Elisa PB/W-01.00.00 wyd. 5 z dn. 28.11.2011 r.

4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji

4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości

Laboratorium Wojewódzkie w 2014 roku brało udział w 2 porównaniach międzylaboratoryjnych, których organizatorem było Centralne Laboratorium GIORiN.

Tabela 4.7. Udział Laboratorium Wojewódzkiego w porównaniach międzylaboratoryjnych w 2014 r.

Lp.	Metoda badawcza	Organizator porównań międzylaboratoryjnych	Obiekty badań lub materiały	Wynik porównań międzylaboratoryjnych
1.	Metoda z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst Metoda morfologiczno – metryczna	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	zestaw 3 próbek gleby - obecność i identyfikacja nicieni <i>Globodera spp.</i>	Z*
2.	Metoda morfologiczno – metryczna	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	3 przesącza z próbek gleby - obecność i identyfikacja nicieni <i>Longidorus spp.</i> i <i>Xyphinema spp.</i>	Z*

* Z - ocena zadowalająca

Uzyskane wyniki z porównań międzylaboratoryjnych w 2014 r. i z lat ubiegłych świadczą o wysokich kompetencjach kadry diagnostycznej Laboratorium Wojewódzkiego oraz o tym, że udział pracowników w szkoleniach specjalistycznych daje oczekiwane wyniki i rezultaty.

4.3.2. Sterowanie jakością badań

Wszystkie pracownie Laboratorium Wojewódzkiego stosują metody zapewnienia jakości badań takie jak: badania na próbkach archiwalnych, badania równoległe, sprawdzanie badań przy pomocy próbek fortyfikowanych, sprawdzanie wyników przy pomocy materiałów odniesienia. Metody te stosowane są alternatywnie, w miarę potrzeb i możliwości, zgodnie ze specyfiką danej pracowni.

W 2014 r. w ramach zapewnienia jakości badań ogółem przebadano 424 próby. W poszczególnych pracowniach przedstawia się to następująco:

- badania nematologiczne – 139 prób,
- badania bakteriologiczne – 56 prób,
- badania wirusologiczne – 133 prób,
- badania mikologiczne – 96 prób.

Prawidłowe wyniki badań świadczą o kompetencji pracowników i wiarygodności wykonywanych badań.

4.3.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.

W ramach poszerzania wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji zawodowych pracownicy laboratorium brali udział w szkoleniach specjalistycznych związanych z wykonywaniem analiz diagnostycznych na obecność organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych. Zrealizowano 8 szkoleń z 12 zaplanowanych na 2014r. 4 szkolenia nie odbyły się z powodu choroby pracowników lub przyczyn niezależnych od laboratorium.

Wszystkie szkolenia specjalistyczne, organizowane przez GIORiN – Centralne Laboratorium, zostały ocenione jako skuteczne, potrzebne i przyniosły oczekiwane rezultaty.

Dodatkowo pracownicy wzięli udział w 7 szkoleniach nieplanowanych. Łącznie zostało przeszkolonych 8 pracowników.

Dwóch pracowników Laboratorium przeszkolonych zostało również w zakresie zagadnień związanych z Systemem Zarządzania Laboratorium. Szkolenia te organizowane były przez firmy zewnętrzne.

Oceniając te szkolenia oraz szkolenia z zakresu SZL z lat ubiegłych należy stwierdzić, że są one skutecznym narzędziem w utrzymaniu i doskonaleniu systemu zarządzania, są bardzo potrzebne i przynoszą zamierzone efekty. Podnoszą wśród pracowników laboratorium świadomość i istotę ważności wprowadzonego systemu zarządzania laboratorium.

Tabela 4.8. Udział pracowników Laboratorium Wojewódzkiego w szkoleniach w 2014 r.

Lp.	Temat szkolenia	Organizator szkolenia	Ilość osób
Szkolenia zaplanowane			
1.	Metoda hodowlana ze szczególnym uwzględnieniem podłoża MTNA	CL	1
2.	Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny	CL	1
3.	Szkolenie doskonalące dla bakteriologów	CL	1
4.	Warsztaty doskonalące dla mikologów	CL	1
5.	Warsztaty doskonalące dla nematologów	CL	2
6.	Identyfikacja nasion oraz owoców gatunków kwarantannowych i regulowanych chwastów oraz roślin pasożytniczych Azerbejdżanu, Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Mołdawii i Ukrainy. <i>Septaria pumila</i> subsp. <i>pallidefusca</i> – gatunek który nie może być wprowadzony na terytorium USA	CL	1
7.	Spotkanie entomologów z LW (omówienie bieżących spraw dotyczących diagnostyki w entomologii, w tym identyfikacja: <i>G. molesta</i> , <i>Q. perniciosus</i> , <i>T. absoluta</i>)	CL	1
8.	Kwarantannowe szkodniki magazynowe (owady) w Federacji Rosyjskiej i na Białorusi (w tym przedstawienie gatunków podobnych i gospodarczo ważnych, które można spotkać w materiale eksportowanym do federacji Rosyjskiej i na Białorus)	CL	1
Dodatkowe szkolenia, nieplanowane			
9.	Wykrywanie i identyfikacja wiroidów z rodziny Pospiviroidae techniką One-steo RT-PCR	CL	1
10.	Nadzór nad WPiP w świetle wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025 i przepisów prawnych.	CL	1
11.	Spotkanie w PCA z laboratoriami wykonującymi badania biologiczne produktów rolnych	PCA	2
12.	Audit wewnętrzny w laboratorium.	PCA	1
13.	Spotkanie kierowników Laboratoriów Wojewódzkich	CL	1
14.	Ocena laboratoryjna materiału siewnego pod kątem porażenia przez <i>Diaphorte phaseolorum</i>	CL	1
15.	PCR i real-time PCR - projektowanie reakcji, walidacja metody, analiza wyników	CE2	2

5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.

5.1. Ocena laboratoryjna.

Laboratorium Oceny Nasion w okresie sprawozdawczym wykonało ocenę laboratoryjną 2 209 prób materiału siewnego.

Tabela . Liczba ocenionych laboratoryjnie prób materiału siewnego wg typu oceny

Rodzaj oceny	Liczba prób	Udział [w %]
Ocena urzędowa - pierwotna	382	17,3
Ocena powtórna	43	1,9
Ocena okresowa (remanenty)	424	19,2
Zlecenia	683	31,0
Próby kontrolne	677	30,6
Razem	2209	100,0

Tabela . Liczba przebadanych partii materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany roślin rolniczych i warzywnych oraz ich masa w ocenie laboratoryjnej w 2014 r.

Grupa roślin	Oceniono laboratoryjnie		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano		
	partii	ton	partii	ton	partii	ton	%
Razem rośliny rolnicze:	382	7258,3	358	6848,0	24	410,3	5,7
w tym:							
1. zbożowe, w tym:	257	5565,9	244	5250,3	13	315,6	5,7
- pszenica ozima	86	2119,6	84	2059,9	2	59,7	2,8
- pszenica jara	24	452,0	24	452,0	0	0,0	0,0
- jęczmień ozimy	2	58,1	2	58,1	0	0,0	0,0
- jęczmień jary	27	490,4	23	414,0	4	76,4	15,6
- żyto ozime	10	127,2	9	120,2	1	7,0	5,5
- pszenżyto ozime	77	1764,7	71	1592,2	6	172,5	9,8
- pszenżyto jare	3	71,5	3	71,5	0	0,0	0,0
- owies	25	443,0	25	443,0	0	0,0	0,0
kukurydza	3	39,5	3	39,5	0	0,0	0,0
2. pastewne, w tym	68	643,92	58	558,86	10	85,06	13,2
- strączkowe	23	357,0	16	292,9	7	64,1	17,9
- motylkowate drobnonasienne	22	137,5	22	137,5	0	0,0	0,0
- trawy	15	84,5	15	84,5	0	0,0	0,0
- inne rolnicze (facelia błękitna)	8	65,0	5	44,0	3	21,0	32,3
3. buraki	50	985,0	50	985,0	0	0,0	0,0
4. oleiste i włókniste, w tym	7	63,5	6	53,8	1	9,7	15,2
- gorczyca biała	7	63,5	6	53,8	1	9,7	15,2
Razem rośliny warzywne, w tym:	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0
RAZEM ROŚ. ROL. I WARZYW.	382	7258,3	358	6848,0	24	410,3	5,7

Ogółem oceniono laboratoryjnie 382 partie materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych kategorii elitarny i kwalifikowany o łącznej masie 7 258,3 tony:

- zakwalifikowano 358 partii o masie 6 848,0 tony,
- zdyskwalifikowano 24 partie o masie 410,3 tony.

Najwięcej dyskwalifikacji zanotowano w grupie roślin pastewnych – 13,2% oraz w grupie roślin oleistych i włóknistych – 15,2 %. W przypadku roślin pastewnych dyskwalifikacje dotyczyły nasion facelii błękitnej – 32,3% oraz roślin strączkowych – 17,9%. W grupie roślin zbożowych dyskwalifikacje objęły partie nasion: jęczmienia jarego – 15,6%, pszenżyta ozimego – 9,8%, pszenicy ozimej – 2,8%, żyta ozimego – 5,5%. Dla porównania w 2013 r. w przypadku facelii błękitnej dyskwalifikacje dotyczyły 50% przebadanych prób, natomiast w grupie roślin oleistych i włóknistych procent dyskwalifikacji był niższy i wynosił 2,5% (w tym gorczyca biała – 11,5%)

W 2014 r. zdyskwalifikowano 5,7% ocenianego materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, podczas gdy w 2013 r. dyskwalifikacja była na poziomie 4,8%. Najczęstszym powodem dyskwalifikacji była niska zdolność kiełkowania nasion oraz zawartość nasion obcych gatunków.

5.1.1. Ogólne podsumowanie.

W stosunku do roku 2013 odnotowano wzrost liczby prób materiału siewnego zgłoszonego do urzędowej oceny laboratoryjnej o 1,6%, natomiast w przypadku wszystkich prób ocenianych w Laboratorium Oceny Nasion odnotowano spadek o 19,3%.

W 2014 r. pod nadzorem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie znajdowały się 2 akredytowane laboratoria, oceniające materiał siewny roślin rolniczych kategorii kwalifikowany: IHAR – PIB Radzików i CN Warszawa.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie ze swymi właściwościami nałożonymi przez ustawę o nasiennictwie i ustawę o ochronie roślin pełni obowiązki urzędu kwalifikacyjnego oraz urzędu kontrolującego jakość materiału siewnego znajdującego się w obrocie na obszarze RP. Co roku w ramach urzędowej kontroli materiału siewnego pobierane są próby kontrolne z partii materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych wprowadzonych do obrotu lub partii ocenionych przez podmioty akredytowane. W 2014 r. liczba prób kontrolnych w stosunku do roku 2013 spadła o 12%.

W 2014 r. w Laboratorium Oceny Nasion wystawiono:

358	–świadectw oceny laboratoryjnej
57	–świadectw dla mieszanek nasiennych
1 851	–informacji o wynikach badania oraz informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego
142	–międzynarodowych świadectw ISTA - „orange”.

W stosunku do poprzedniego roku ilość wydanych świadectw ISTA wzrosła o 17,4%.

W 2014 r. do oceny tożsamości odmianowej z materiału siewnego roślin rolniczych oraz roślin warzywnych zostało pobranych przez urzędowych próbobiorców 109 prób (spadek o 27,8%)

5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.

Laboratorium Oceny Nasion posiada akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) i zobowiązane jest do brania udziału w międzynarodowych testach sprawdzających tzw. „Proficiency Test”. W roku 2014 laboratorium wykonało analizy laboratoryjne 9 próbek testowych. Celem testów było sprawdzenie poprawności wykonania analizy czystości, określenia zawartości nasion innych gatunków, wilgotności, żywotności metodą tetrazolinową czy zdolności kiełkowania oraz wypełniania międzynarodowego świadectwa „orange” dla gatunków *Callistephus chnensis*, *Pisum sativum*, *Triticum aestivum* oraz *Poa pratensis*. Międzynarodowy Związek Oceny Nasion pozytywnie ocenił wszystkie wyniki wykonanych analiz przyznając najwyższe oceny „A”
Laboratorium uczestniczy w testach sprawdzających od samego początku ich wprowadzenia tj. od 1995 roku.

W ramach porównawczych testów między laboratoryjnych oceniono, przygotowane przez LON Poznań, 3 próby *Triticum aestivum* (wykonano analizy czystości i zdolności kiełkowania oraz zawartości nasion innych gatunków).
W 2014 r. Laboratorium Oceny Nasion w Warszawie przygotowało 6 prób testowych z nasion roślin zbożowych, które zostały przekazane do analizy dla laboratoriów akredytowanych, znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego.

5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.

Zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie wojewódzcy inspektorzy Ochrony Roślin i Nasiennictwa są zobowiązani do udzielania zainteresowanym przedsiębiorcom akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej, pobierania próbek materiału siewnego oraz przestrzegania przepisów w tym zakresie przez podmioty akredytowane.

5.1.3.1. Laboratoria akredytowane.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie prowadzi nadzór i kontrolę nad pracą 2 laboratoriów akredytowanych firm: Centrala Nasienna w Warszawie i IHAR - PIB Radzików. W 2014 r. przeprowadzono kontrolę podległych laboratoriów, w czasie których sprawdzano:

- dokumentację prowadzoną w laboratorium oraz wystawione świadectwa i informacje po ocenie laboratoryjnej,
- przygotowanie merytoryczne personelu,
- działanie sprzętu i aparatury laboratoryjnej,
- przechowywanie prób po ocenie laboratoryjnej,
- poprawność wykonywania analiz materiału siewnego, zgodnie z międzynarodową metodyką ISTA.

W ramach kontroli pobrano również i oceniono laboratoryjnie 55 tzw. prób „żelaznych” badanego materiału siewnego. W wyniku kontroli stwierdzono, że uzyskane wyniki są poza trzema, zgodne z wynikami laboratoriów akredytowanych.

W 2014 r. laboratoria akredytowane po raz czwarty z rzędu uczestniczyły w ogólnie krajowych testach sprawdzających przygotowanych przez LON Poznań. Wyniki testów były poprawne lub mieściły się w granicach tolerancji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do uchylenia akredytacji.

5.1.3.2. Nadzór i kontrola nad próbobiorcami akredytowanymi i urzędowymi

W 2014 r. w ramach nadzoru nad akredytowanymi podmiotami skontrolowano wszystkich 3 akredytowanych próbobiorców upoważnionych do pobierania prób materiału siewnego kategorii kwalifikowany i elitarny. Kontrola próbobiorców polegała na sprawdzeniu poprawności pobierania prób, sporządzania protokołów pobrania prób lub ponownym pobraniu prób z partii, z których wcześniej pobierał próby kontrolowany próbobiorca lub sprawdzeniu tzw. duplikatów pobranych przez niego prób. Pobrano i oceniono laboratoryjnie 45 prób. Nieprawidłowości w sposobie pobierania prób nie stwierdzono.

Na terenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie działa 25 urzędowych próbobiorców.

Zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami i opracowanym harmonogramem kontroli w 2014 r. skontrolowano 7 urzędowych próbobiorców. Sprawdzano posiadany sprzęt, dostępność materiałów merytorycznych, sposób rejestrowania pobieranych prób, ilość prób pobranych w ostatnim sezonie oraz nazwy firm zlecających próbobranie. Przeprowadzono także audyt próbobrania..

Poza tym w ramach kontroli poprawności pobierania prób materiału siewnego przez wszystkich urzędowych próbobiorców w 2014 r. pobrano i oceniono laboratoryjnie 123 próby. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do cofnięcia upoważnień.

5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.

W 2014 r. na terenie województwa mazowieckiego działały dwie firmy upoważniona do wypełniania urzędowych etykiet materiału siewnego (DANKO Hodowla Roślin Oddział w Laskach oraz Centrala Nasienna w Warszawie z siedzibą w Pułtusku). Ze względu na położenie siedziby firmy, upoważnienie dla DANKO zostało wydane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu.

WIORiN w Warszawie był odpowiedzialny za bezpośredni nadzór i przeprowadzenie kontroli sposobu postępowania przy wypełnianiu urzędowych etykiet (prowadzenie rejestru i rozliczenie etykiet zakupionych w WIORiN Warszawa, sprawdzenie prawidłowości wypełniania etykiet).

W wyniku przeprowadzonej w ciągu okresu sprawozdawczego kontroli nie stwierdzono uchybień, będących podstawą do uchylenia posiadanych upoważnień

5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.

W 2014 r. do obowiązków LON należało wzorem lat ubiegłych drukowanie etykiet rolniczych oraz paszportów szkółkarskich i dla sadzeniaków ziemniaka. Ogółem wydrukowano **336 303 szt.** paszportów i etykiet nasiennych.

Tabela . Liczba wydrukowanych paszportów i etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety/ paszportu	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety nasienne	106 443	31,7
Paszporty szkółkarskie	118 893	35,4
Etykiety szkółkarskie	3 050	0,9
Paszporty ziemniaczane	43 849	13,0
Etykiety eksportowe OECD	64 068	19,0
Razem	336 303	100,0

Tabela . Liczba wydrukowanych etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety (kolor)	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety białe z f. paskiem	363	0,3
Etykiety białe	648	0,6
Etykiety niebieskie	96 737	90,9
Etykiety czerwone	2 536	2,4
Etykiety zielone	6 130	5,8
Etykiety szare	29	ślad
Razem	106 443	100,0

Tabela . Liczba wydrukowanych paszportów (etykiet)

Rodzaj paszportu (etykiety)	Ilość szt.	Udział [w %]
Paszporty szkółkarskie WW	75 090	45,4
Paszporty szkółkarskie MP	43 803	26,4
Etykiety szkółkarskie	3 050	1,8
Paszporty ziemniaczane niebieskie	43 849	26,4
Razem	165 792	100,0